

Minister Klimatu i Środowiska

BKA-RII.0831.5.2022.TM
2277958.11511690.9274937
Warszawa, 30-12-2023

Pan
Dr inż. Mateusz Damrat
Dyrektor
Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego
ul. Rakowiecka 4
00-975 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnień Ministra Klimatu i Środowiska¹, zespół kontrolujący Ministerstwa Klimatu i Środowiska (dalej: MKiŚ) przeprowadził od 15 grudnia 2022 r. do 30 kwietnia 2023 r. kontrolę planową w Państwowym Instytucie Geologicznym – Państwowym Instytucie Badawczym (dalej: PIG lub Instytut), w zakresie:

- 1) Działalności finansowej Instytutu;
- 2) Organizacji i jakości pracy Instytutu;
- 3) Jakości zarządzania Instytutem;
- 4) Stanu realizacji wybranych zaleceń i wniosków pokontrolnych wydanych przez Ministra Klimatu i Ministra Środowiska w poprzednich kontrolach.

Kontrola została przeprowadzona przez zespół kontrolujący w składzie:

- Tomasz Marczak – Główny Specjalista w Biurze Kontroli i Audytu,
- Andrzej Czerwieniec – Główny Specjalista w Biurze Kontroli i Audytu,
- Magdalena Gucwa – Rydelek – Główny Specjalista w Departamencie Nadzoru Geologicznego i Polityki Surowcowej,
- Anna Paciorkowska – Nowacka – Specjalista w Departamencie Nadzoru Geologicznego i Polityki Surowcowej,
- Sylwia Półtorak – Radca w Biurze Kontroli i Audytu.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2021 r.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie ustawy z 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej², w związku z art. 36 ust. 1 ustawy z 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych³ (dalej: ustawy o instytutach badawczych) oraz obwieszczeniem Ministra Klimatu i Środowiska z 12 kwietnia 2021 r. w sprawie wykazu jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Klimatu i Środowiska lub przez niego nadzorowanych⁴.

W okresie objętym kontrolą funkcję Dyrektora PIG pełnił Pan dr inż. Mateusz Damrat, powołany na to stanowisko od 5 października 2019 r.⁵

[Dowód: akta kontroli str. 173-175, 273-274, 281-282, 290-291, III/455]

¹ Nr 28/2022 z 9 grudnia 2022 r., nr 2/2023 z 20 stycznia 2023 r., nr 5/2023 z 13 lutego 2023 r. i nr 12/2023 z 30 marca 2023 r.

² T.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 224.

³ T.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 498 z późn. zm.

⁴ M. P. z 2021 r. poz. 374.

⁵ Pismo Ministra Środowiska z 4 października 2019 r.

Nadzór nad Instytutem sprawuje minister właściwy ds. środowiska⁶ - obecnie Minister Klimatu i Środowiska⁷.

Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w książce kontroli pod poz. 12.

Ocena ogólna kontrolowanej działalności⁸

W okresie objętym kontrolą Dyrektor PIG realizował zasady gospodarki finansowej na podstawie polityki rachunkowości wprowadzonej zarządzeniem Dyrektora nr 43 z 24 lipca 2019 r. w sprawie polityki rachunkowości (dalej: polityka rachunkowości).

Wykonanie planu finansowego na 2020 r. w zakresie przychodów i kosztów było na poziomie 104 %, a na 2021 r. w zakresie przychodów na poziomie 95 %, zaś kosztów 93 %. Sprawozdania finansowe za rok 2020 i 2021 zostały sporządzone zgodnie z przepisami rozdziału 5 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości⁹ (dalej: ustawa o rachunkowości) i podlegały badaniu przez biegłego rewidenta.

Jednakże w obszarze gospodarki finansowej stwierdzono istotne nieprawidłowości mające wpływ na funkcjonowanie Instytutu jak i na ocenę ogólną tj.:

- Dyrektor PIG nie podjął działań prowadzących do zaopiniowania przez Radę Naukową korekty planu finansowego na 2020 r. co było niezgodne z art. 18 ust. 12 ustawy o instytutach badawczych oraz § 6 pkt 7 Instrukcji sporządzania i realizacji planu finansowego PIG¹⁰;
- dopuszczono do zawarcia 10 umów cywilnoprawnych noszących znamiona stosunku pracy w rozumieniu art. 22 § 1 Kodeksu pracy¹¹ (dalej: Kodeks pracy) z uwagi na wprowadzenie w ich treści wymogu wykonywania pracy pod kierownictwem zleceńodawcy. 15 umów cywilnoprawnych zawarto na zadania pokrywające się z zadaniami komórek organizacyjnych PIG określonymi w Regulaminie organizacyjnym z 5 czerwca 2019 r.¹² (dalej: Regulamin organizacyjny z 2019 r.) i Regulaminie organizacyjnym z 23 czerwca 2020 r.¹³ (dalej: Regulamin organizacyjny z 2020 r.);
- postępowania o udzielenia zamówienia publicznego były prowadzone niezgodnie z ustawą z 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹⁴ (dalej: Pzp) i ustawą z 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych¹⁵ (dalej: nPzp), poprzez: niezłożenie przez osoby udzielające zamówienia/mające wpływ na wynik postępowania/wykonujące inne czynności związane z przeprowadzeniem postępowania w 4 przypadkach oświadczenia o braku konfliktu interesów oraz w 7 przypadkach oświadczenia o niekaralności, a także w 1 przypadku nieterminowe złożenie oświadczenia o niekaralności, czym naruszono art. 17 ust. 2 ustawy Pzp i art. 56 ust. 1-6 ustawy nPzp. Stwierdzono brak powołania komisji przetargowej do przeprowadzenia 1 badanego postępowania, co było niezgodne z art. 19 ust. 2 Pzp. Brak udokumentowania przesłania zawiadomienia o wyborze najkorzystniejszej oferty do wszystkich wykonawców biorących udział w 1 badanym postępowaniu, co było niezgodne z art. 92 ust. 1 pkt 1 Pzp.

⁶ Ustawa z 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej, t. j. Dz.U. 2020 poz. 2512.

⁷ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z 27 października 2021 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Klimatu i Środowiska, Dz. U. z 2021 r. poz. 1949.

⁸ W ocenie ogólnej stosuje się ocenę pozytywną, ocenę pozytywną z zastrzeżeniami, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej. W niniejszym projekcie wystąpienia pokontrolnego sformułowano ocenę ogólną w formie opisowej.

⁹ T. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 351, z późn. zm.

¹⁰ Stanowiącej załącznik do zarządzenia Dyrektora nr 1 z 9 stycznia 2020 r. zmieniającego zarządzenia ws. Instrukcji sporządzania i realizacji planu finansowego PIG.

¹¹ T. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1320 z późn. zm.

¹² T. j. obowiązujący od 1 czerwca 2019 r. do 30 czerwca 2020 r. i wprowadzony zarządzeniem Dyrektora nr 34 z 5 czerwca 2019 r. zmieniającym zarządzenie Dyrektora nr 43 z 14 grudnia 2018 r. ws. ustalenia Regulaminu organizacyjnego w PIG.

¹³ Obowiązujący od 1 lipca 2020 r. i wprowadzony zarządzeniem Dyrektora nr 15 z 23 czerwca 2020 r. w sprawie ustalenia Regulaminu organizacyjnego w PIG, zmieniony zarządzeniami Dyrektora: nr 17 z 29 czerwca 2020 r., nr 23 z 31 lipca 2020 r., nr 26 z 27 sierpnia 2020 r. i nr 38 z 29 października 2020 r.

¹⁴ T. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1843 z późn. zm.

¹⁵ Dz. U. z 2019 r. poz. 2019 z późn. zm.

Ponadto w przypadku badanej próby zamówień publicznych realizowano zamówienia niezgodnie z Regulaminem udzielania zamówień publicznych w PIG (dalej: Regulamin zamówień)¹⁶ poprzez:

- brak złożenia przez członków komisji przetargowej oświadczeń co do okoliczności wskazanych w art. 17 ust. 1 Pzp i art. 56 ust. 2 nPzp, co było niezgodne z § 11 ust. 1 w związku z § 18 ust. 1 pkt 4 Regulaminu zamówień;
- brak we wnioskach o udzielenie zamówień publicznych wypełnienia informacji dotyczących ujęcia zamówień w planie finansowym PIG lub pozycji w tym planie oraz wysokości zabezpieczonych środków, co było niezgodne z pkt III.2 i III.3 wzoru wniosku.
- w 1 przypadku nie przedłożono dokumentów potwierdzających stosowną akceptację umowy kończącej to postępowanie, co było niezgodne z § 15 ust. 2 Regulaminu zamówień;
- w 1 przypadku naruszono zasadę przejrzystości i równego traktowania wykonawców poprzez określenie w zapytaniu ofertowym kryterium oceny ofert odnoszącego się do właściwości wykonawcy, co było niezgodne z § 17 ust. 4 i § 21 ust. 5 Regulaminu zamówień.

Ponadto w wyniku kontroli stwierdzono następujące uchybienia:

- brak comiesięcznego odbioru prac oraz brak wskazania dat na 10 protokołach odbioru w przypadku 1 umowy cywilnoprawnej;
- podpisanie 1 umowy cywilnoprawnej przez Zastępcę Dyrektora ds. Służby Geologicznej, niewymienionego w umowie jako jedna z 2 osób działających w imieniu Instytutu;
- brak wskazania numeru konta bankowego na 9 wystawionych rachunkach
- braku wskazania w protokole z postępowania daty zawiadomienia wykonawców o wyborze najkorzystniejszej oferty.

W zakresie organizacji pracy i jakości zarządzania Instytutem w okresie objętym kontrolą stwierdzono, że zatrudnienie w Instytucie wzrosło z 865,81 etatów na początku 2020 r. do 874,76 na koniec 2021 r., głównie na stanowiskach inżynieryjno-technicznych. Zasady zatrudnienia pracowników PIG określał m.in.: Regulamin konkursu przy zatrudnianiu pracowników na stanowiska naukowe w PIG z 30 czerwca 2011 r.¹⁷ (dalej: Regulamin konkursu na stanowiska naukowe) i Regulamin konkursu przy zatrudnianiu pracowników na stanowiska inne niż naukowe w PIG z 30 sierpnia 2013 r.¹⁸ (dalej: Regulamin konkursu na stanowiska nienaukowe). Zasady dotyczące wynagradzania pracowników Instytutu określał Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy PIG z 28 lutego 2019 r. (dalej: ZUZP)¹⁹ wraz z protokołem dodatkowym nr 1, które były każdorazowo uzgadniane z zakładowymi organizacjami związkowymi. Kwestie dotyczące gospodarowania mieniem zostały uregulowane w zarządzeniu Dyrektora nr 1 z 22 stycznia 2010 r. w sprawie zagospodarowania składników majątku PIG, w tym m.in. zasady postępowania ze zbędnymi składnikami majątku, ich sprzedaży, darowizny i likwidacji fizycznej.

Niemniej jednak stwierdzono następujące nieprawidłowości i uchybienia m.in.:

- w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 30 sierpnia 2020 r. w składzie Rady Naukowej brakowało 1 pracownika nieposiadającego tytułu naukowego lub stopnia naukowego doktora habilitowanego, czym naruszono § 7 ust. 3 pkt 2 Statutu;
- nieterminowe przekazanie ministrowi nadzorującemu uchwały Rady Naukowej, tj. z opóźnieniem 17 miesięcy, czym naruszono art. 35a ust. 1 ustawy o instytutach badawczych;

¹⁶ Wprowadzony zarządzeniem Dyrektora nr 32 z 26 października 2018 r. i zmieniony zarządzeniami Dyrektora nr: 4 z 24 stycznia 2019 r.; 31 z 11 września 2020 r.; 33 z 16 września 2020 r.; 3 z 4 stycznia 2021 r.; 11 z 10 lutego 2021 r.

¹⁷ Wprowadzony zarządzeniem nr 16 z 30 czerwca 2011 r.

¹⁸ Wprowadzony zarządzeniem nr 31 z 30 sierpnia 2013 r., zmienionym zarządzeniem nr 20 z 2 sierpnia 2016 r.

¹⁹ Zmieniony protokołem dodatkowym nr 1 do ZUZP z 27 lutego 2020 r.

- nieprzedstawienie do opiniowania związkom zawodowym regulaminów organizacyjnych oraz zmiany regulaminu, czym naruszono art. 6 ust. 4 ustawy o instytutach badawczych;
- nieopracowanie kierunkowych planów tematycznych badań naukowych i prac rozwojowych, wskazanych w art. 29 ust. 2 pkt 5 ustawy o instytutach badawczych;
- brak udokumentowania opublikowania ogłoszenia na stanowisko profesora instytutu na stronie internetowej Komisji Europejskiej, w europejskim portalu dla mobilnych naukowców przeznaczonym do publikacji ofert pracy naukowców, czym naruszono art. 43 ust. 6 ustawy o instytutach badawczych;
- nieprzestrzeganie w ramach jednego z badanych naborów zasad określonych w załączniku nr 2 do ZUZP poprzez przyjęcie do pracy na stanowisko specjalisty ds. administracyjnych osoby niespełniającej wymogu doświadczenia zawodowego powyżej 2 lat;
- brak dostosowania Regulaminu konkursu na stanowiska naukowe do Statutu;
- brak przedłożenia dokumentów dotyczących powołania komisji konkursowej w naborze na stanowisko specjalisty ds. administracyjnych, co nie pozwalało potwierdzić spełnienia wymagań § 6 Regulaminu konkursu na stanowiska nienaukowe;
- brak złożenia przez 4 nowozatrudnionych pracowników oświadczeń o zapoznaniu z m.in. Regulaminem pracy z 14 czerwca 2018 r.²⁰ (dalej: Regulamin pracy), co było niezgodne z § 3 pkt 2 ppkt e) rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 10 grudnia 2018 r. w sprawie dokumentacji pracowniczej²¹ (dalej: rozporządzenie ws. dokumentacji pracowniczej);
- nieprzestrzeganie w przypadku 3 pracowników zasad ustalania wynagrodzenia zasadniczego określonego w ZUZP, tj. w przypadku 1 pracownika wynagrodzenie zasadnicze było wyższe o 500,00 zł od maksymalnej kwoty wynagrodzenia przewidzianej na tym stanowisku, a 2 pracownikom nie przyporządkowano kategorii zaszerzegowania stanowiącej podstawę do ustalenia wynagrodzenia;
- brak wyłączenia 4 pracowników z prac komisji oceniającej na czas dokonywania oceny ich własnego dorobku, co było niezgodne z § 5 ust. 1 Regulaminu przeprowadzania oceny okresowej pracowników naukowych oraz badawczo-technicznych w PIG z 29 listopada 2019 r. (dalej: Regulamin oceny pracowników)²², a także brak wyznaczenia recenzenta dorobku naukowego oraz przeprowadzenia ponownej oceny przez komisję w przypadku 1 pracownika odwołującego się od oceny, co było niezgodne z § 7 ust. 4-5 Regulaminu oceny pracowników;
- nieprzestrzeganie rozporządzenia Rady Ministrów z 5 października 1993 r. w sprawie zasad organizowania przetargu na sprzedaż środków trwałych przez przedsiębiorstwa państwowe oraz warunków odstąpienia od przetargu (dalej: rozporządzenie ws. przetargu środków trwałych)²³ poprzez brak powołania komisji przetargowej do sprzedaży samochodu, niezamieszczenie w prasie obwieszczenia o przetargu, brak sporządzenia protokołu z przetargu pisemnego, określenie ceny wywoławczej w wysokości wyższej o kwotę podatku VAT od ceny oszacowanej, nierzetelne przygotowanie obwieszczenia o przetargu;
- nienależyte zabezpieczenie interesów Instytutu przy zawieraniu umów najmu poprzez: brak zapisów w 2 umowach dotyczących kar umownych za opóźnienia w płatnościach, a w 1 umowie dotyczących kar umownych za rozwiązanie umowy z przyczyn leżących po stronie najemcy, a także brak egzekwowania od 1 najemcy wymaganego § 3 ust. 2 umowy wykazu godzin pracy oraz danych personalnych pracowników najemcy wykonujących swoje obowiązki w pomieszczeniach biurowych;

²⁰ Wprowadzonym zarządzeniem nr 17 z 14 czerwca 2018 r.

²¹ Dz. U. z 2018 r. poz. 2369.

²² Wprowadzonym zarządzeniem nr 69 z 29 listopada 2019 r.

²³ Dz. U. z 1997 r. nr 97 poz. 443 z późn. zm.

- brak przeprowadzenia w 1 przypadku 5-letniej kontroli okresowej budynku oraz przeprowadzenie w 1 przypadku kontroli stanu technicznego elementów obiektu budowlanego z opóźnieniem 324 dni, czym naruszono art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy z 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane²⁴ (dalej: Prawo budowlane).
- brak spójności w datach umieszczonych w porozumieniu zmieniającym umowę o pracę oraz w zakresie obowiązków 1 pracownika;
- brak złożenia przez 11 z 22 pracowników obejmujących funkcję kierowniczą oświadczeń o braku powiązań z podwładnymi, o którym mowa w art. 39 ust. 2 ustawy o instytutach badawczych;
- brak aktualizacji zakresów obowiązków dla 2 z 15 pracowników, a także brak wskazania w zakresie obowiązków w 1 przypadku stanowiska pracy oraz w 9 przypadkach zadań związanych z pełnieniem funkcji kierownika projektu/budżetu w zakresie m.in. Polityki Surowcowej Państwa;
- niezamieszczanie w 3 ogłoszeniach na stanowiska naukowe informacji wymaganych § 7 pkt 2, 8-11 Regulaminu konkursu na stanowiska naukowe;
- brak stosowania w 5 z 10 badanych przypadków wzorów wniosków o zgodę na dodatkowe zatrudnienie stanowiących załącznik nr 7 do zarządzenia o dodatkowym zatrudnieniu;
- brak włączenia do akt osobowych kart ocen 6 pracowników oraz 1 przypadek braku ponumerowania karty oceny 1 pracownika i ujęcia jej w wykazie oświadczeń i dokumentów – części B, a także liczne przypadki braków podpisów na kartach oceny;
- brak w przypadku 1 umowy najmu potwierdzenia na fakturach daty ich odbiorów przez najemcę, co uniemożliwiało stwierdzenie terminowości płacenia czynszu;
- brak podpisu na protokole z rocznej kontroli okresowej obiektu budowlanego, co uniemożliwiało ustalenie czy roczna kontrola okresowa stanu technicznego obiektu została przeprowadzona zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt 1 Prawa budowlanego;
- niezamieszczenie w 2 książkach obiektu budowlanego informacji dotyczących m.in.: protokołu odbioru obiektu, pozwolenia na użytkowanie, zarządcy obiektu, protokołu z kontroli okresowej stanu technicznego obiektu budowlanego, protokołu z przeglądu technicznego instalacji elektrycznej i odgromowej; kodu pocztowego w adresie obiektu; numeru książki wieczystej; spisu dokumentacji dołączonej do książki, co było niezgodne z § 2, § 5 ust. 1 pkt b)-d), § 5 ust. 2 i § 5 ust. 4 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego²⁵ (dalej: rozporządzenia książki obiektu).

W zakresie oceny realizacji wniosków pokontrolnych ustalono, że na 35 zaleceń sformułowanych w poprzednich kontrolach (lata 2016-2020), 11 zaleceń nie zostało jeszcze wdrożonych. Niezrealizowane zalecenia dotyczyły głównie spraw z zakresu polityki kadrowej i archiwizacji.

1. Działalność finansowa Instytutu

a) Zasady gospodarki finansowej Instytutu

W okresie objętym kontrolą w Instytucie obowiązywała Polityka rachunkowości z 24 lipca 2019 r., która była zgodna z art. 10 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

Kierownikowi Działu Finansowo-Księgowego 1 kwietnia 2017 r. powierzono funkcję Głównego Księgowego²⁶.

[Dowód: akta kontroli str. I/SP/350-351, I/SP/383-385, I/SP/410-426]

²⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 2351 z późn. zm.

²⁵ Dz. U. nr 120 poz. 1134.

²⁶ Pismo z 30 marca 2017 r., znak NK.1106.56/2017.

Instytut oprócz działalności podstawowej, o której mowa w art. 2 ust. 1-3 ustawy o instytutach badawczych, prowadził działalność gospodarczą dotyczącą m.in. wynajmu pomieszczeń, udostępniania i sprzedaży materiałów geologicznych. Z tytułu ww. działalności Instytut w 2020 r. poniósł stratę w wysokości 176 tys. zł, a w 2021 r. osiągnął zysk w wysokości 429 tys. zł.

Działalność ta została wyodrębniona pod względem finansowym i rachunkowym zgodnie z art. 2 ust. 4 ustawy o instytutach badawczych.

[Dowód: akta kontroli str. I/SP/386-391, I/SP/410-426]

W okresie objętym kontrolą Dyrektor ustalił roczne plany finansowe na lata 2020 i 2021 po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady Naukowej²⁷.

Natomiast w przypadku korekty planu finansowego na 2020 r. opinia Rady Naukowej²⁸, została wydana po zatwierdzeniu przez Dyrektora²⁹, co było niezgodne z art. 18 ust. 12 ustawy o instytutach badawczych³⁰ i § 6 pkt 7 Instrukcji sporządzania i realizacji planu finansowego PIG³¹.

Zastępca Dyrektora ds. Administracyjno-Ekonomicznych wyjaśnił³², że pozytywna opinia Rady Naukowej nie wpłynęła na konieczność wprowadzenia jakichkolwiek zmian do już zaakceptowanej korekty planu.

Roczne plany finansowe Instytutu na lata 2020-2021 uwzględniały strukturę przewidzianą w art. 18 ust. 11 ustawy o instytutach badawczych.

[Dowód: akta kontroli str. I/SP/1-10, I/SP/352-373, I/SP/410-426]

W 2020 r. i 2021 r. Instytut zaplanował przychody na poziomie odpowiednio 131 170 tys. zł i 149 936 tys. zł³³, a największą pozycję stanowiły przychody z tytułu dotacji na Państwową Służbę Geologiczną (dalej: PSG). Koszty zaplanowano na poziomie odpowiednio 130 891 tys. zł i 149 806 tys. zł, a największą pozycję stanowiły koszty na wynagrodzenia i naliczone od nich składki.

Wykonanie planu finansowego na 2020 r. w zakresie przychodów i kosztów było na poziomie 104 %, a na 2021 r. w zakresie przychodów na poziomie 95 %, zaś kosztów 93 %.

Zastępca Dyrektora ds. Administracyjno-Ekonomicznych wyjaśnił³⁴, że przyczyną rozbieżności pomiędzy planem a wykonaniem mogą wynikać m.in. z jakości planowania. Dodatkowo poinformował, że Instytut jest obecnie w trakcie zmian zasad planowania.

[Dowód: akta kontroli str. I/SP/392-394, I/SP/410-426]

Zarówno w 2020 r. jak i w 2021 r. Instytut poniósł stratę odpowiednio na poziomie 3 878 tys. zł i 4 042 tys. zł.

Dyrektor wyjaśnił³⁵, że straty były spowodowane m.in. niedostosowaniem kosztów pośrednich do limitów narzuconych przez finansujących. Dodatkowo poinformował, że w 2021 r. przygotowano plan naprawczy w celu poprawy wyniku finansowego, w wyniku którego strata za 2022 r. zmniejszyła się o 1 629 tys. zł – 40% w stosunku do 2021 r.,

²⁷ Odpowiednio: uchwałą nr 4/V/2020 z 13 maja 2020 r. i uchwałą nr 3/V/2021 z 21 maja 2021 r.

²⁸ Przyjęta w formie uchwały nr 45/XII/2020 z 21 grudnia 2020 r.

²⁹ 3 grudnia 2020 r.

³⁰ Zgodnie z którym roczny plan finansowy ustala dyrektor instytutu po zasięgnięciu opinii rady naukowej.

³¹ Stanowiącej załącznik do zarządzenia Dyrektora nr 1 z 9 stycznia 2020 r., zmieniającego zarządzenia ws. Instrukcji sporządzania i realizacji planu finansowego PIG. Zgodnie z § 6 pkt 7 po otrzymaniu opinii Rady Naukowej Dyrektor podejmuje decyzję o zatwierdzeniu korekty planu finansowego (...).

³² E-mail z 22 marca 2023 r.

³³ W tym przychody wskazane w art. 18 ust. 7 ustawy o instytutach badawczych, w wysokości 19 140 tys. zł – 2020 r. i 20 440 tys. zł – 2021 r.

³⁴ Pismo z 26 kwietnia 2023 r.

³⁵ Pismo z 24 kwietnia 2023 r.

natomiast planowana w 2023 r. strata ma się zmniejszyć o 2 507 tys. zł – 62% w stosunku do 2021 r.

[Dowód: akta kontroli str. I/SP/395-408, I/SP/410-426]

Sprawozdania finansowe za rok 2020 i 2021 zostały sporządzone zgodnie z przepisami rozdziału 5 ustawy o rachunkowości³⁶ i podlegały badaniu przez biegłego rewidenta, zgodnie z art. 64 ust. 1 pkt 4 ustawy o rachunkowości. Ponadto ww. sprawozdania oraz propozycje Dyrektora dotyczące pokrycia strat zostały pozytywnie zaopiniowane przez Radę Naukową³⁷ i zatwierdzone przez Ministra Klimatu i Środowiska³⁸. Minister nadzorujący zatwierdził pokrycie straty:

- za 2020 r. z funduszu rezerwowego na kwotę 951 tys. zł i z funduszu podstawowego na kwotę 2 927 tys. zł³⁹;
- za 2021 r. z funduszu podstawowego na kwotę 4 042 tys. zł⁴⁰.

Instytut terminowo złożył sprawozdania finansowe za 2020 r. i 2021 r. do Krajowego Rejestru Sądowego (dalej: KRS), zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

W kontrolowanym okresie Instytut posiadał fundusz statutowy, rezerwowy, zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, badań własnych, nagród, stypendialny, zgodnie z art. 19 ust. 1 i 2 ustawy o instytutach badawczych.

[Dowód: akta kontroli str. I/SP/410-426]

b) Realizacja źródeł przychodów oraz kosztów

PIG w 2020 r. osiągnął przychody na poziomie 136 187 tys. zł, które były wyższe o 14 002 tys. zł w stosunku do roku 2019. Przychody w 2021 r. wyniosły 141 879 tys. zł i były wyższe o 5 692 tys. zł w stosunku do roku 2020. Największy udział w przychodach stanowiły dotacje na poziomie 114 873 tys. zł w 2020 r.⁴¹ i 119 231 tys. zł w 2021 r.⁴²

W badanym okresie koszty PIG wynosiły 136 587 tys. zł w 2020 r. i 139 209 tys. zł w 2021 r., z czego największy udział stanowiły koszty wynagrodzeń odpowiednio 76 825 tys. zł⁴³ i 78 395 tys. zł⁴⁴. Koszty usług obcych wyniosły 21 372 tys. zł w 2020 r. i 19 696 tys. zł w 2021 r., a ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia w 2020 r. i 2021 r. kształtowały się odpowiednio na poziomie 16 998 tys. zł i 17 572 tys. zł.

[Dowód: akta kontroli str. I/SP/410-426]

W badanym okresie należności wymagalne PIG uległy zmniejszeniu z 347 tys. zł na 31 grudnia 2020 r. do 335 tys. zł na 31 grudnia 2021 r.

[Dowód: akta kontroli str. I/SP/410-426]

W polityce rachunkowości⁴⁵ uregulowano kwestie dotyczące m.in. kontrolowania terminów płatności, wystawiania not obciążeniowych i naliczania odsetek, natomiast nie uregulowano kwestii dotyczącej wystawiania wezwań do zapłaty.

³⁶ Art. 45 ust. 1, 1f, 1g, 2, 5; art. 46 ust. 1 i 5 pkt 1; art. 47 ust. 1 i 4 pkt 1; art. 48 ust. 1; art. 52 ust. 1 i 2 oraz art. 53 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

³⁷ Zgodnie art. 29 ust. 2 pkt 10 ustawy o instytutach badawczych, przyjmując odpowiednio uchwałę nr 1/V/2021 z 21 maja 2021 r. i nr 1/V/2022 z 25 maja 2022 r.

³⁸ 21 czerwca 2021 r. i 21 czerwca 2022 r.

³⁹ Postanowienie Ministra Klimatu i Środowiska z 21 czerwca 2021 r. znak DNGS-WPN.313.1.2021.MLD dot. zatwierdzenia sprawozdania finansowego PIG i pokrycia straty za 2020 r.

⁴⁰ Postanowienie Ministra Klimatu i Środowiska z 21 czerwca 2022 r. znak DNGS-WPN.0331.1.2022.MLD dot. zatwierdzenia sprawozdania finansowego PIG i pokrycia straty za 2021 r.

⁴¹ Z czego subwencje Ministra Edukacji i Nauki wynosiły 9 983 tys.

⁴² Z czego subwencje Ministra Edukacji i Nauki wynosiły 10 021 tys.

⁴³ Co stanowiło 57% kosztów ogółem w 2020 r.

⁴⁴ Co stanowiło 56% kosztów ogółem w 2021 r.

⁴⁵ W rozdziale III pkt 4 Metody wyceny aktywów i pasywów – należności.

Na próbie 9 należności wymagalnych na dzień 31 grudnia 2021 r.⁴⁶ na łączną kwotę 314 505,66 zł ustalono, że w przypadku 6 należności wystawiano wezwania do zapłat, a następnie dochodzono ich przed sądem. W przypadku 3 pozostałych należności Instytut:

- w 1 przypadku⁴⁷ podpisał z dłużnikiem porozumienie w wyniku którego otrzymał rekompensatę 27 grudnia 2022 r. w wysokości 15 867,00 zł;
- w 1 przypadku⁴⁸ zostało wydane 15 września 2020 r. postanowienie Sądu o odmowie przyznania wynagrodzenia PIG na kwotę 17 835,00 zł, z uwagi na wykonanie ekspertyzy przez Instytut niezgodnie ze zleceniem Sądu;
- w 1 przypadku⁴⁹ kontrahent nie uregulował kwoty 36 900,00 zł z uwagi na brak zatwierdzenia przez MKiŚ dokumentacji⁵⁰, która była warunkiem wypłaty ostatniej transzy wynagrodzenia dla PIG⁵¹. W sprawie nie toczy się postępowanie sądowe.

[Dowód: akta kontroli str. 121-122, I/SP/410-426]

c) zawieranie umów cywilnoprawnych

W Instytucie obowiązywały wzory umów o dzieło i świadczenie usług finansowanych z bezosobowego funduszu płac, wprowadzone zarządzeniem Dyrektora nr 22 z 13 lipca 2020 r.⁵² oraz Regulamin zamówień.

W 2020 r. PIG zawarł 724 umowy cywilnoprawne na łączną kwotę 4 040 tys. zł, z czego 18 z pracownikami Instytutu na łączną kwotę 23 tys. zł. W 2021 r. zawarto 668 umów na łączną kwotę 3 643 tys. zł, z czego 26 z pracownikami na łączną kwotę 45 tys. zł.

Dyrektor wyjaśnił⁵³, że wzrost ilościowy i wartościowy umów cywilnoprawnych z pracownikami wynikał z zawarcia 8 umów z członkami/recenzentami komisji doktorskich i habilitacyjnych oraz zawarcia umowy na kontynuację pomiarów wód podziemnych.

[Dowód: akta kontroli str. I/SP/397-400, I/SP/410-426, I/SP/432-444]

W wyniki badania 27 umów cywilnoprawnych⁵⁴ na łączną kwotę 597 589,30 zł, w tym 3 umowy z pracownikami na łączną kwotę 10 205,00 zł, ustalono następujące nieprawidłowości:

- 10 umów⁵⁵ miało znamiona stosunku pracy w rozumieniu art. 22 § 1 Kodeksu pracy⁵⁶ z uwagi na fakt, że zgodnie z § 2 pkt 3 ww. umów przedmiot miał być wykonywany pod kierownictwem zleceniodawcy.

Dyrektor wyjaśnił⁵⁷, że osoby wykonujące swoje usługi dla PIG w ramach umów zleceń w Narodowym Archiwum Geologicznym (dalej: NAG), w taki sposób organizowały swój

⁴⁶ Poz. 3, 5, 6, 8, 10, 11, 12, 21 i 23 Tabeli 6b. Zestawienie stanu należności wymagalnych Instytutu na 31 grudzień 2021 r.

⁴⁷ Poz. 8 Tabeli 6b Zestawienie stanu należności wymagalnych Instytutu na 31 grudzień 2021 r.

⁴⁸ Poz. 23 Tabeli 6b Zestawienie stanu należności wymagalnych Instytutu na 31 grudzień 2021 r.

⁴⁹ Poz. 11 Tabeli 6b Zestawienie stanu należności wymagalnych Instytutu na 31 grudzień 2021 r.

⁵⁰ Z uwagi na braki w dokumentacji.

⁵¹ Zgodnie z umową nr O/20/2015/TMR/JB z 25 czerwca 2015 r.

⁵² W sprawie jednolitych wzorów umów o dzieło i świadczenia usług finansowanych z bezosobowego funduszu płac, zmienione zarządzeniem Dyrektora nr 24 z 11 sierpnia 2020 r.

⁵³ Pismo z 24 kwietnia 2023 r.

⁵⁴ W tym 9 umów z 2020 r. o nr: 04/2020 z 29 stycznia 2020 r., 13/2020 z 6 lutego 2020 r., 191/2020 z 11 sierpnia 2020 r., 245/2020 z 13 listopada 2020 r., 262/2020 z 16 listopada 2020 r., 71/2020 z 1 czerwca 2020 r., 202/2020 z 1 października 2020 r., 02/2020 z 7 stycznia 2020 r., 49/2020 z 1 kwietnia 2020 r. oraz 18 umów z 2021 r. o nr: 27/2021 z 25 lutego 2021 r., 52/2021 z 4 marca 2021 r., 76/2021 z 1 kwietnia 2021 r., 219/2021 z 30 czerwca 2021 r., 386/2021 z 22 marca 2021 r., 01/2021 z 4 stycznia 2021 r., 287/2021 z 1 października 2021 r., 397/2021 z 31 grudnia 2021 r., 02/2021 z 4 stycznia 2021 r., 77/2021 z 1 kwietnia 2021 r., 286/2021 z 1 października 2021 r., 398/2021 z 31 grudnia 2021 r., 78/2021 z 1 kwietnia 2021 r., 251/2021 z 9 sierpnia 2021 r., 10/2021 z 25 stycznia 2021 r., 240/2021 z 3 sierpnia 2021 r., 255/2021 z 18 sierpnia 2021 r., 313/2021 z 20 października 2021 r.

⁵⁵ Tj. umowa nr: 76/2021 z 1 kwietnia 2021 r., 71/2020 z 1 czerwca 2020 r., 01/2021 z 4 stycznia 2021 r., 287/2021 z 1 października 2021 r., 397/2021 z 31 grudnia 2021 r., 202/2020 z 1 października 2020 r., 02/2021 z 4 stycznia 2021 r., 77/2021 z 1 kwietnia 2021 r., 286/2021 z 1 października 2021 r., 398/2021 z 31 grudnia 2021 r.

⁵⁶ Zgodnie z którym przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

⁵⁷ Pismo Dyrektora z 26 kwietnia 2023 r., znak N.O.90.2.2023.

czas realizacji zadań, aby jednocześnie zapewniona była wówczas obecność pracownika NAG. Dodatkowo poinformował, że w komórce organizacyjnej NAG były prowadzone rozważania celem przyszłego zatrudniania w ramach stosunku pracy, jednak nie znalazły one potwierdzenia w dokumentacji, a jedynie na etapie wstępnego planowania w matrycach do tworzenia planu zatrudnienia, w którym ostatecznie wakatów nie uwzględniono.

[Dowód: akta kontroli str. I/SP/11-181, I/SP/410-426, I/SP/445-446]

- pokrywanie się przedmiotu 2 umów z zadaniami komórek organizacyjnych określonymi w Regulaminie organizacyjnym z 2019 r. i Regulaminie organizacyjnym z 2020 r., w tym:
 - przedmiot umowy nr 245/2020 z 13 listopada 2020 r.⁵⁸ zawartej na kwotę 23 400,00 zł pokrywał się z zadaniami Zespołu Controllingu określonymi w § 3 pkt 21 załącznika nr 3 Regulaminu organizacyjnego z 2020 r.⁵⁹. Dodatkowo ustalono, że w kontrolowanym okresie podpisano z tym zleceniobiorcą jeszcze 4 umowy⁶⁰, których zakres również pokrywał się z zadaniami Zespołu Controllingu określonymi w § 7 pkt 2 załącznika nr 3 Regulaminu organizacyjnego z 2019 r.⁶¹ i § 3 pkt 21 załącznika nr 3 Regulaminu organizacyjnego z 2020 r.

Zastępca Dyrektora ds. Administracyjno-Ekonomicznych wyjaśnił⁶², że nie udało się zbudować zespołu o podobnych kompetencjach i zaszła konieczność wykorzystania wiedzy byłego pracownika. Dodatkowo wskazał, że znalezienie osoby chętnej do zatrudnienia na część etatu było bardzo trudne i to mogło być przyczyną braku pozyskania pracownika o podobnych kompetencjach w ramach umowy o pracę.

[Dowód: akta kontroli str. I/SP/6-9, I/SP/302-349, I/SP/410-426, I/SP/445-446, II/56-168]

- przedmiot umowy nr 76/2021 z 1 kwietnia 2021 r.⁶³ na kwotę 24 000,00 zł pokrywał się z zadaniami NAG, określonymi w § 3 pkt 8 załącznika nr 3 Regulaminu organizacyjnego z 2020 r.⁶⁴. Dodatkowo ustalono, że w kontrolowanym okresie podpisano z tym zleceniobiorcą jeszcze 4 umowy⁶⁵, których zakres również pokrywał się z zadaniami NAG określonymi w § 3 pkt 8 załącznika nr 3 Regulaminu

⁵⁸ Na m.in. analizę danych finansowo-księgowych, przychodów i kosztów dotyczących poszczególnych obszarów działalności Instytutu; przygotowaniu innych analiz ekonomicznych na zlecenie kierownictwa Instytutu, w tym analiz dotyczących realizowanych projektów; sporządzeniu planu finansowego PIG na rok 2021 oraz korekty planu za rok 2020 (zgodnie z zarządzeniami PIG i regulacjami zewnętrznymi).

⁵⁹ Zgodnie z którym do zakresu działania Zespołu Controllingu należało przygotowywanie analiz ekonomicznych, między innymi sporządzanie planów finansowych, analiz stopnia realizacji tych planów, analiz przychodów i kosztów poszczególnych obszarów działalności PIG.

⁶⁰ Tj. umowę nr: 02/2020 z 7 stycznia 2020 r., 49/2020 z 1 kwietnia 2020 r., 78/2021 z 1 kwietnia 2021 r., 251/2021 z 9 sierpnia 2021 r. na łączną kwotę 46 150,00 zł. Przykładowo przedmiotem było: sporządzenie planu finansowego PIG wraz z korektą; analiza danych finansowo-księgowych, przychodów i kosztów dotyczących poszczególnych obszarów działalności Instytutu; konsolidacja danych finansowych z różnych komórek w celu ustalenia zbiorczego planu finansowego.

⁶¹ Zgodnie z którym do zakresu działania Zespołu Controllingu należało przygotowywanie analiz ekonomicznych, między innymi sporządzanie planów finansowych, analiz stopnia realizacji tych planów, analiz przychodów i kosztów poszczególnych obszarów działalności PIG.

⁶² E-mail z 22 marca 2023 r.

⁶³ Na przygotowywanie 500 metrów bieżących archiwaliów do procesu dezynfekcji gazowej wraz z uporządkowaniem archiwaliów po ich dezynfekowaniu.

⁶⁴ Zgodnie z którym do zakresu działania NAG należy realizacja zadań państwa w zakresie prowadzenia centralnego archiwum geologicznego, gromadzenia, udostępniania i archiwizowania danych analogowych i cyfrowych, a w szczególności: gromadzenie, ewidencjonowanie, archiwizowanie materiałów geologicznych; obsługa, utrzymanie, konserwacja i zabezpieczenie zbiorów dokumentów papierowych oraz próbek geologicznych.

⁶⁵ Tj. umowę nr: 71/2020 z 1 czerwca 2020 r., 01/2021 z 4 stycznia 2021 r., 287/2021 z 1 października 2021 r., 397/2021 z 31 grudnia 2021 r. na łączną kwotę 107 950,00 zł. Przykładowo przedmiotem było: porządkowanie, oczyszczanie, pakowanie, opracowywanie i archiwizowanie archiwalnych dokumentów geologicznych; przygotowania do relokacji archiwaliów NAG wraz z ich opracowaniem w systemach bazodanowych.

organizacyjnego z 2019 r.⁶⁶ i § 3 pkt 8 załącznika nr 3 Regulaminu organizacyjnego z 2020 r.

Ponadto z inną osobą zawarto 5 umów zlecenia⁶⁷, których przedmiot pokrywał się z zadaniami NAG.

Dyrektor wyjaśnił⁶⁸, że czynności przewidziane w tych umowach nie mają przewidywalnie stałego charakteru a zapotrzebowanie na nie wzrosło w wyniku przekazywania materiałów w znacznych ilościach przez przedsiębiorców likwidujących swoje archiwa geologiczne. Dodatkowo wyjaśnił, że NAG nie jest w stanie realizować tego typu zadań ze względu na odmienne zakresy, specyfikę i skalę.

Kontrolujący zwraca uwagę, że umowy nie miały charakteru doraźnego, gdyż były zawierane od 1 czerwca 2020 r. do 31 grudnia 2021 r., a przedmiotem działania PIG zgodnie ze Statutem⁶⁹ jest m.in. gromadzenie, przechowywanie zbiorów archiwalnych. Tym samym do zadań PIG należało przygotowywanie archiwaliów do archiwizacji.

[Dowód: akta kontroli str. I/SP/11-181, I/SP/410-426, I/SP/445-446, II/28-40, II/56-168]

Ponadto stwierdzono następujące uchybienia:

- brak comiesięcznego odbioru prac do umowy nr 386/2021 z 22 marca 2021 r.⁷⁰, o czym świadczy wystawiony w ostatnim miesiącu trwania umowy⁷¹ jeden rachunek za cały okres obowiązywania, a załączone do ww. rachunku 10 protokołów odbioru nie miało dat sporządzenia, co było niezgodne z § 3 pkt 1⁷² i § 4 pkt 1⁷³ ww. umowy .

Kierownik Działu Spraw Personalnych wyjaśnił⁷⁴, że wolą zleceniobiorcy było wystawienie jednego rocznego rachunku po wykonaniu zlecenia. Dodatkowo wyjaśnił, że odbiory prac miały miejsce w okresach miesięcznych, a braki dat na protokołach były przeoczeniem.

[Dowód: akta kontroli str. I/SP/199-220, I/SP/275-281, I/SP/410-426, I/SP/445-446]

- brak podpisania umowy nr 191/2020 z 11 sierpnia 2020 r. przez Zastępcę Dyrektora ds. Administracyjno-Ekonomicznych, który został wskazany w umowie jako jedna z 2 osób działających w imieniu Instytutu. Zamiast niego podpis złożył Zastępca Dyrektora ds. Służby Geologicznej.

Kierownik Działu Spraw Personalnych wyjaśnił⁷⁵, że w okresie pandemii praca miała charakter naprzemiennej pracy zdalnej, w związku z czym trafiła do akceptacji obecnych w biurze 2 dyrektorów.

[Dowód: akta kontroli str. I/SP/182-301, I/SP/410-426, I/SP/445-446]

⁶⁶ Zgodnie z którym do zakresu działania NAG należy realizacja zadań państwa w zakresie prowadzenia centralnego archiwum geologicznego, gromadzenia, udostępniania i archiwizowania danych analogowych i cyfrowych, a w szczególności: gromadzenie, ewidencjonowanie, archiwizowanie materiałów geologicznych; obsługa, utrzymanie, konserwacja i zabezpieczenie zbiorów dokumentów papierowych oraz próbek geologicznych.

⁶⁷ Tj. umowę nr: 202/2020 z 1 października 2020 r., 02/2021 z 4 stycznia 2021 r., 77/2021 z 1 kwietnia 2021 r., 286/2021 z 1 października 2021 r., 398/2021 z 31 grudnia 2021 r. na łączną kwotę 109 450,00 zł. Przykładowo przedmiotem było porządkowanie, oczyszczanie i przygotowanie do opracowywania archiwalnych dokumentów geologicznych.

⁶⁸ Pismo z 26 kwietnia 2023 r., znak N.O.90.2.2023.

⁶⁹ Stanowiącym załącznik do decyzji Ministra Środowiska z 4 maja 2020 r., Dz. Urz. Ministra Środowiska z 5 maja 2020 r., poz. 3.

⁷⁰ Na pełnienie funkcji inspektora ochrony radiologicznej nadzoru nad urządzeniami rentgenowskimi.

⁷¹ Z 10 grudnia 2021 r.

⁷² Zgodnie z którym odbiór prac dokonywany będzie po zakończeniu każdego miesiąca trwania umowy. Podstawę odbioru stanowić będzie sporządzony przez zleceniobiorcę protokół odbioru.

⁷³ Zgodnie z którym wynagrodzenie wypłacone będzie w ratach miesięcznych, na podstawie rachunku zleceniobiorcy.

⁷⁴ Pismo z 27 marca 2023 r.

⁷⁵ Pismo z 27 marca 2023 r.

- wypłata wynagrodzenia z tytułu umowy nr 52/2021 z 4 marca 2021 r, pomimo braku wskazania numeru konta bankowego na 9 wystawionych w 2021 r. rachunkach⁷⁶, co było niezgodne z § 4 pkt 4 ww. umowy⁷⁷.

Kierownik Działu Spraw Personalnych wyjaśnił⁷⁸, że w związku z wieloletnią współpracą ze zleceniobiorcą, konto bankowe wpisane do programu ERP na podstawie wcześniejszych oświadczeń, jest uznawane za aktualne i prawidłowe.

[Dowód: akta kontroli str. I/SP/182-301, I/SP/410-426, I/SP/445-446]

d) udzielanie zamówień publicznych

W okresie objętym kontrolą zasady udzielania zamówień publicznych określono w Regulaminie zamówień.

Zgodnie z § 8 pkt 1 Regulaminu zamówień za przygotowanie i prowadzenie postępowań o udzielanie zamówień publicznych odpowiedzialna była komórka ds. zamówień publicznych we współpracy z innymi komórkami organizacyjnymi w ramach prac komisji przetargowej.

[Dowód: akta kontroli str. I/1-85/AC]

W Instytucie przygotowano wewnętrzne plany zamówień publicznych na 2020 r. i 2021 r.

Instytut sporządził i przekazał do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych roczne sprawozdania o udzielonych zamówieniach publicznych za 2020 r. i dwa za 2021 r.⁷⁹, w terminach określonych w art. 98 ust. 2 Pzp i art. 82 ust. 2 nPzp.

[Dowód: akta kontroli str. I/189-211/AC, I/520-521/AC]

Zamówienia publiczne powyżej progu stosowania Pzp i nPzp

W latach 2020-2021 Instytut prowadził 281 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego o wartości powyżej 30 tys. euro netto/130 tys. zł netto, a łączna kwota udzielonych zamówień wyniosła 77 317 tys. zł⁸⁰.

[Dowód: akta kontroli str. I/134-149/AC, I/167-182/AC]

Kontroli poddano 4 zamówienia⁸¹ udzielone na łączną kwotę 13 785 tys. zł, w wyniku której stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- nie złożono oświadczenia o braku konfliktu interesów w 2 przypadkach przez osoby udzielające zamówienia⁸² oraz w 2 przypadkach przez osoby mogące mieć wpływ na wynik postępowania⁸³, a także 1 przypadek braku daty złożenia oświadczenia przez 1

⁷⁶ Rachunki: 03/05/2021 z 5 maja 2021 r.; 04/06/2021 z 1 czerwca 2021 r.; 05/07/2021 z 1 lipca 2021 r.; 04/08/2021 z 6 sierpnia 2021 r.; 03/09/2021 z 7 września 2021 r.; 03/10/2021 z 8 października 2021 r.; 04/11/2021 z 4 listopada 2021 r.; 04/12/2021 z 1 grudnia 2021 r. i 01/01/2022 z 31 grudnia 2021 r.

⁷⁷ Zgodnie z którym zapłata wynagrodzenia będzie odbywała się 20 dnia następnego miesiąca w formie przelewu na rachunek bankowy wskazany na rachunku zleceniobiorcy. Podstawą wypłaty wynagrodzenia za dany miesiąc świadczonych usług stanowi prawidłowo wypełniony i złożony zleceniodawcy rachunek wystawiony przez zleceniobiorcę.

⁷⁸ Pismo z 27 marca 2023 r.

⁷⁹ Odpowiednio 1 marca 2021 r. i 25 lutego 2022 r.

⁸⁰ Z czego w 2020 r. udzielono 84 zamówienia na łączną kwotę 39 381 tys. zł i w 2021 r. 138 zamówień na łączną kwotę 37 936 tys. zł.

⁸¹ W tym: 2 zamówienia z 2020 r.: NZP-240-39/2020 i EZP-240-71/2020 oraz 2 zamówienia z 2021 r.: EZP.26.3.2021 i EZP.26.137.2021.

⁸² Z czego 2 osoby podpisujące umowę nr CRZP/240/1136/2020 z 13 kwietnia 2021 r. w postępowaniu nr EZP-240-71/2020.

⁸³ Dotyczy postępowania nr EZP.26.3.2021 i EZP.26.137.2021, w których osoby dokonywały opiniowania projektu umowy pod względem formalno-prawnym.

członka komisji przetargowej⁸⁴, co było niezgodne z art. 17 ust. 2⁸⁵ Pzp i z art. 56 ust. 4⁸⁶ w związku z ust. 1⁸⁷ i 5⁸⁸ nPzp.

Ponadto stwierdzono brak złożenia oświadczenia o niekaralności w 3 przypadkach przez osoby udzielające zamówienia⁸⁹, w 2 przypadkach przez osobę wykonującą inne czynności związane z przeprowadzeniem 2 postępowań o udzielenie zamówienia⁹⁰, w 1 przypadku przez osobę mogącą mieć wpływ na wynik postępowania⁹¹ oraz w 1 przypadku nieterminowe złożenie przez osobę⁹² oświadczenia o niekaralności, tj. po upływie 21 dni od zakończenia postępowania⁹³, czym naruszono art. 56 ust. 4⁹⁴ w związku z ust. 3⁹⁵ i 6⁹⁶ nPzp.

Pracownik Biura Zamówień Publicznych wyjaśnił⁹⁷, że jedna z osób złożyła oświadczenie o niekaralności do wszystkich postępowań. Dodatkowo Dyrektor wyjaśnił⁹⁸, że złożenie oświadczenia po zakończeniu postępowania było wynikiem omyłki.

Kontrolujący zwraca uwagę, że w świetle art. 56 ust. 6 nPzp oświadczenia powinny być złożone przed rozpoczęciem wykonywania czynności związanych z przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia, a tym samym oddzielnie do każdego postępowania. Powyższe wynika również z faktu sporządzania odrębnego protokołu dla każdego postępowania, do którego załącza się złożone w formie pisemnej ww. oświadczenia, stanowiące element dokumentacji danego postępowania.

[Dowód: akta kontroli str. I/238-239/AC, I/AC/518, I/522-555/AC, II/474-483]

- w przypadku 3 postępowań⁹⁹ brak we wnioskach o udzielenie zamówienia publicznego wypełnienia informacji dotyczących ujęcia zamówienia w planie finansowym PIG lub pozycji w tym planie oraz wysokości zabezpieczonych środków, co było niezgodne z pkt III.2 i III.3 wzoru wniosku¹⁰⁰;

[Dowód: akta kontroli str. I/484-517/AC, I/556-562/AC]

⁸⁴ Dotyczy postępowania nr EZP.26.137.2021.

⁸⁵ Zgodnie z którym osoby wykonujące czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia składają, pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, w formie pisemnej oświadczenie o braku lub istnieniu okoliczności, o których mowa w ust. 1 (...).

⁸⁶ Zgodnie z którym osoby, o których mowa w ust. 1 i 3, składają, pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, oświadczenie w formie pisemnej o istnieniu albo braku istnienia okoliczności, o których mowa odpowiednio w ust. 2 lub 3 (...).

⁸⁷ Zgodnie z którym kierownik zamawiającego, członek komisji przetargowej oraz inne osoby wykonujące czynności związane z przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia po stronie zamawiającego lub osoby mogące wpłynąć na wynik tego postępowania lub osoby udzielające zamówienia podlegają wyłączeniu z dokonywania tych czynności, jeżeli po ich stronie występuje konflikt interesów.

⁸⁸ Oświadczenie o istnieniu okoliczności, o których mowa w ust. 2, składa się niezwłocznie po powzięciu wiadomości o ich istnieniu, a oświadczenie o braku istnienia tych okoliczności nie później niż przed zakończeniem postępowania o udzielenie zamówienia.

⁸⁹ Z czego 1 osoba podpisująca umowę nr CRZP/26/35/2021 z 14 czerwca 2021 r. w postępowaniu nr EZP.26.3.2021 oraz 2 osoby podpisujące umowę nr CRZP/26/1068/2021 z 7 lutego 2022 r. w postępowaniu nr EZP.26.137.2021.

⁹⁰ Dotyczy postępowania nr EZP.26.3.2021 wszczętego 28 kwietnia 2021 r. i nr EZP.26.137.2021 wszczętego 15 listopada 2021 r., gdzie kierownik Biura Zamówień Publicznych złożył 4 stycznia 2021 r. jedno oświadczenie do wszystkich postępowań.

⁹¹ Dotyczy postępowania EZP.26.137.2021, w którym osoba dokonywała opiniowania projektu umowy pod względem formalno-prawnym.

⁹² Dotyczy postępowania nr EZP.26.3.2021.

⁹³ Postępowanie o udzielenie zamówienia zostało zakończone 14 czerwca 2021 r. a osoba złożyła oświadczenie 5 lipca 2021 r.

⁹⁴ Zgodnie z którym osoby, o których mowa w ust. 1 i 3, składają, pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, oświadczenie w formie pisemnej o istnieniu albo braku istnienia okoliczności, o których mowa odpowiednio w ust. 2 lub 3 (...).

⁹⁵ Dotyczy kierownika zamawiającego, członka komisji przetargowej oraz innych osób wykonujących czynności związane z przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia po stronie zamawiającego lub osób mogących wpłynąć na wynik tego postępowania lub osób udzielających zamówienia (...).

⁹⁶ Zgodnie z którym oświadczenie o niekaralności składa się przed rozpoczęciem wykonywania czynności związanych z przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia.

⁹⁷ Wyjaśnienia z 16 lutego 2023 r.

⁹⁸ Pismo z 31 maja 2023 r., znak: NPA.091.1/3.2022.

⁹⁹ Dotyczy postępowania nr NRP-240-39/2020, nr EZP-240-71/2020 i nr EZP.26.3.2021.

¹⁰⁰ Zgodnie z którym komórka realizująca zamówienie potwierdza zgodność z planem wskazując czy wniosek został ujęty bądź nie w planie finansowym PIG wraz z informacją o pozycji z planu finansowego.

- w przypadku 1 postępowania¹⁰¹ brak powołania przez kierownika zamawiającego komisji przetargowej do przeprowadzenia postępowania, czym naruszono art. 19 ust. 2 Pzp¹⁰² oraz § 9 ust. 1 Regulaminu zamówień¹⁰³. Z dokumentacji postępowania wynika, że sporządzono projekt decyzji w sprawie powołania komisji przetargowej, niemniej dokument nie został opatrzony podpisem i tym samym na jego podstawie nie można stwierdzić powołania komisji przez osobę uprawnioną;

[Dowód: akta kontroli str. I/519/AC]

- w przypadku 1 postępowania¹⁰⁴ brak udokumentowania przesłania zawiadomienia o wyborze najkorzystniejszej oferty do wszystkich wykonawców biorących udział w postępowaniu, czym naruszono art. 92 ust. 1 pkt 1 Pzp¹⁰⁵.

[Dowód: akta kontroli str. I/376-408/AC]

Ponadto stwierdzono uchybienie formalne polegające na braku wskazania w pkt 21 protokołu z postępowania nr E郑-240-71/2020 daty zawiadomienia wykonawców o wyborze najkorzystniejszej oferty.

[Dowód: akta kontroli str. I/563-573/AC]

Zamówienia publiczne wyłączone lub poniżej progu stosowania Pzp i nPzp

W latach 2020-2021 PIG prowadził 309 postępowań wyłączonych ze stosowania Pzp i nPzp lub o wartości poniżej 30 tys. euro netto/130 tys. zł netto, a łączna kwota udzielonych zamówień wyniosła 7 615 tys. zł, 31 tys. euro i 18 tys. USD¹⁰⁶.

Kontroli poddano 6 zamówień¹⁰⁷ na łączną kwotę 992 tys. zł, w wyniku której stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- w przypadku 1 zamówienia¹⁰⁸ na przygotowanie dwóch opracowań naukowo - badawczych stwierdzono nieprawidłowe określenie w zapytaniu ofertowym kryteriów oceny ofert, w którym za najwyższe punktowane kryterium¹⁰⁹ przyjęto posiadanie autorskiej bazy danych gospodarki surowcami mineralnymi, które nie odnosi się do przedmiotu zamówienia, a do właściwości wykonawcy. W ocenie kontrolującego ustalenie kryterium autorskiej bazy danych nie ma wpływu na jakość wykonywanych usług, będących jednym z możliwych kryteriów oceny ofert, zgodnie z art. 91 ust. 2 Pzp¹¹⁰, a jedynie mogło faworyzować wykonawców posiadających prawa autorskie do bazy danych względem wykonawców, którzy korzystają z baz danych na podstawie innych praw, np. licencji. Tym samym naruszono zasadę przejrzystości i równego

¹⁰¹ Dotyczy postępowania nr N郑-240-39/2020.

¹⁰² Zgodnie z którym kierownik zamawiającego może powołać komisję przetargową.

¹⁰³ Komisja przetargowa powoływana jest każdorazowo do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego powyżej 30 tys. euro, przez kierownika zamawiającego lub osoba której powierzone zastrzeżone dla niego czynności (...). Komisja przetargowa rozpoczyna działalność z dniem powołania.

¹⁰⁴ Dotyczy postępowania nr E郑-240-71/2020.

¹⁰⁵ Zgodnie z którym zamawiający informuje niezwłocznie wszystkich wykonawców o wyborze najkorzystniejszej oferty (...).

¹⁰⁶ W tym 114 zamówień w 2020 r. na łączną kwotę 3 670 tys. zł, 31 tys. euro i 18 tys. USD oraz 128 zamówień w 2021 r. na łączną kwotę 3 945 tys. zł.

¹⁰⁷ W tym: 4 zamówienia z 2020 r. - N郑-244-3/2020, E郑-244-107/2020, E郑-244-123/2020 i E郑-244-131/2020 oraz 2 zamówienia z 2021 r. - E郑-26.151.2021 i E郑-26.208.2021.

¹⁰⁸ Dotyczy postępowania nr E郑-244-107/2020.

¹⁰⁹ Pkt 6 ust. 2 zapytania ofertowego z 23 września 2020 r.: za posiadanie autorskiej bazy danych gospodarki surowcami mineralnymi obejmującej obroty (import/export) surowców mineralnych oraz produkcji surowców mineralnych na terenie Polski za okres 25 lat przed upływem terminu składania ofert zamawiający mógł przyznać maksymalnie 45 pkt, a w przypadku nieposiadania ww. bazy danych 0 pkt.

¹¹⁰ Zgodnie z którym kryteriami oceny ofert są cena lub koszt albo cena lub koszt i inne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia, w szczególności: 1) jakość, w tym parametry techniczne, właściwości estetyczne i funkcjonalne; 2) aspekty społeczne, w tym integracja zawodowa i społeczna osób, o których mowa w art. 22 ust. 2, dostępność dla osób niepełnosprawnych lub uwzględnianie potrzeb użytkowników; 3) aspekty środowiskowe, w tym efektywność energetyczna przedmiotu zamówienia; 4) aspekty innowacyjne; 5) organizacja, kwalifikacje zawodowe i doświadczenie osób wyznaczonych do realizacji zamówienia, jeżeli mogą mieć znaczący wpływ na jakość wykonania zamówienia; 6) serwis posprzedażny oraz pomoc techniczna, warunki dostawy, takie jak termin dostawy, sposób dostawy oraz czas dostawy lub okres realizacji.

traktowania wykonawców, co było niezgodne z § 17 ust. 4¹¹¹ i § 21 ust. 5¹¹² Regulaminu zamówień.

[Dowód: akta kontroli str. I/3-14/AC, I/265-308/AC, II/474-483]

- w przypadku wszystkich badanych zamówień¹¹³ brak we wnioskach o udzielenie zamówienia publicznego wypełnienia informacji dotyczących ujęcia zamówienia w planie finansowym PIG lub pozycji w tym planie lub wysokości zabezpieczonych środków, co było niezgodne z pkt III.2 i III.3 wzoru wniosku¹¹⁴;

[Dowód: akta kontroli str. I/4-85/AC, I/484-517/AC]

- w przypadku 3 zamówień¹¹⁵ brak złożenia przez członków komisji przetargowej oświadczeń co do okoliczności wskazanych w art. 17 ust. 1¹¹⁶ Pzp¹¹⁷ i art. 56 ust. 2¹¹⁸ nPzp¹¹⁹, co było niezgodne z § 11 ust. 1¹²⁰, w związku z § 18 ust. 1 pkt 4¹²¹ Regulaminu zamówień.

Dyrektor wyjaśnił¹²², że wskazane postępowania procedowane były w trybie zapytania ofertowego wyłączanego z obowiązku stosowania przepisów ustawy, a tym samym nie było obowiązku składania oświadczeń.

Kontrolujący nie podziela stanowiska Dyrektora, gdyż w § 18 ust. 1 pkt 4 Regulaminu zamówień określono, że kierownik zamawiającego w uzasadnionych przypadkach może powołać komisję do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie zapytania ofertowego; do prac komisji przetargowej stosuje się postanowienia rozdziału IX, gdzie w § 11 ust. 1 wskazano na obowiązek składania pisemnych oświadczeń przez członków komisji. W badanych przypadkach komisja przetargowa została powołana, w związku z czym jej członkowie byli zobowiązani złożyć stosowne oświadczenia.

[Dowód: akta kontroli str. I/3-14/AC, I/242-263/AC, II/474-483]

- w przypadku 1 zamówienia¹²³ nie przedłożono dokumentów potwierdzających stosowną akceptację przez radcę prawnego umowy, co było niezgodne z § 15 ust. 2 Regulaminu zamówień¹²⁴.

Dyrektor wyjaśnił¹²⁵, że prawdopodobnie ze względu na pilny termin na zawarcie umowy, decyzją ówczesnego kierownika Biura Zamówień Publicznych, umowa zaopiniowana została przez pracownika tej komórki.

¹¹¹ Zgodnie z którym zamówienia udzielane są na podstawie obiektywnych kryteriów, zapewniających zgodność z zasadami przejrzystości, niedyskryminacji, równego traktowania oraz gwarantujących, że oferty są oceniane w warunkach efektywnej konkurencji.

¹¹² Zgodnie z którym zamówienia publiczne, których przedmiotem są usługi badawcze i rozwojowe są udzielane w sposób zapewniający przejrzystość, równe traktowanie podmiotów zainteresowanych wykonaniem tych zamówień oraz z uwzględnieniem wszelkich okoliczności mogących mieć wpływ na ich udzielenie.

¹¹³ Dotyczy zamówienia nr NZP-244-3/2020, nr EZP-244-107/2020, nr EZP-244-123/2020, nr EZP-244-131/2020, nr EZP.26.151.2021, nr EZP.26.208.2021.

¹¹⁴ Zgodnie z którym komórka realizująca zamówienie potwierdza zgodność z planem wskazując czy wniosek został ujęty bądź nie w planie finansowym PIG, wraz z informacją o pozycji z planu finansowego.

¹¹⁵ Dotyczy zamówienia nr: NZP-244-3/2020, EZP-244-131/2020 i EZP.26.208.2021.

¹¹⁶ Zgodnie z którym osoby wykonujące czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia podlegają wyłączeniu w przypadkach określonych w tym artykule.

¹¹⁷ Dotyczy zamówienia nr: NZP-244-3/2020 i EZP-244-131/2020.

¹¹⁸ Zgodnie z którym konflikt interesów występuje wówczas, gdy wystąpią przesłanki wymienione w tym przepisie.

¹¹⁹ Dotyczy zamówienia nr EZP.26.208.2021.

¹²⁰ Zgodnie z którym członkowie komisji przetargowej składają pisemne oświadczenie o braku lub istnieniu okoliczności, o których mowa w art. 17 ust. 1 Pzp/art. 56 ust. 2 nPzp i przekazują je przewodniczącemu tej komisji.

¹²¹ Zgodnie z którym w przypadku zapytania ofertowego kierownik zamawiającego w uzasadnionych przypadkach może powołać komisję do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie zapytania ofertowego : do prac komisji przepisy rozdziału IX stosuje się odpowiednio.

¹²² Pismo z 31 maja 2023 r., znak NPA.091.1./3/2022.

¹²³ Dotyczy zamówienia nr EZP.26.208.2021 zakończonego podpisaniem umowy nr CRZP/26/1664/2021 z 29 grudnia 2021 r.

¹²⁴ Zgodnie z którym umowy zawierane w wyniku rozstrzygniętego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego przygotowuje komórka ds. zamówień publicznych i przed ich zawarciem przekazuje je do akceptacji radcy prawnego.

¹²⁵ Pismo z 31 maja 2023 r., znak NPA.091.1./3/2022.

[Dowód: akta kontroli str. I/4-36/AC, I/522-555/AC, I/586-605/AC, II/474-483]

Ocena częściowa

Działalność Instytutu w badanym obszarze oceniono negatywnie. Dyrektor PIG nie podjął działań prowadzących do zaopiniowania przez Radę Naukową korekty planu finansowego na 2020 r. co było niezgodne z art. 18 ust. 12 ustawy o instytutach badawczych oraz § 6 pkt 7 Instrukcji sporządzania i realizacji planu finansowego PIG.

Dopuszczył do zawarcia 10 umów cywilnoprawnych noszących znamiona stosunku pracy w rozumieniu art. 22 § 1 Kodeksu pracy z uwagi na wprowadzenie w ich treści wymogu wykonywania pracy pod kierownictwem zleceniodawcy. 15 umów cywilnoprawnych zawarto na zadania pokrywające się z zadaniami komórek organizacyjnych PIG określonymi w Regulaminie organizacyjnym z 2019 r. i Regulaminie organizacyjnym z 2020 r.

Postępowania o udzielenia zamówienia publicznego były prowadzone niezgodnie z Pzp i nPzp poprzez: niezłożenie przez osoby udzielające zamówienia/mające wpływ na wynik postępowania/wykonujące inne czynności związane z przeprowadzeniem postępowania w 4 przypadkach oświadczenia o braku konfliktu interesów oraz w 7 przypadkach oświadczenia o niekaralności, a także w 1 przypadku nieterminowe złożenie oświadczenia o niekaralności, czym naruszono art. 17 ust. 2 ustawy Pzp i art. 56 ust. 1-6 ustawy nPzp. Stwierdzono brak powołania komisji przetargowej do przeprowadzenia 1 badanego postępowania, co było niezgodne z art. 19 ust. 2 Pzp oraz § 9 ust. 1 Regulaminu zamówień. Brak udokumentowania przesłania zawiadomienia o wyborze najkorzystniejszej oferty do wszystkich wykonawców biorących udział w 1 badanym postępowaniu, co było niezgodne z art. 92 ust. 1 pkt 1 Pzp;

Poddane kontroli zamówienia publiczne były również udzielone niezgodnie z Regulaminem zamówień, o czym świadczą następujące nieprawidłowości:

- brak złożenia przez członków komisji przetargowej oświadczeń co do okoliczności wskazanych w art. 17 ust. 1 Pzp i art. 56 ust. 2 nPzp, co było niezgodne z § 11 ust. 1 w związku z § 18 ust. 1 pkt 4 Regulaminu zamówień;
- brak we wnioskach o udzielenie zamówień publicznych wypełnienia informacji dotyczących ujęcia zamówień w planie finansowym PIG lub pozycji w tym planie oraz wysokości zabezpieczonych środków, co było niezgodne z pkt III.2 i III.3 wzoru wniosku;
- w 1 przypadku nie przedłożono dokumentów potwierdzających stosowną akceptację umowy kończącej to postępowanie, co było niezgodne z § 15 ust. 2 Regulaminu zamówień;
- w 1 przypadku naruszono zasadę przejrzystości i równego traktowania wykonawców poprzez określenie w zapytaniu ofertowym kryterium oceny ofert odnoszącego się do właściwości wykonawcy, co było niezgodne z § 17 ust. 4 i § 21 ust. 5 Regulaminu zamówień.

Ponadto w wyniku kontroli stwierdzono następujące uchybienia:

- brak comiesięcznego odbioru prac oraz brak wskazania dat na 10 protokołach odbioru w przypadku 1 umowy cywilnoprawnej;
- podpisanie 1 umowy cywilnoprawnej przez Zastępcę Dyrektora ds. Służby Geologicznej, niewymienionego w umowie jako jedna z 2 osób działających w imieniu Instytutu;
- brak wskazania numeru konta bankowego na 9 wystawionych rachunkach;
- braku wskazania w protokole z postępowania daty zawiadomienia wykonawców o wyborze najkorzystniejszej oferty.

Negatywnej oceny nie zmienia fakt, że Dyrektor w okresie objętym kontrolą realizował zasady gospodarki finansowej na podstawie Polityki rachunkowości z 24 lipca 2019 r. Wykonanie planu finansowego na 2020 r. w zakresie przychodów i kosztów było na poziomie 104 %, a na 2021 r. w zakresie przychodów na poziomie 95 %, zaś kosztów 93 %.

Sprawozdania finansowe za rok 2020 i 2021 zostały sporządzone zgodnie z przepisami rozdziału 5 ustawy o rachunkowości i podlegały badaniu przez biegłego rewidenta.

2. Organizacja i jakość pracy Instytutu

a) organizacja Instytutu

W okresie objętym kontrolą Instytut działał na podstawie m.in. Statutu nadanego przez Ministra Środowiska¹²⁶, ustawy z 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze¹²⁷, ustawy z 20 lipca 2017 r. Prawo wodne¹²⁸. Statut określał przedmiot i zakres działalności Instytutu, organy i przedstawicielstwo PIG, kryteria i tryb przeprowadzania oraz ogłaszania konkursów na stanowiska naukowe oraz tryb wyboru komisji dyscyplinarnej, zgodnie z wymogami art. 6 ust. 2, art. 23, art. 43 ust. 6, art. 55 ust. 1 ustawy o instytutach badawczych.

[Dowód: akta kontroli str. II/1-40, II/484]

Strukturę organizacyjną Instytutu określały regulaminy organizacyjne¹²⁹ zaopiniowane przez Radę Naukową¹³⁰, które odzwierciedlały zadania wskazane w Statucie. Natomiast ustalono, że regulaminy te oraz zmiana regulaminu z 5 czerwca 2019 r. nie były opiniowane przez zakładowe organizacje związkowe, czym naruszono art. 6 ust. 4 ustawy o instytutach badawczych¹³¹.

Dyrektor wyjaśnił¹³², że organizacje związkowe zostały poinformowane o zmianach poprzez informacje ogólne, a skoro posiadały wiedzę o planowanych zmianach regulaminu i nie zgłaszały uwag, to je akceptowały.

W Instytucie obowiązywało również zarządzenie nr 45 z 28 grudnia 2018 r. w sprawie podziału podstawowych komórek organizacyjnych PIG¹³³.

[Dowód: akta kontroli str. II/46-168, II/399-400, II/474-483, II/485-487]

W okresie objętym kontrolą w PIG działała Rada Naukowa na kadencję 2017-2021, a następnie na kadencję 2021-2025.

Ustalono, że wybory do Rady Naukowej na kadencję 2021-2025 zostały przeprowadzone zgodnie z Regulaminem wyborów członków Rady Naukowej spośród pracowników PIG (na lata 2021-2025)¹³⁴. Natomiast stwierdzono, że od 1 stycznia 2020 r. do 30 sierpnia 2020 r., skład Rady Naukowej był mniejszy o 1 pracownika nieposiadającego tytułu naukowego lub stopnia naukowego doktora habilitowanego, co było niezgodne z § 7 ust. 3 pkt 2 Statutu¹³⁵.

¹²⁶ Decyzja nr 1 Ministra Środowiska z 10 stycznia 2018 r. w sprawie nadania statutu PIG, Dz. Urz. Ministra Środowiska z 2018 r. poz. 8. Decyzja nr 54 Ministra Środowiska z 7 października 2019 r. zmieniająca decyzję w sprawie nadania statutu PIG, Dz. Urz. Ministra Środowiska z 2019 r. poz. 57. Decyzja Ministra Środowiska z 4 maja 2020 r. zmieniająca decyzję w sprawie nadania statutu PIG, Dz. Urz. Ministra Środowiska z 2020 r. poz. 3.

¹²⁷ T. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 868 z późn. zm.

¹²⁸ T. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2268 z późn. zm.

¹²⁹ Obowiązujący od 1 stycznia 2019 r. do 30 czerwca 2020 r. i wprowadzony zarządzeniem Dyrektora nr 43 z 14 grudnia 2018 r. w sprawie ustalenia Regulaminu organizacyjnego w PIG, zmieniony zarządzeniem Dyrektora nr 34 z 5 czerwca 2019 r. Obowiązujący od 1 lipca 2020 r. i wprowadzony zarządzeniem Dyrektora nr 15 z 23 czerwca 2020 r. w sprawie ustalenia Regulaminu organizacyjnego w PIG.

¹³⁰ Uchwała 1/VII/2018 z 11 grudnia 2018 r. w sprawie Regulaminu organizacyjnego PIG, Uchwała 3/V/2019 z 7 maja 2019 r. w sprawie zaopiniowania zmian w Regulaminie organizacyjnym PIG z tytułu koniecznych zmian związanych z regulacjami dotyczącymi bezpieczeństwa, Uchwała 8/VI/2020 z 23 czerwca 2020 r. w sprawie zaopiniowania Regulaminu organizacyjnego PIG.

¹³¹ Zgodnie z którym strukturę organizacyjną instytutu określa regulamin organizacyjny ustalony przez dyrektora, po zasięgnięciu opinii rady naukowej oraz zakładowych organizacji związkowych.

¹³² Pismo z 31 maja 2023 r., znak NPA.091.1/3.2022.

¹³³ Zmienione zarządzeniami Dyrektora: nr 18 z 29 czerwca 2020 r., nr 20 z 1 lipca 2020 r., nr 47 z 18 grudnia 2020 r., nr 7 z 15 stycznia 2021 r., nr 12 z 11 lutego 2021 r. i nr 14 z 25 marca 2021 r.

¹³⁴ Wprowadzonym zarządzeniem Dyrektora nr 27 z 6 lipca 2021 r. w sprawie ustalenia Regulaminu wyborów Rady Naukowej spośród pracowników PIG (na lata 2021-2025). Zarządzenie Dyrektora nr 30 z 30 lipca 2021 r. zmieniające powyższe zarządzenie.

¹³⁵ Zgodnie z którym miejsca w radzie naukowej dla członków, wskazanych w ust. 2 pkt 1, są podzielone w następujący sposób: pracownikom, którzy nie posiadają tytułu naukowego lub stopnia naukowego doktora habilitowanego, przypada 25 % ustalonych miejsc, tj. 2 miejsca.

Dyrektor wyjaśnił¹³⁶, że wyborów nie można było przeprowadzić wcześniej z powodu sytuacji pandemicznej w kraju.

Rada Naukowa przyjęła Regulamin Rady Naukowej¹³⁷, co było zgodne z art. 30 ust. 9 ustawy o instytutach badawczych. Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 1 Regulaminu Rady Naukowej dokonano wyboru przewodniczącego Rady Naukowej.

[Dowód: akta kontroli str. II/42-45, II/203-207, II/236-249, II/437-438, II/474-483, II/491-499]

W okresie objętym kontrolą wszystkie 15 protokołów z posiedzeń Rady Naukowej sporządzono zgodnie z § 14 ust. 2, 4-5 Regulaminu Rady Naukowej.

Ustalono, że w badanym okresie 11 podjętych przez Radę Naukową uchwał, o których mowa w art. 29 ust 2 pkt 5-6, 8-11 i 17 ustawy o instytutach badawczych, zostało przekazanych terminowo do ministra nadzorującego, z wyjątkiem 1 uchwały¹³⁸ przekazanej z opóźnieniem 17 miesięcy¹³⁹. Tym samym naruszony został art. 35a ust. 1 ustawy o instytutach badawczych¹⁴⁰.

Dyrektor wyjaśnił¹⁴¹, że przekazanie uchwały nastąpiło z opóźnieniem na skutek przeoczenia pracownika obsługującego Radę Naukową.

[Dowód: akta kontroli str. II/203-207, II/387, II/397-398, II/474-483]

W latach 2020-2021 Dyrektor sporządził roczne sprawozdania z wykonania zadań, które zostały pozytywnie zaopiniowane przez Radę Naukową¹⁴².

[Dowód: akta kontroli str. II/274, II/450]

b) realizacja przez Instytut podstawowych zadań określonych w art. 2 ustawy o instytutach badawczych

W latach 2020-2021 Instytut prowadził badania naukowe i prace rozwojowe m.in. w dziedzinie geologii, geofizyki, hydrogeologii, geotermii i geodynamiki.

W okresie objętym kontrolą Instytut realizował projekty¹⁴³, w tym:

- 224 projekty w 2020 r., w tym 222 badawczo-rozwojowe i 2 celowe;
- 320 projektów w 2021 r., w tym 318 badawczo-rozwojowych i 2 celowe.

Koszty ww. projektów wynosiły:

- w 2020 r. 9 367 tys. zł, z tego 5 954 tys. zł przypadło na projekty badawczo-rozwojowe, a 3 413 tys. zł na projekty celowe;
- w 2021 r. 18 129 tys. zł, z tego 16 170 tys. zł przypadło na projekty badawczo-rozwojowe, a 1 960 tys. zł na projekty celowe.

Głównym źródłem finansowania projektów badawczych w latach 2020-2021 były środki zagraniczne¹⁴⁴ odpowiednio w wysokości 247 tys. zł i 2 276 tys. zł oraz środki krajowe¹⁴⁵ odpowiednio w wysokości 9 139 tys. zł i 9 468 tys. zł.

¹³⁶ Pismo z 31 maja 2023 r., znak NPA.091.1/3.2022.

¹³⁷ Uchwała nr 3/IX/2019 Rady Naukowej z 27 września 2019 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Rady Naukowej PIG. Uchwała nr 7/VI/2020 Rady Naukowej z 18 czerwca 2020 r. w sprawie zmiany Regulaminu Rady Naukowej PIG oraz wprowadzeniu tekstu jednolitego Regulaminu Rady Naukowej PIG. Uchwała nr 58/XI/2021 Rady Naukowej z 10 listopada 2021 r. w sprawie zmiany Regulaminu Rady Naukowej PIG oraz wprowadzeniu tekstu jednolitego Regulaminu Rady Naukowej PIG.

¹³⁸ Nr 2/VI/2021 z 28 czerwca 2021 r. dotyczącej zaopiniowania Regulaminu zarządzania prawami autorskimi i prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych w PIG.

¹³⁹ Zgodnie ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru RPW/42096/2022 P z 6 grudnia 2022 r.

¹⁴⁰ Zgodnie z którym przewodniczący rady naukowej przekazuje ministrowi nadzorującemu uchwały rady w sprawach, o których mowa w art. 29 ust. 2 pkt 5-11 i 17-19, w terminie 7 dni od dnia ich podjęcia.

¹⁴¹ Pismo z 31 maja 2023 r., znak NPA.091.1/3.2022.

¹⁴² Uchwała nr 4/V/2021 z 21 maja 2021 r. oraz uchwała nr 5/V/2022 z 25 maja 2021 r.

¹⁴³ Tabela nr 11 Informacje podstawowe.

¹⁴⁴ Tj. środki pochodzące z Unii Europejskiej tj. w ramach programu HORYZONT 2020.

¹⁴⁵ Tj. środki pochodzące z MNiSW, MI, NCN, Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, NFOŚiGW/GIOŚ.

Projekty realizowane były w ramach działalności statutowej, programów krajowych i zagranicznych oraz działalności komercyjnej.

[Dowód: akta kontroli str. II/401-406, II/417, II/488-490]

W okresie objętym kontrolą w PIG obowiązywały następujące dokumenty, spełniające m.in. funkcję perspektywicznych kierunków działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej zgodnie z art. 29 ust. 2 pkt 6 ustawy o instytutach badawczych: Strategia 2020-2021 PIG, Strategia rozwoju PIG do roku 2026 z perspektywą do roku 2030, zatwierdzone przez Radę Naukową PIG.¹⁴⁶

W 2020 r. jako cel strategiczny wyznaczono odzyskanie pełnego potencjału naukowo-badawczego i sprawności funkcjonowania oraz pozycji instytucji wyznaczającej standardy w polskiej geologii. Wyznaczono również 8 obszarów działania oraz cele do ich realizacji. W każdym z obszarów wyznaczone zostały cele strategiczne, kierunki działań oraz kluczowe zadania realizowane w latach 2020-2021. W ramach działalności naukowej wyznaczone zostały 4 cele strategiczne oraz wskazane kluczowe zadania.

W 2021 r. jako cel główny określono wsparcie dla pozyskania nowych źródeł energii i surowców do transformacji energetycznej w celu realizacji założeń zrównoważonego rozwoju oraz główne pola działań: energię, surowce i środowisko. Wokół nich określono 5 celów strategicznych, opisano 14 obszarów działania Instytutu i zdefiniowano w ich ramach 39 celów szczegółowych, wspierających wdrażanie celów strategicznych.

W okresie podlegającym kontroli nie sporządzono kierunkowych planów tematycznych badań naukowych i prac rozwojowych, zgodnie z art. 29 ust. 2 pkt 5 ustawy o instytutach badawczych.

Dyrektor wyjaśnił¹⁴⁷, że opracowane zostały perspektywiczne kierunki działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej, które zawierały w swej treści zagadnienia pokrywające się z planami tematycznymi, dlatego by nie dublować procedowania poszczególnych zagadnień, opracowano i przekazano Radzie Naukowej jeden dokument.

[Dowód: akta kontroli str. II/308-311, II/474-483, II/488-490]

W latach 2020-2021 Instytut nie zgłosił żadnego patentu, nie dokonał wdrożeń oraz nie uzyskał żadnych praw ochronnych na wzory użytkowe, praw z rejestracji wzorów przemysłowych i praw autorskich.

[Dowód: akta kontroli str. II/406, II/408, II/488-490]

Ustalono, że nastąpił wzrost o 19 % liczby publikacji naukowych pracowników PIG¹⁴⁸ i o 26% cytowań publikacji¹⁴⁹.

[Dowód: akta kontroli str. II/307, II/401, II/415, II/488-490]

W okresie objętym kontrolą Instytut nie prowadził studiów podyplomowych i doktoranckich.

Zastępca Dyrektora ds. Badań i Rozwoju wyjaśnił¹⁵⁰, że warunkiem prowadzenia szkoły doktorskiej było posiadanie kategorii naukowej nie niższej niż B+ w co najmniej 2 dyscyplinach. Natomiast instytut posiadał ten poziom kategorii w jednej dyscyplinie. Planowano natomiast współprowadzenie szkoły doktorskiej.

[Dowód: akta kontroli str. II/369, II/232, II/410-411]

¹⁴⁶ Uchwała nr 2/V/2020 z 13 maja 2020 r. i uchwała nr 8/V/2021 z 21 maja 2021 r.

¹⁴⁷ Pismo z 31 maja 2023 r., znak NPA.091.1/3.2022.

¹⁴⁸ Tj. z 505 w 2020 r. do 600 w 2021 r.

¹⁴⁹ Roczne sprawozdania z wykonania zadań PIG z 2020 i 2021 r. Liczba cytowań wyniosła 2 557 w 2020 r. a 3 224 w 2021 r.

¹⁵⁰ Pismo z 21 grudnia 2022 r.

W okresie objętym kontrolą Rada Naukowa nadała 9 stopni doktora¹⁵¹ oraz 4 stopnie doktora habilitowanego¹⁵².

[Dowód: akta kontroli str. II/232, II/439-440]

c) ocena poziomu naukowego Instytutu i jakości prowadzonych w nim badań naukowych i prac rozwojowych oraz zgodności działalności Instytutu z zadaniami podstawowymi

Ocena parametryczna Instytutu za lata 2017-2021 została przyznana 29 lipca 2022 r. przez Ministra Edukacji i Nauki¹⁵³ na poziomie „B+”. Tym samym wzrosła ocena parametryczna Instytutu w porównaniu do poprzedniej, która była na poziomie „B”¹⁵⁴.

[Dowód: akta kontroli str. II/235, II/441-456]

d) prawa autorskie

W okresie objętym kontrolą w Instytucie obowiązywał Regulamin zarządzania prawami autorskimi i prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych w PIG¹⁵⁵. Regulamin z 2015 r. oraz jego zmiana w 2021 r. zostały zaopiniowane przez Radę Naukową¹⁵⁶ i zawierały wszystkie niezbędne elementy wymienione w art. 24 ust. 1a ustawy o instytutach badawczych.

[Dowód: akta kontroli str. II/233-234, II/370-394, II/457-463]

Ocena częstkowa

Działalność Instytutu w kontrolowanym obszarze została oceniona pozytywnie z zastrzeżeniami.

Formułując pozytywną ocenę wzięto pod uwagę określenie w Statucie przedmiotu, zakresu działalności, organów i przedstawicielstwa PIG, kryteriów, trybu przeprowadzania oraz ogłaszania konkursów na stanowiska naukowe oraz trybu wyboru komisji dyscyplinarnej; przeprowadzenie wyborów do Rady Naukowej zgodnie z regulaminem; sporządzenie wszystkich protokołów z posiedzeń Rady Naukowej zgodnie z regulaminem; wzrost liczby publikacji naukowych pracowników PIG oraz ich cytowań; wzrost oceny parametrycznej Instytutu; zawarcie w regulaminie dotyczącym praw autorskich i zasad komercjalizacji wyników badań naukowych wszystkich niezbędnych elementów wymienionych w art. 24 ust. 1a ustawy o instytutach badawczych.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 30 sierpnia 2020 r. brakowało 1 pracownika nieposiadającego tytułu naukowego lub stopnia naukowego doktora habilitowanego w składzie Rady Naukowej, czym naruszono § 7 ust. 3 pkt 2 Statutu;
- nieterminowe przekazanie ministrowi nadzorującemu uchwały Rady Naukowej, tj. z opóźnieniem 17 miesięcy, czym naruszono art. 35a ust. 1 ustawy o instytutach badawczych;
- nieprzedstawienie do opiniowania związkom zawodowym regulaminów organizacyjnych oraz zmiany regulaminu, czym naruszono art. 6 ust. 4 ustawy o instytutach badawczych;
- nieopracowanie kierunkowych planów tematycznych badań naukowych i prac rozwojowych, wskazanych w art. 29 ust. 2 pkt 5 ustawy o instytutach badawczych.

¹⁵¹ Tj. 2 stopnie doktora w 2020 r. i 7 stopni doktora w 2021 r.

¹⁵² Tj. 1 stopień doktora habilitowanego w 2020 r. i 3 stopnie doktora habilitowanego w 2021 r.

¹⁵³ Decyzją nr 652/607/2022.

¹⁵⁴ Zgodnie z decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w 2017 r., znak nr 381/KAT/2017 z 15 listopada 2017 r.

¹⁵⁵ Wprowadzony zarządzeniem Dyrektora nr 9 z 25 marca 2015 r., zmieniony zarządzeniem Dyrektora nr 31 z 3 sierpnia 2021 r.

¹⁵⁶ Opinia z 5 marca 2015 r. i uchwała nr 2/VI/2021 z 28 czerwca 2021 r.

3. Jakość zarządzania Instytutem

a) instrumenty wspierające zarządzanie organizacją oraz dokumenty strategiczne

W Instytucie nie wdrożono systemu wspierającego zarządzanie, ani standaryzującego działania w ramach procesu zarządzania¹⁵⁷.

[Dowód: akta kontroli str. 139]

b) Krajowy Rejestr Sądowy

Na podstawie wpisów w Rejestrze Przedsiębiorców w KRS¹⁵⁸, według stanu na 7 grudnia 2022 r. stwierdzono, że w rubryce 7 działu I była nieaktualna nazwa ministra nadzorującego Instytut.

Dyrektor wyjaśnił¹⁵⁹, że nieaktualna nazwa wynikała prawdopodobnie z niedopatrzenia.

[Dowód: akta kontroli str. II/474-483, III/1-8]

c) polityka kadrowa – zatrudnienie

W badanym okresie zatrudnienie w Instytucie wzrosło z 865,81 etatów na początku 2020 r. do 874,76 na koniec 2021 r., głównie na stanowiskach inżynieryjno-technicznych¹⁶⁰. Spadła natomiast liczba etatów naukowych o 5,5¹⁶¹, administracyjno-ekonomicznych o 3,5¹⁶² i stanowisk robotniczych o 3¹⁶³.

Według stanu na 31 grudnia 2021 r. Instytut zatrudniał 891 pracowników, w tym 37 pracowników naukowych¹⁶⁴.

[Dowód: akta kontroli str. 148-149, III/509]

Na próbie 15 pracowników¹⁶⁵ ustalono, że w porozumieniu zmieniającym warunki umowy o pracę z 11 sierpnia 2021 r.¹⁶⁶ wskazano datę zmiany stanowiska na technika ds. archiwum geologicznego od 1 września 2020 r. Natomiast zakres obowiązków pracownika na ww. stanowisku¹⁶⁷ z 2 sierpnia 2021 r. został podpisany przez pracownika z datą 13 sierpnia 2018 r. Powyższe ustalenia świadczą o braku spójności prowadzonej przez Instytut dokumentacji pracowniczej.

Kierownik Działu Spraw Personalnych nie wyjaśnił przyczyn ww. uchybień¹⁶⁸.

[Dowód: akta kontroli str. III/9-20, III/82-99, III/510-525, IV/430-431]

W Instytucie przyjętą praktyką umożliwiającą zidentyfikowanie przypadków podległości służbowej było składanie przez kierowników/dyrektorów oddziałów oświadczeń m.in. o braku stosunku podległości służbowej osób o których mowa w art. 39 ust. 2 ustawy o instytutach badawczych.

Na próbie 22 pracowników, którzy w okresie objętym kontrolą awansowali na stanowisko kierownika/dyrektora oddziału ustalono, że 11 nie złożyło oświadczeń o braku stosunku

¹⁵⁷ Zgodnie z informacją p.o. Kierownika Działu Spraw Personalnych, przekazaną przy piśmie Dyrektora z 10 października 2022 r., znak: NPA.091-1/2022.

¹⁵⁸ Nr 0000122099.

¹⁵⁹ Pismo z 31 maja 2023 r., znak NPA.091.1/3.2022.

¹⁶⁰ O 24,7 etatu, zgodnie z tabelą nr 9 stan zatrudnienia, koszty wynagrodzeń oraz średni miesięczne wynagrodzenia na etat.

¹⁶¹ Z 42,4 na początek 2020 r. do 36,9 na koniec 2021 r., tj. o 13%.

¹⁶² Z 67,75 etatów na początek 2020 r. do 64,25 etatów na koniec 2021 r., tj. o 5%.

¹⁶³ Z 11,5 na początek 2020 r. do 8,5 na koniec 2021 r., tj. o 26%.

¹⁶⁴ Z czego 8 profesorów, 16 profesorów Instytutu, 13 adiunktów.

¹⁶⁵ Dotyczy poz. 13, 17, 72, 143, 313, 340, 416, 482, 484, 486, 502, 636, 675, 766 i 780 Imiennego wykazu pracowników na 31 grudnia 2021 r.

¹⁶⁶ Podpisany przez pracownika 23 sierpnia 2021 r., str. 40 akt osobowych pracownika wskazanego pod poz. 72 Imiennego wykazu pracowników na 31 grudnia 2021 r.

¹⁶⁷ Str. 43 akt osobowych pracownika wskazanego.

¹⁶⁸ Zapytanie e-mail z 25 kwietnia 2023 r.

podległości służbowej¹⁶⁹. Tym samym mechanizm zapobiegający podległości służbowej osób powiązanych nie był w pełni egzekwowany.

Pracownik Działu Spraw Personalnych potwierdził¹⁷⁰ brak złożenia oświadczeń.

[Dowód: akta kontroli str. III/21-24, III/437-440, III/475-476, III/500]

Na próbie 15 pracowników¹⁷¹ Instytutu ustalono, że 2¹⁷² nie posiadało aktualnych zakresów czynności po zmianie stanowiska pracy, a w przypadku jednego pracownika¹⁷³ w zakresie obowiązków z 1 września 2020 r. nie wskazano nazwy stanowiska.

Kierownik Działu Spraw Personalnych nie wyjaśnił przyczyny braku wskazania nazwy stanowiska¹⁷⁴.

[Dowód: akta kontroli str. III/15-16, III/20, III/82-99, III/178, III/181-182, III/510-525, IV/180-182, IV/430-431]

Ponadto ustalono, że wszystkich 9 pracowników¹⁷⁵ pełniących w okresie 2020-2021 funkcje kierownika projektu/budżetu¹⁷⁶ nie miało w zakresach obowiązków zadań związanych z pełnieniem tych funkcji.

[Dowód: akta kontroli str. III/510-525, IV/238-284, IV/430-431]

Rekrutacja

Zasady zatrudnienia pracowników PIG określał m.in.: Regulamin konkursu na stanowiska naukowe i Regulamin konkursu na stanowiska nienaukowe.

Ustalono, że Statut PIG określał kryteria, tryb przeprowadzania i ogłaszania konkursu na pracownika naukowego, tym samym spełniony został wymóg art. 43 ust. 6 ustawy o instytutach badawczych.

[Dowód: akta kontroli str. II/17-23, II/30-36, III/148-151, III/441-450, III/495-496]

W okresie objętym kontrolą Instytut przeprowadził 157 postępowań rekrutacyjnych, z czego badaniu poddano 3 postępowania na stanowiska naukowe¹⁷⁷ oraz 1 na stanowisko nienaukowe¹⁷⁸.

Ustalono w badanym obszarze następujące nieprawidłowości:

- nie udokumentowano opublikowania ogłoszenia na stanowisko profesora instytutu w Oddziale Dolnośląskim we Wrocławiu¹⁷⁹ na stronie internetowej Komisji Europejskiej w europejskim portalu dla mobilnych naukowców przeznaczonym do publikacji ofert pracy naukowców, o którym mowa w art. 43 ust. 6 ustawy o instytutach badawczych¹⁸⁰.

Kierownik Działu Spraw Personalnych wyjaśnił¹⁸¹, że ogłoszenie zostało opublikowane, przekazując kontrolującemu wyciąg publikacji ogłoszenia z numerem ID 647540.

¹⁶⁹ Dotyczy poz. 3, 8-9, 13-18, 20, 22 zestawienia rozpoczętych (pełnionych) funkcji w okresie od 1 stycznia 2020 do 31 grudnia 2021 z 27 kwietnia 2023 r.

¹⁷⁰ E-maile z 9 i 10 maja 2023 r.

¹⁷¹ Poz. 13, 17, 72, 143, 313, 340, 416, 482, 484, 486, 502, 636, 675, 766, 780 Imiennego wykazu pracowników na 31 grudnia 2021 r.

¹⁷² Dotyczy poz. 482 i 484 Imiennego wykazu pracowników na 31 grudnia 2021 r. Zmiany stanowisk tych pracowników nastąpiły odpowiednio 6 kwietnia 2020 r. i 5 lutego 2021 r.

¹⁷³ Poz. 72 Imiennego wykazu pracowników na 31 grudnia 2021 r.

¹⁷⁴ Zapytanie e-mail z 25 kwietnia 2023 r.

¹⁷⁵ Tabela pracowników pełniących w okresie 2020-2021 funkcje kierownika lub koordynatora zadania/tematu w zakresie między innymi Polityki Surowcowej Państwa, z 28 kwietnia 2023 r.

¹⁷⁶ W zakresie między innymi Polityki Surowcowej Państwa.

¹⁷⁷ Dotyczy poz. 1-3 Tabeli naborów na stanowiska naukowe przeprowadzonych w 2021 r.

¹⁷⁸ Dotyczy poz. 68 Tabeli naborów przeprowadzonych w 2020 r.

¹⁷⁹ Dotyczy poz. 1 Tabeli naborów na stanowiska naukowe przeprowadzonych w 2021 r.

¹⁸⁰ Zgodnie z którym ogłoszenie o konkursie zamieszcza się na stronie internetowej Komisji Europejskiej w europejskim portalu dla mobilnych naukowców przeznaczonym do publikacji ofert pracy naukowców.

¹⁸¹ E-mail z 12 maja 2023 r.

Kontrolujący ustalił, że załączony do ww. wyjaśnień wyciąg publikacji nie dotyczył przedmiotowego ogłoszenia na stanowisko profesora instytutu w Oddziale Dolnośląskim we Wrocławiu. Tym samym nie udokumentowano spełnienia wymogu art. 43 ust. 6 ustawy o instytutach badawczych.

[Dowód: akta kontroli str. III/104-106, III/167-176, III/495-496]

- w naborze na stanowisko specjalisty ds. administracyjnych w Dziale Administracyjnym¹⁸² przyjęto do pracy osobę, która nie spełniała wymogu doświadczenia zawodowego powyżej 2 lat, co było niezgodne z załącznikiem 2 do ZUZP¹⁸³.

Kierownik Działu Spraw Personalnych potwierdził¹⁸⁴ brak spełnienia wymogu doświadczenia zatrudnionego ww. pracownika.

[Dowód: akta kontroli str. III/104-110, III/112-147, III/495-496]

- brak dostosowania Regulaminu konkursu na stanowiska naukowe do Statutu. Zgodnie z § 5 ust. 3-4 ww. regulaminu w skład komisji konkursowej wchodzi zastępca dyrektora ds. naukowych, pełniąc funkcję przewodniczącego tej komisji. Natomiast § 6 Statutu nie przewidywał stanowiska zastępcy dyrektora ds. naukowych. Ponadto w podstawach prawnych zarządzeń Dyrektora nr 22-24 z 2 czerwca 2021 r. w sprawie ogłoszeń konkursów we wszystkich 3 naborach na stanowiska naukowe powołano się jedynie na regulaminy organizacyjne, Statut i ustawę o instytutach badawczych, pomimo że obowiązywał Regulamin konkursu na stanowiska naukowe, jako regulacja szczegółowo określająca zasady naborów. Powyższy regulamin, zgodnie z mailem pracownika Działu Spraw Personalnych z 11 kwietnia 2023 r., obowiązywał w latach 2020-2021.

Dyrektor pismem nr NPA.091.4/1.2023 z 16 listopada 2023 r. wyjaśnił, że w latach 2020 – 2021 nie było funkcji zastępcy dyrektora ds. naukowych, była natomiast funkcja Zastępcy Dyrektora ds. Badań i Rozwoju. W procesach rekrutacyjnych na stanowiska naukowe do składu komisji powoływany był albo Zastępca Dyrektora ds. Badań i Rozwoju albo Sekretarz Naukowy.

[Dowód: akta kontroli str. III/104-106, III/148-156, III/495-496]

- w przypadku naboru na stanowisko specjalisty ds. administracyjnych w Dziale Administracyjnym¹⁸⁵ nie przedłożono dokumentów potwierdzających powołanie komisji konkursowej. Tym samym nie można potwierdzić, czy został spełniony wymóg § 6 Regulaminu konkursu na stanowiska nienaukowe¹⁸⁶.

[Dowód: akta kontroli str. III/20, III/104-106, III/144-146, III/442-445, III/477, III/495-496]

Ponadto stwierdzono, że ogłoszenia dotyczące 3 naborów na stanowiska naukowe¹⁸⁷ nie zawierały obowiązkowych elementów tj.: oznaczenia konkursu; informacji o możliwości zaproszenia kandydatów na rozmowy kwalifikacyjne; planowanych dat zatrudnienia i okresu trwania umowy o pracę; terminu rozstrzygnięcia konkursów oraz danych

¹⁸² Dotyczy poz. 68 Tabeli naborów przeprowadzonych w 2020 r.

¹⁸³ Zgodnie z taryfikatorami kwalifikacyjnymi dla stanowisk administracyjno-ekonomicznych i stanowisk obsługi, w przypadku specjalisty z wykształceniem wyższym wymagane było doświadczenie powyżej 2 lat.

¹⁸⁴ E-mail z 15 lutego 2023 r.

¹⁸⁵ Dotyczy poz. 68 Tabeli naborów przeprowadzonych w 2020 r.

¹⁸⁶ Dotyczących wyznaczenia przez Dyrektora składu komisji konkursowej; wejścia w skład komisji co najmniej 3 osób, w tym zastępcy dyrektora, sekretarza naukowego lub innej osoby wyznaczonej przez ww. osoby; przewodniczenia komisji przez jedną z ww. osób.

¹⁸⁷ Dotyczy poz. 1-3 Tabeli naborów na stanowiska naukowe przeprowadzonych w 2021 r.

kontaktowych do osób udzielających informacji o konkursach, co było niezgodne z § 7 pkt 2, 8-11 Regulaminu konkursu na stanowiska naukowe¹⁸⁸.

[Dowód: akta kontroli str. III/104-106, III/149-151, III/154-156, III/159-161, III/164-166, III/495-496]

Wynagrodzenia

Zasady dotyczące wynagradzania pracowników Instytutu określał ZUZP wraz z protokołem dodatkowym nr 1, które były każdorazowo uzgadniane z zakładowymi organizacjami związkowymi. W ZUZP określono m.in. stawki miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego dla poszczególnych kategorii zaszeregowania.

[Dowód: akta kontroli str. III/112-143, III/177-185, III/451-454, III/504-505]

W badanym okresie nastąpił wzrost kosztów wynagrodzeń o 2% z 76 825 tys. zł w 2020 r. do 78 395 tys. zł w 2021 r.

[Dowód: akta kontroli str. 84]

Na wybranej próbie 45¹⁸⁹ z 891 zatrudnionych pracowników stwierdzono, że wynagrodzenie zasadnicze było zgodne z § 24 ust. 4 ZUZP¹⁹⁰, w związku z § 1 załącznika nr 5 do ZUZP, z wyjątkiem 1 pracownika¹⁹¹, którego wynagrodzenie zasadnicze było wyższe o 500,00 zł od maksymalnej kwoty wynagrodzenia przewidzianej na tym stanowisku¹⁹².

[Dowód: akta kontroli str. III/82-99, III/112-143, III/177-185, III/504-505, III/510-525]

Dodatkowo ustalono, że 2¹⁹³ pracowników PIG nie było zakwalifikowanych do żadnej z kategorii zaszeregowania, stanowiących podstawę do ustalenia wynagrodzenia zasadniczego, co było niezgodne z § 24 ust. 4 ZUZP¹⁹⁴.

Kierownik Działu Spraw Personalnych wyjaśnił¹⁹⁵, że pracownicy powinni mieć przyporządkowaną grupę C, ale w obliczu wzrostu płacy minimalnej zaszeregowanie ich do tej grupy oznaczałoby, że ich wynagrodzenia przekroczyłyby limit. Dyrektor zaś wyjaśnił¹⁹⁶, że pracownicy powinni zostać przyporządkowani do grupy 2A oraz poinformował, że omyłka zostanie usunięta.

Biorąc pod uwagę powyższe wyjaśnienia Dyrektora ustalono, że wynagrodzenie zasadnicze jednego pracownika¹⁹⁷ było wyższe o 900,00 zł, a drugiego pracownika¹⁹⁸ było wyższe o 1 000,00 zł od maksymalnej kwoty wynagrodzenia przewidzianej dla grupy A kategorii 2 tabeli płac określonej w § 1 załącznika nr 5 do ZUZP.

[Dowód: akta kontroli str. III/82-99, III/112-143, III/186-187, III/211-212, III/473-474, III/504-505]

¹⁸⁸ Zgodnie z którym ogłoszenie o konkursie zawiera co najmniej oznaczenie konkursu; informację o możliwości zaproszenia kandydata spełniającego wymogi formalne na rozmowę kwalifikacyjną co najmniej na 7 dni przed planowanym terminem rozmowy; planowaną datę zatrudnienia i czas trwania umowy o pracę; informację o terminie rozstrzygnięcia konkursu; nazwisko i telefon osoby udzielającej dodatkowych informacji o konkursie.

¹⁸⁹ Poz. 2, 13, 17, 42, 53, 72, 74, 56, 143, 185, 221, 274, 313, 339, 340, 383, 385, 388, 416, 423, 454, 482, 484, 486, 502, 510, 523, 536, 582, 621, 636, 656, 658, 663, 675, 682, 712, 722, 766, 768, 780, 801, 818, 856, 891 Imiennego wykazu pracowników na 31 grudnia 2021 r.

¹⁹⁰ Zgodnie z którym wysokość wynagrodzenia zasadniczego pracownika, uwzględniająca zakres jego odpowiedzialności i stopień złożoności powierzonych mu zadań, jest zgodna z obowiązującą w Instytucie Tabelą płac, stanowiącą załącznik nr 5 do układu, zawierającą wykaz kategorii płacowych oraz stawek wynagrodzenia zasadniczego pracowników, a także warunki awansu pracowników.

¹⁹¹ Dotyczy poz. 482 Imiennego wykazu pracowników na 31 grudnia 2021 r.

¹⁹² Od 1 października 2019 r. do 5 kwietnia 2020 r.

¹⁹³ Dotyczy poz. 300 i 513 Imiennego wykazu pracowników na 31 grudnia 2021 r.

¹⁹⁴ Zgodnie z którym w celu ustalenia wysokości wynagrodzenia zasadniczego przyznaje się pracownikowi kategorię zaszeregowania osobistego, w granicach kategorii określonych dla danego stanowiska, określonych w Tabeli płac.

¹⁹⁶ Pismo z 17 marca 2023 r., znak N.070.1.2023r.

¹⁹⁷ Poz. 300 Imiennego wykazu pracowników na 31 grudnia 2021 r.

¹⁹⁸ Poz. 513 Imiennego wykazu pracowników na 31 grudnia 2021 r.

Wynagrodzenie Dyrektora, Zastępców Dyrektora, a także Głównej Księgowej mieściło się w limitach określonych w ustawie z 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi¹⁹⁹.

[Dowód: akta kontroli str. III/455-461, III/504-505, III/510-525]

Zakaz konkurencji oraz dodatkowe zatrudnienie

Na próbie 10²⁰⁰ z 610 pracowników naukowych, badawczo-technicznych i inżynierijno-technicznych²⁰¹ ustalono, że z pracownikami zawarto umowy o zakazie prowadzenia działalności konkurencyjnej w trakcie trwania stosunku pracy, zgodnie z art. 47 ust. 5 i 7 ustawy o instytutach badawczych. Umowy o zakazie konkurencji zostały zawarte również z Dyrektorem, Zastępcami Dyrektora oraz Główną Księgową, stosownie do art. 28 ust. 3 i 5 ustawy o instytutach badawczych.

[Dowód: akta kontroli str. 149, III/492-493, III/510-525]

Zasady dotyczące podejmowania dodatkowego zatrudnienia lub prowadzenia działalności gospodarczej zostały określone w zarządzeniu o dodatkowym zatrudnieniu²⁰².

Na próbie 4 osób nowozatrudnionych²⁰³ ustalono brak złożenia przez pracowników oświadczeń o zapoznaniu m. in. z Regulaminem pracy, co było niezgodne z § 3 pkt 2 ppkt e)²⁰⁴ rozporządzenia ws. dokumentacji pracowniczej.

[Dowód: akta kontroli str. III/104-106, III/215, III/478-485, III/492-493, IV/229-237]

Zgodnie z wykazem z 7 lutego 2023 r., pracowników, którzy uzyskali zgodę na dodatkowe zatrudnienie lub działalność gospodarczą w okresie objętym kontrolą było 44. Jak ustalono, 43 osoby miały obowiązującą zgodę na dodatkowe zatrudnienie w kontrolowanym okresie, zaś 1²⁰⁵ pracownik takiej zgody nie miał, a przedłożona kontrolującym zgoda na wniosku obowiązywała tylko do 30 czerwca 2011 r.

W świetle art. 47 ust. 1, w związku z ust. 7 ustawy o instytutach badawczych, wykonywanie dodatkowego zatrudnienia bez zgody Dyrektora stanowi podstawę do rozwiązania stosunku pracy za wypowiedzeniem w Instytucie będącym podstawowym miejscem pracy. Zgodnie z § 2 ust. 1 zarządzenia o dodatkowym zatrudnieniu, w przypadku podjęcia dodatkowego zatrudnienia lub prowadzenia działalności gospodarczej pracownicy Instytutu zatrudnieni m.in. na stanowisku inżynierijno-technicznym zobowiązani byli do uzyskania zgody Dyrektora na dodatkowe zatrudnienie.

[Dowód: akta kontroli str. III/82-99, III/213-216, III/492-493]

Na próbie 10 pracowników²⁰⁶, którzy uzyskali zgodę na dodatkowe zatrudnienie ustalono, że 5²⁰⁷ wniosków o dodatkowe zatrudnienia nie było zgodnych z wzorem stanowiącym załącznik nr 7 do zarządzenia o dodatkowym zatrudnieniu, tj. brak było informacji w jakim okresie będzie wykonywane dodatkowe zatrudnienie²⁰⁸, brak było informacji o numerze

¹⁹⁹ T. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2136.

²⁰⁰ Poz. 109, 153, 331, 378, 502, 541, 609, 684, 798, 837 Imiennego wykazu pracowników na 31 grudnia 2021 r.

²⁰¹ Według stanu na koniec 2021 r.

²⁰² Zgodnie z § 2 ust. 2 w celu uzyskania zgody na dodatkowe zatrudnienie lub prowadzenie działalności gospodarczej pracownik, o którym mowa w ust. 1, przed podjęciem tego zatrudnienia lub rozpoczęcia tej działalności, składa wniosek o wyrażenie zgody.

²⁰³ Dotyczy poz. 1-3 Tabeli naborów na stanowiska naukowe, przeprowadzonych w 2021 r. i poz. 68 Tabeli naborów przeprowadzonych w 2020 r.

²⁰⁴ Zgodnie z którym akta osobowe pracownika składają się z oświadczeń o potwierdzeniu zapoznania się pracownika z treścią m.in. regulaminu pracy.

²⁰⁵ Dotyczy poz. 685 Imiennego wykazu pracowników na 31 grudnia 2021 r.

²⁰⁶ Poz. 4, 10, 12, 14, 18, 22, 23, 27, 30, 33 Wykazu pracowników, którzy uzyskali zgodę na dodatkowe zatrudnienie w okresie 2020-01-01 do 2021-12-31, z 7 lutego 2023 r.

²⁰⁷ Dotyczy poz. 4, 10, 18, 27, 33 Wykazu pracowników, którzy uzyskali zgodę na dodatkowe zatrudnienie w okresie 2020-01-01 do 2021-12-31 z 7 lutego 2023 r.

²⁰⁸ Dot. poz. 18, 33 Wykazu pracowników, którzy uzyskali zgodę na dodatkowe zatrudnienie w okresie 2020-01-01 do 2021-12-31 z 7 lutego 2023 r.

ORCID i dziedzinie nauki²⁰⁹. Ponadto na wniosku z 4 października 2021 r.²¹⁰ brak było jednoznacznej informacji, czy Dyrektor wyraził lub nie wyraził zgody na prowadzenie działalności gospodarczej.

[Dowód: akta kontroli str. III/213-214, III/492-493, IV/221-228, IV/237, IV/433]

Oceny okresowe

Zasady dotyczące przeprowadzania oceny okresowej pracowników naukowych i badawczo-technicznych zostały uregulowane w Regulaminie oceny pracowników.

Ustalono, że Regulamin oceny pracowników nie określał przypadków wyłączenia z oceny pracowników, co do których wygaś stosunek pracy lub pozostających na długotrwałych zwolnieniach lekarskich.

Zastępca Dyrektora ds. Badań i Rozwoju oraz Zastępca Dyrektora ds. Służby Geologicznej poinformowali²¹¹, że przygotowane zostaną zmiany do Regulaminu oceny pracowników, regulujące przypadki wyłączenia z oceny pracowników.

[Dowód: akta kontroli str. III/222-225, III/405-407, III/409-428, III/473-474, III/497-499]

W roku 2022 r. zakończono ocenę dorobku naukowego i technicznego 40 pracowników²¹² za lata 2018-2021²¹³.

[Dowód: akta kontroli str. III/409-428, III/473-474, III/497-499]

Na próbie 8²¹⁴ z 40 dokumentacji dotyczących przeprowadzenia ocen dorobku naukowego i technicznego pracowników naukowych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 4 pracowników²¹⁵ nie wyłączono z prac komisji oceniającej na czas dokonywania oceny ich własnego dorobku o czym świadczą podpisy złożone na kartach oceny jako członka Komisji ds. oceny i jako ocenianego pracownik²¹⁶, co było niezgodne z § 5 ust. 1 Regulaminu oceny pracowników²¹⁷;

[Dowód: akta kontroli str. III/82-99, III/217-220, III/223-225, III/497-499, III/510-525]

- w przypadku 1 pracownika²¹⁸ nie wyznaczono recenzenta dorobku naukowego odwołującego się pracownika, jak również nie dokonano ponownej oceny przez komisję oceniającą, co było niezgodne z § 7 ust. 4²¹⁹ i ust. 5²²⁰ Regulaminu oceny pracowników. Przewodniczący komisji, z pominięciem pozostałych członków komisji, skorygował przyznaną punktację poprzez skreślenie poprzedniej punktacji i wstawienie wyższej.

Przewodniczący komisji oceniającej wyjaśnił²²¹, że popełniono błąd arytmetyczny przy naliczaniu punktacji, dlatego błąd ten skorygował osobiście, nanosząc nowe wyliczenia

²⁰⁹ Poz. 4, 10, 18, 27, 33 Wykazu pracowników, którzy uzyskali zgodę na dodatkowe zatrudnienie w okresie 2020-01-01 do 2021-12-31 z 7 lutego 2023 r.

²¹⁰ Dotyczy poz. 4 Wykazu pracowników, którzy uzyskali zgodę na dodatkowe zatrudnienie w okresie 2020-01-01 do 2021-12-31 z 7 lutego 2023 r.

²¹¹ Pismo Dyrektora z 20 marca 2023 r., znak BW.091.2.2023.

²¹² W tym 17 profesorów instytutu, 7 profesorów, 13 adiunktów, 2 starszych specjalistów badawczo-technicznych oraz 1 głównego specjalisty badawczo-technicznego, zgodnie ze sprawozdaniem z okresowej oceny pracowników naukowych i badawczo-technicznych za lata 2018-2021 z 13 października 2022 r.

²¹³ W przypadku 3 pracowników odstąpiono od przeprowadzenia oceny, z uwagi na odejście 2 pracowników na emeryturę oraz przeniesienie

1 pracownika w trakcie okresu podlegającego ocenie na stanowisko inżynierino-techniczne.

²¹⁴ Poz. 153, 208, 238, 264, 378, 441, 502, 848 Imiennego wykazu pracowników na 31 grudnia 2021 r.

²¹⁵ Dotyczy poz. 208, 264, 378 i 502 Imiennego wykazu pracowników na 31 grudnia 2021 r.

²¹⁶ Karta oceny z 8 listopada 2022 r., 2 listopada 2022 r., 3 listopada 2022 r., 10 listopada 2022 r.

²¹⁷ Zgodnie z którym członek komisji, którego dorobek jest oceniany, wyłącza się z prac komisji na czas dokonywania oceny jego dorobku.

²¹⁸ Dotyczy poz. 502 Imiennego wykazu pracowników na 31 grudnia 2021 r.

²¹⁹ Zgodnie z którym do rozpatrzenia odwołań, Prezydium Rady Naukowej wyznacza recenzenta dorobku naukowego bądź badawczo-technicznego odwołującego się pracownika, specjalizującego się w dziedzinach tożsamyh lub podobnych, co oceniany pracownik. Recenzent wyznaczony przez radę sporządza w terminie 7 dni pisemną opinię dotyczącą dorobku ocenianego pracownika.

²²⁰ Zgodnie z którym po otrzymaniu opinii od recenzenta, komisja ponownie, najpóźniej do końca grudnia każdego roku, dokonuje oceny dorobku odwołującego się pracownika, uwzględniając opinię przedstawioną przez recenzenta. Ponowna ocena jest ostateczna.

²²¹ E-mail z 19 kwietnia 2023 r.

na kartę oceny, a błąd nie zmienił zasadniczo całościowej oceny i dlatego nie wyznaczono recenzenta.

[Dowód: akta kontroli str. III/82-99, III/218, III/223-230, III/497-499, III/510-525]

Ponadto stwierdzono następujące uchybienia:

- karta oceny 1 pracownika²²² włączona do akt osobowych nie została ponumerowana ani ujęta w wykazie oświadczeń i dokumentów - części B, co było niezgodne z § 4 ust. 1²²³ rozporządzenia ws. dokumentacji pracowniczej;

[Dowód: akta kontroli str. III/82-99, III/218, III/497-499]

- karty ocen 6 pracowników²²⁴ nie zostały włączone do akt osobowych, co było niezgodne z § 5 ust. 4 Regulaminu oceny pracowników²²⁵ oraz z § 4 ust. 1 rozporządzenia ws. dokumentacji pracowniczej;

[Dowód: akta kontroli str. III/82-99, III/223-225, III/497-499, III/510-525]

- brak podpisu: Dyrektora na wszystkich kartach ocen²²⁶; 1 członka komisji oceniającej na 7 kartach oceny²²⁷; 2 członków komisji oceniającej na 1 karcie oceny²²⁸; pracownika pod oceną po odwołaniu na 2 kartach oceny²²⁹, co było niezgodne z wzorem karty oceny stanowiącej załącznik 1 do Regulaminu oceny pracowników.

[Dowód: akta kontroli str. III/82-99, III/217-220, III/226, III/231-237, III/497-499, III/510-525]

d) komisja dyscyplinarna i rzecznik dyscypliny

W § 10 Statutu określono tryb wyboru komisji dyscyplinarnej i tym samym spełniony został wymóg art. 55 ust. 1 ustawy o instytutach badawczych.

[Dowód: akta kontroli str. II/17-23, II/30-36, III/494]

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą nie funkcjonowała komisja dyscyplinarna, tym samym nie został spełniony wymóg art. 55 ust. 1 ustawy o instytutach badawczych²³⁰. Dyrektor wydał 2 zarządzenia²³¹ w sprawie powołania i przeprowadzenia wyborów komisji, ale z uwagi na brak kandydatur, głosowania zostały odwołane.

Kierownik Działu Spraw Personalnych oraz Dyrektor wyjaśnili²³², że z powodu pandemii prace podjęte w lutym 2020 r. nad przeprowadzeniem wyborów komisji dyscyplinarnej zostały zawieszone, a zaplanowane w 2020 r. i 2021 r. głosowania z uwagi na brak zgłoszeń kandydatów zostały odwołane. Dodatkowo poinformowali, że w celu zmobilizowania elektoratu, prowadzone były i są nadal rozmowy z pracownikami.

W okresie objętym kontrolą nie były wszczynane postępowania dyscyplinarne²³³.

[Dowód: akta kontroli str. 155, 157, III/238-244, III/250-253, III/473-474, III/494, IV/434]

²²² Dotyczy poz. 502 Imiennego wykazu pracowników na 31 grudnia 2021 r.

²²³ Zgodnie z którym oświadczenia lub dokumenty znajdujące się w poszczególnych częściach akt osobowych pracownika przechowuje się w porządku chronologicznym oraz numeruje; każda z części akt osobowych zawiera wykaz znajdujących się w niej oświadczeń lub dokumentów.

²²⁴ Dotyczy poz. 153, 208, 238, 264, 378 i 848 Imiennego wykazu pracowników na 31 grudnia 2021 r.

²²⁵ Zgodnie z którym oryginał karty wraz z ankietą sprawozdawczą włącza się do akt osobowych pracownika, kopia zaś jest przekazywana ocenianemu pracownikowi.

²²⁶ Dotyczy poz. 153, 208, 238, 264, 378, 441, 502 i 848 Imiennego wykazu pracowników na 31 grudnia 2021 r.

²²⁷ Dotyczy poz. 153, 208, 264, 378, 441, 502 i 848 Imiennego wykazu pracowników na 31 grudnia 2021 r.

²²⁸ Dotyczy poz. 238 Imiennego wykazu pracowników na 31 grudnia 2021 r.

²²⁹ Dotyczy poz. 441 i 502 Imiennego wykazu pracowników na 31 grudnia 2021 r.

²³⁰ Zgodnie z którym Komisja Dyscyplinarna, o której mowa w art. 54 ust. 1 pkt 1, pochodzi z wyboru.

²³¹ Nr 32 z 15 września 2020 r. i nr 10 z 8 lutego 2021 r.

²³² Odpowiednio e-mail z 10 marca 2023 r. i pismo z 15 marca 2023 r., znak: BW.091.1.2023

²³³ Pismo p.o. Kierownika Działu Spraw Personalnych, załączone do pisma Dyrektora z 10 października 2022 r., znak NPA 091-1/2022

Wyboru rzecznika dyscyplinarnego Instytutu dokonała Rada Naukowa 18 stycznia 2021 r.²³⁴, zgodnie z art. 57 ust. 1 ustawy o instytutach badawczych.

[Dowód: akta kontroli str. 156, III/494]

e) zarządzanie mieniem

W Instytucie kwestie dotyczące gospodarowania mieniem zostały uregulowane w zarządzeniu Dyrektora nr 1 z 22 stycznia 2010 r. w sprawie zagospodarowania składników majątku PIG, w tym m.in. zasady postępowania ze zbędnymi składnikami majątku, ich sprzedaży, darowizny i likwidacji fizycznej.

[Dowód: akta kontroli str. III/462-472]

W okresie objętym kontrolą Instytut sprzedał 19 środków trwałych na łączną kwotę 278 tys. zł, z czego wszystkie transakcje dotyczyły sprzedaży samochodów. Zgodnie z § 7 ust. 3 pkt 18 Regulaminu organizacyjnego z 2019 r.²³⁵ za przygotowanie m.in. środków trwałych do likwidacji odpowiedzialny był Dział Administracyjny.

Na próbie dokumentacji²³⁶ sprzedanych samochodów stwierdzono w jednym z postępowań ze sprzedaży²³⁷ następujące nieprawidłowości:

- nie została powołana komisja przetargowa, co było niezgodne z § 2 ust. 1²³⁸ rozporządzenia ws. przetargu środków trwałych;
- dwa obwieszczenia o przetargu²³⁹ nie zostały zamieszczone w prasie, czym naruszono § 10 ust. 1 rozporządzenia ws. przetargu środków trwałych²⁴⁰, a jedynie opublikowane na stronie internetowej PIG;
- nie został sporządzony protokół z przetargu pisemnego, czym naruszono § 27 rozporządzenia ws. przetargu środków trwałych²⁴¹;
- cena wywoławcza w pierwszym i drugim obwieszczeniu²⁴² była wyższa od ceny oszacowanej o kwotę podatku VAT²⁴³, co było niezgodne z § 6 ust. 1 rozporządzenia ws. przetargu środków trwałych²⁴⁴. Samochód został sprzedany za kwotę 7 200,00 zł osobie, która nie była wyłoniona w ramach przetargu. Cena zaoferowana przez kupującego odpowiadała wartości oszacowanej przez rzeczoznawcę powołanego przez PIG;
- brak w obwieszczeniach o przetargu: informacji o okresie wiązania ofert; zastrzeżenia o prawie swobodnego wyboru oferty, jeżeli uczestnicy przetargu zaoferują tę samą cenę; zastrzeżenia, że wadium przepada na rzecz PIG, jeżeli oferent, którego oferta

²³⁴ Przyjmując uchwałę nr 1/I/2021.

²³⁵ Wprowadzonego zarządzeniem Dyrektora nr 34 z 5 czerwca 2019 r. ws. zmiany zarządzenia Dyrektora nr 43 z 14 grudnia 2018 r.

²³⁶ Dotyczy poz. 4, 9 Tabeli 21 Wykaz sprzedanych środków trwałych Instytutu w 2020-2021.

²³⁷ Dotyczy poz. 4 Tabeli 21 Wykaz sprzedanych środków trwałych Instytutu w 2020 r.

²³⁸ Zgodnie z którym przetarg prowadzi powołana spośród pracowników sprzedawcy komisja przetargowa w składzie co najmniej 3-osobowym lub na zlecenie sprzedawcy podmiot gospodarczy dający rękojmię należytego wykonania zlecenia, zwane dalej prowadzącym przetarg.

²³⁹ Z 5 listopada 2019 r. i 3 lutego 2020 r.

²⁴⁰ Zgodnie z którym obwieszczenie o przetargu zamieszcza się w codziennej prasie krajowej lub lokalnej w zależności od wartości przedmiotu przetargu w sposób umożliwiający dotarcie do szerokiego kręgu zainteresowanych oraz na widocznym miejscu w lokalu sprzedawcy, a także w innych miejscach uznanych za celowe, jeżeli zaś przeprowadzenie przetargu zlecono podmiotowi gospodarczemu, o którym mowa w § 2 ust. 1 - również w lokalu tego podmiotu.

²⁴¹ Zgodnie z którym z przebiegu przetargu sporządza się protokół.

²⁴² Z 5 listopada 2019 r. i 3 lutego 2020 r.

²⁴³ Cena wywoławcza wynosiła odpowiednio 7 200,00 zł netto i 8 856,00 zł, a wartość oszacowana z 28 października 2019 r. wynosiła 7 200,00 zł.

²⁴⁴ Zgodnie z którym cena oszacowania jest ceną wywoławczą.

zostanie przyjęta, uchyli się od zawarcia umowy, co było niezgodne z § 9 ust. 2 pkt 1-3 rozporządzenia ws. przetargu środków trwałych²⁴⁵;

- brak w obwieszczeniach o przetargu informacji, że: wadium złożone przez oferentów, których oferty nie zostaną przyjęte, zostanie zwrócone bezpośrednio po dokonaniu wyboru oferty; jeżeli wadium złożone przez nabywcę było w innej formie niż w gotówce, ulega zwrotowi po zapłaceniu ceny nabycia, co było niezgodne z § 9 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia ws. przetargu środków trwałych²⁴⁶.

Dyrektor potwierdził²⁴⁷, że przetarg nie został przeprowadzony w pełni zgodnie z procedurą określoną w rozporządzeniu ws. przetargu środków trwałych. Dodatkowo wyjaśnił, że ze względu na brak ofert odstąpiono od sporządzenia protokołu. Podobnie specjalista ds. floty samochodowej potwierdził, że nie powołano komisji przetargowej²⁴⁸ i nie zamieszczono w codziennej prasie ogłoszenia o przetargu²⁴⁹.

[Dowód: akta kontroli str. II/, III/366-375, III/378-379, III/436, III/473-474, III/507-508]

W latach 2020-2021 w PIG obowiązywało 17 umów najmu²⁵⁰. Na próbie 2 umów najmu²⁵¹ i dokumentacji rozliczeniowej stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak wyegzekwowania od najemcy umowy nr 1/OB/01/2019 z 16 stycznia 2019 r.²⁵² wykazu godzin pracy oraz danych personalnych pracowników najemcy wykonujących swoje obowiązki w pomieszczeniach biurowych²⁵³, na podstawie z § 3 ust. 2 umowy²⁵⁴.

Kierownik Działu Administracyjnego poinformował²⁵⁵, że w związku ze zmianą osoby na stanowisku właściwym dla umów i faktur najmu, nie ma możliwości wyjaśnienia przyczyn braku wyegzekwowania przedmiotowego postanowienia umowy.

[Dowód: akta kontroli str. III/380-384, III/394, III/401-404, III/502-503]

- brak w obydwu umowach zapisów dotyczących kar umownych za opóźnienia w płatnościach;

[Dowód: akta kontroli str. III/380-392, III/394, III/502-503]

- brak w umowie nr 1/06/2020/OG 16 czerwca 2020 r.²⁵⁶ zapisów dotyczących kar umownych za rozwiązanie umowy z przyczyn leżących po stronie najemcy i obowiązku odnowienia lokalu przed jego zwrotem, co świadczy o braku mechanizmów gwarantujących należyte zabezpieczenie interesów Instytutu.

[Dowód: akta kontroli str. III/389-392, III/394, III/502-503]

Ponadto ustalono następujące uchybienia:

²⁴⁵ Zgodnie z którymi w zaproszeniu do składania ofert określa się ponadto miejsce, termin i tryb składania ofert oraz okres wiązania ofert; zastrzeżenie, że sprzedawcy przysługuje prawo swobodnego wyboru oferty, jeżeli uczestnicy przetargu zaofiarowali tę samą cenę;

²⁴⁶ zastrzeżenie, że wadium przepada na rzecz sprzedawcy, jeżeli oferent, którego oferta zostanie przyjęta, uchyli się od zawarcia umowy, Zgodnie z którym obwieszczenie o przetargu określa w szczególności informację, że wadium złożone przez oferentów, których oferty nie zostaną przyjęte, zostanie zwrócone bezpośrednio po dokonaniu wyboru oferty, a oferentowi, którego oferta została przyjęta, zostanie zarachowane na poczet ceny; jeżeli wadium złożone przez nabywcę było w innej formie niż w gotówce, ulega zwrotowi po zapłaceniu ceny nabycia.

²⁴⁷ Pismo z 17 marca 2023 r., znak EA.20.2.2023.

²⁴⁸ E-mail z 19 kwietnia 2023 r.

²⁴⁹ E-mail z 21 kwietnia 2023 r.

²⁵⁰ Tabela 24 Wykaz umów najmu/dzierżawy/użyczenia nieruchomości Instytutu, obowiązujący w latach 2020-2021.

²⁵¹ Poz. 9 i 15 Tabeli 24 Wykaz umów najmu/dzierżawy/użyczenia nieruchomości Instytutu, obowiązujący w latach 2020-2021.

²⁵² Poz. 15 Tabeli 24 Wykaz umów najmu/dzierżawy/użyczenia nieruchomości Instytutu, obowiązujący w latach 2020-2021.

²⁵³ W e-mailu z 21 marca 2023 r. Kierownik Działu Administracyjnego poinformował, że w prowadzonej dokumentacji nie odnaleziono przedmiotowych informacji.

²⁵⁴ Zgodnie z którym najemca zobowiązany jest do przedłożenia wynajmującemu godzin pracy oraz danych personalnych pracowników wykonujących swoje obowiązki w pomieszczeniach biurowych, a w przypadku zmian dane te będą aktualizowane.

²⁵⁵ E-mail z 29 marca 2023 r.

²⁵⁶ Poz. 9 Tabeli 24 Wykaz umów najmu/dzierżawy/użyczenia nieruchomości Instytutu, obowiązujący w latach 2020-2021.

- w obu umowach wprowadzono różne zapisy dotyczące terminu płatności czynszu, kaucji oraz wysokości wskaźnika waloryzacji czynszu²⁵⁷, które świadczą o stosowaniu niejednorodnych zasad przy zawieraniu umów;

[Dowód: akta kontroli str. III/380-394, III/502-503]

- brak potwierdzenia daty odbioru przez najemcę²⁵⁸ na wszystkich dobranych do próby fakturach, za wrzesień, październik i listopad 2020 r.²⁵⁹ Tym samym nie można ustalić, czy czynsz został zapłacony w terminie²⁶⁰. Ponadto termin zapłaty wskazany na ww. fakturach był niezgodny z § 4 ust. 4 umowy nr 1/OB/01/2019 z 16 stycznia 2019 r.²⁶¹

Kierownik Działu Administracyjnego wyjaśnił²⁶², że w związku ze zmianą osoby na stanowisku właściwym dla umów i faktur najmu, nie ma możliwości wyjaśnienia przyczyny braku informacji pozwalających na ustalenie dat odbiorów faktur, jak również nie można ustalić, czy terminy zapłat za faktury zostały lub nie zostały zachowane. Dodatkowo poinformował, że nie ma możliwości wyjaśnienia przyczyny niezgodności między terminem określonym w umowie a terminem wskazanym na fakturach.

[Dowód: akta kontroli str. III/380-384, III/394-395, III/397, III/399, III/401-404, III/502-503]

Zgodnie z § 7 ust. 3 pkt 8 i 9 załącznika nr 3 do Regulaminu organizacyjnego z 2019 r. oraz § 3 ust. 22 pkt 8 i 9 załącznika nr 3 do Regulaminu organizacyjnego z 2020 r. za prowadzenie okresowych kontroli (przeглядów) technicznych oraz nadzorowanie prawidłowości prowadzenia i kompletności ksiąg obiektów budowlanych odpowiedzialny był Dział Administracyjny.

Na próbie²⁶³ z 52 ksiąg obiektów budowlanych wraz z dokumentacją dotyczącą okresowych kontroli, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 i²⁶⁴ Prawa budowlanego stwierdzono następujące nieprawidłowości i uchybienia:

- w przypadku jednego budynku²⁶⁵ nie została przeprowadzona²⁶⁶ 5-letnia kontrola okresowa²⁶⁷, zaś w przypadku drugiego budynku²⁶⁸ kontrola stanu technicznego elementów obiektu budowlanego została przeprowadzona z opóźnieniem 324 dni²⁶⁹. Tym samym został naruszony art. 62 ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego.

Dyrektor wyjaśnił²⁷⁰, że powodem braku przeprowadzenia kontroli jednego z budynków²⁷¹ była niezamierzona omyłka polegająca na braku uwzględnienia zakresu rozszerzonego w kontroli corocznej.

[Dowód: akta kontroli str. II/56-168, II/474-483, III/258-295, III/315-332, III/360-365, III/433-435]

²⁵⁷ Umowa z poz. 9 przewidywała płatność czynszu po otrzymaniu faktury, nie później niż do 25 dnia miesiąca; płatność kaucji w dniu podpisania umowy; wskaźnik waloryzacji czynszu 3%. Natomiast w przypadku umowy z poz. 15 płatność czynszu miała nastąpić 7 dni po otrzymaniu faktury; kaucja miała być płatna w dniu przekazania lokalu; wskaźnik waloryzacji czynszu równy był wskaźnikowi inflacji.

²⁵⁸ Poz. 15 Tabeli 24 Wykaz umów najmu/dzierżawy/użyczenia nieruchomości Instytutu, obowiązujący w latach 2020-2021

²⁵⁹ Nr OB/005/09/20/0 z 30 września 2020 r., nr OB/004/10/20/0 z 28 października 2020 r., nr OB/004/11/20/0 z 30 listopada 2020 r.

²⁶⁰ Zgodnie z § 4 ust. 4 umowy, w terminie 7 dni od otrzymania przez najemcę faktury VAT.

²⁶¹ Na fakturach wskazano terminy 14 dni od ich wystawienia, natomiast z § 4 ust. 4 umowy wynikał termin 7 dni od otrzymania przez najemcę faktury.

²⁶² E-mail z 29 marca 2023 r.

²⁶³ Dotyczy poz. 10, 47 Tabeli 23 Wykaz prowadzonych ksiąg obiektów budowlanych w latach 2020-2021.

²⁶⁴ Obiekty budowlane powinny być w czasie ich użytkowania poddawane przez właściciela lub zarządcę kontroli: 1) okresowej, co najmniej raz w roku, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego (...); 2) okresowej, co najmniej raz na 5 lat, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektu budowlanego, estetyki obiektu budowlanego oraz jego otoczenia.

²⁶⁵ Dotyczy poz. 47 Tabeli 23 Wykaz prowadzonych ksiąg obiektów budowlanych w latach 2020-2021.

²⁶⁶ Pomimo użytkowania przynajmniej od 2016 r. o czym świadczy wpis w tablicy 6 pkt 1 dotyczący opinii ws. wymagań przeciwpożarowych.

²⁶⁷ Pomimo, że budynek był użytkowany od co najmniej 22 lipca 2016 r., zgodnie z ksiązką obiektu budowlanego.

²⁶⁸ Dotyczy poz. 10 Tabeli 23 Wykaz prowadzonych ksiąg obiektów budowlanych w latach 2020-2021.

²⁶⁹ Przeгляд stanu technicznego elementów obiektu budowlanego przeprowadzono 19 listopada 2021 r., protokół nr 17/11/2021/PIG, zaś pozwolenie na użytkowanie obiektu zostało załączone do książki obiektu budowlanego 30 grudnia 2015 r.

²⁷⁰ Pismo z 31 maja 2023 r., znak NPA.091.1/3.2022.

²⁷¹ Dot. poz. 10 Tabeli 23 Wykaz prowadzonych ksiąg obiektów budowlanych w latach 2020-2021.

- w obu książkach²⁷², w tablicy nr 2 dotyczącej danych identyfikacyjnych obiektu brak było informacji o protokole odbioru i pozwoleniu na użytkowanie, co było niezgodne z § 5 ust. 1 pkt c) i d) rozporządzenia książki obiektu²⁷³;
- w 1 książce²⁷⁴ z 2, w tablicy nr 2 nie wpisano informacji o zarządcy obiektu, kodu pocztowego w adresie obiektu, numeru księgi wieczystej, co było niezgodne z § 5 ust. 1 pkt b) rozporządzenia książki obiektu²⁷⁵;
- w 1 książce²⁷⁶ z 2, w tablicy nr 3 nie wypełniono spisu dokumentacji dołączonej do książki, co było niezgodne z § 5 ust. 2 rozporządzenia książki obiektu²⁷⁷;
- w 1 książce²⁷⁸ z 2, w tablicy nr 4 nie wykazano protokołu z kontroli okresowej stanu technicznego obiektu budowlanego z 22 grudnia 2020 r., co było niezgodne z § 5 ust. 4 rozporządzenia książki obiektu²⁷⁹. Ponadto przekazano kontrolującą niepodpisany protokół z rocznej kontroli okresowej przeprowadzonej 9 listopada 2021 r., który nie spełniał wymogów art. 62a ust. 2 pkt 2 Prawa budowlanego²⁸⁰. Tym samym nie można było ustalić, czy roczna kontrola okresowa stanu technicznego obiektu została przeprowadzona zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt 1 Prawa budowlanego;
- w 1 książce²⁸¹ z 2, w tablicy nr 4 i nr 5, w pozycji odpowiednio 3 i 2 wpisano błędny miesiąc przeprowadzenia kontroli rocznej i pięcioletniej²⁸²;
- w 1 książce²⁸³ z 2 nie wykazano protokołu nr 31/12/2020 z grudnia 2020 r. z przeglądu technicznego instalacji elektrycznej i odgromowej, co było niezgodne z § 2²⁸⁴ i § 5 ust. 4²⁸⁵ rozporządzenia książki obiektu.

Dyrektor poinformował²⁸⁶, że Instytut nie posiada dokumentacji archiwalnej dla obiektu nr 1-00066-1. Ponadto poinformował, że brakujące wpisy w książkach obiektu zostaną uzupełnione.

[Dowód: akta kontroli str. II/56-168, II/474-483, III/258-295, III/315-332, III/338-365, III/433-435, III/486-489]

Ocena częściowa

Kontrolowany obszar oceniono pozytywnie z zastrzeżeniami.

Formułując pozytywną ocenę wzięto pod uwagę każdorazowe uzgadnianie z zakładowymi organizacjami związkowymi zasad wynagradzania pracowników; zawieranie się wynagrodzeń osób kierujących Instytutem w limitach ustawowych; zawarcie z pracownikami oraz osobami kierującymi umów o zakazie prowadzenia działalności konkurencyjnej.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

²⁷² Dotyczy poz. 10 i 47 Tabeli 23 Wykaz prowadzonych książek obiektów budowlanych w latach 2020-2021.

²⁷³ Zgodnie z którymi wpisy do książki obejmują podstawowe dane identyfikujące obiekt: c) protokół odbioru obiektu, numer i datę sporządzenia; d) pozwolenie na użytkowanie obiektu, nazwę organu, który wydał, numer i datę wydania.

²⁷⁴ Dotyczy poz. 10 Tabeli 23 Wykaz prowadzonych książek obiektów budowlanych w latach 2020-2021.

²⁷⁵ Zgodnie z którym wpisy do książki obejmują podstawowe dane identyfikujące obiekt: b) właściciela, zarządcę nazwę lub imię i nazwisko.

²⁷⁶ Dotyczy poz. 47 Tabeli 23 Wykaz prowadzonych książek obiektów budowlanych w latach 2020-2021.

²⁷⁷ Zgodnie z którym wpisy do książki obejmują dane ogólne o obiekcie wraz z wykazem dokumentacji, w tym dokumentacji technicznej przekazanej właścicielowi (zarządcy) przy zakładaniu książki.

²⁷⁸ Dotyczy poz. 47 Tabeli 23 Wykaz prowadzonych książek obiektów budowlanych w latach 2020-2021.

²⁷⁹ Zgodnie z którym wpisy do książki obejmują protokoły kontroli oraz badań określonych w art. 62 ust. 1 i 2 Prawa budowlanego oraz przeprowadzonych remontów i przebudowy obiektu.

²⁸⁰ Zgodnie z którym protokół powinien zawierać m.in. podpis osoby przeprowadzającej kontrolę.

²⁸¹ Dotyczy poz. 10 Tabeli 23 Wykaz prowadzonych książek obiektów budowlanych w latach 2020-2021.

²⁸² Wpisano 19 grudnia 2021 r. zamiast 19 listopada 2021 r.

²⁸³ Dotyczy poz. 10 Tabeli 23 Wykaz prowadzonych książek obiektów budowlanych w latach 2020-2021.

²⁸⁴ Zgodnie z którym książka powinna być systematycznie prowadzona.

²⁸⁵ Zgodnie z którym wpisy do książki obejmują protokoły kontroli oraz badań określonych w art. 62 ust. 1 i 2 Prawa budowlanego oraz przeprowadzonych remontów i przebudowy obiektu.

²⁸⁶ Pismo z 31 maja 2023 r., znak NPA.091.1/3.2022.

- brak udokumentowania opublikowania ogłoszenia na stanowisko profesora instytutu na stronie internetowej Komisji Europejskiej, w europejskim portalu dla mobilnych naukowców przeznaczonym do publikacji ofert pracy naukowców, czym naruszono art. 43 ust. 6 ustawy o instytutach badawczych;
- nieprzestrzeganie w ramach jednego naboru zasad określonych w załączniku nr 2 do ZUZP poprzez przyjęcie do pracy na stanowisko specjalisty ds. administracyjnych osoby niespełniającej wymogu doświadczenia zawodowego powyżej 2 lat;
- brak dostosowania Regulaminu konkursu na stanowiska naukowe do Statutu oraz brak powołania się na Regulamin konkursu na stanowiska naukowe w podstawach prawnych zarządzeń w sprawie ogłoszeń konkursów na 3 stanowiska naukowe;
- brak przedłożenia dokumentów dotyczących powołania komisji konkursowej w naborze na stanowisko specjalisty ds. administracyjnych, co nie pozwalało potwierdzić spełnienia wymagań § 6 Regulaminu konkursu na stanowiska nienaukowe;
- brak złożenia przez 4 nowozatrudnionych pracowników oświadczeń o zapoznaniu z m. in. Regulaminem pracy, co było niezgodne z § 3 pkt 2 ppkt e) rozporządzenia ws. dokumentacji pracowniczej;
- brak udokumentowania zgody Dyrektora na wykonywanie dodatkowego zatrudnienia przez jednego z pracowników Instytutu, co było niezgodne z § 2 ust. 1 zarządzenia o dodatkowym zatrudnieniu;
- nieprzestrzeganie w przypadku 3 pracowników zasad ustalania wynagrodzenia zasadniczego określonego w ZUZP, tj. w przypadku 1 pracownika wynagrodzenie zasadnicze było wyższe o 500,00 zł od maksymalnej kwoty wynagrodzenia przewidzianej na tym stanowisku, a 2 pracownikom nie przyporządkowano kategorii zaszerzegowania stanowiącej podstawę do ustalenia wynagrodzenia;
- brak wyłączenia 4 pracowników z prac komisji oceniającej na czas dokonywania oceny ich własnego dorobku, co było niezgodne z § 5 ust. 1 Regulaminu oceny pracowników, a także brak wyznaczenia recenzenta dorobku naukowego oraz przeprowadzenia ponownej oceny przez komisję w przypadku 1 pracownika odwołującego się od oceny, co było niezgodne z § 7 ust. 4-5 Regulaminu oceny pracowników;
- nieprzestrzeganie rozporządzenia ws. przetargu środków trwałych poprzez brak powołania komisji przetargowej do sprzedaży samochodu, niezamieszczenie w prasie obwieszczenia o przetargu, brak sporządzenia protokołu z przetargu pisemnego, określenie ceny wywoławczej w wysokości wyższej o kwotę podatku VAT od ceny oszacowanej, nierzetelne przygotowanie obwieszczenia o przetargu;
- nienależyte zabezpieczenie interesów Instytutu przy zawieraniu umów najmu poprzez: brak zapisów w 2 umowach dotyczących kar umownych za opóźnienia w płatnościach, a w 1 umowie dotyczących kar umownych za rozwiązanie umowy z przyczyn leżących po stronie najemcy, a także brak egzekwowania od 1 najemcy wymaganego § 3 ust. 2 umowy wykazu godzin pracy oraz danych personalnych pracowników najemcy wykonujących swoje obowiązki w pomieszczeniach biurowych;
- brak przeprowadzenia w 1 przypadku 5-letniej kontroli okresowej budynku oraz przeprowadzenie w 1 przypadku kontroli stanu technicznego elementów obiektu budowlanego z opóźnieniem 324 dni, czym naruszono art. 62 ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego.

Ponadto stwierdzono następujące uchybienia:

- brak aktualizacji w KRS nazwy ministra nadzorującego Instytut;
- brak spójności w datach umieszczonych w porozumieniu zmieniającym umowę o pracę oraz w zakresie obowiązków 1 pracownika;
- brak złożenia przez 11 z 22 pracowników obejmujących funkcję kierowniczą oświadczeń o braku powiązań z podwładnymi, o którym mowa w art. 39 ust. 2 ustawy o instytutach badawczych;

- brak aktualizacji zakresów obowiązków dla 2 z 15 pracowników, a także brak wskazania w zakresie obowiązków w 1 przypadku stanowiska pracy oraz w 9 przypadkach zadań związanych z pełnieniem funkcji kierownika projektu/budżetu w zakresie m.in. Polityki Surowcowej Państwa;
- niezamieszczanie w 3 ogłoszeniach na stanowiska naukowe informacji wymaganych § 7 pkt 2, 8-11 Regulaminu konkursu na stanowiska naukowe;
- w obszarze dodatkowego zatrudnienia: brak stosowania w 5 z 10 badanych przypadków wzorów wniosków o zgodę na dodatkowe zatrudnienie stanowiących załącznik nr 7 do zarządzenia o dodatkowym zatrudnieniu; na 1 wniosku podpisanym przez Dyrektora brak było jednoznacznej informacji, czy Dyrektor wyraził lub nie wyraził zgody na prowadzenie działalności gospodarczej;
- w obszarze ocen okresowych: brak włączenia do akt osobowych kart ocen 6 pracowników; 1 przypadek braku ponumerowania karty oceny 1 pracownika i ujęcia jej w wykazie oświadczeń i dokumentów – części B; liczne przypadki braków podpisów na kartach ocen; Regulamin oceny pracowników nie określał przypadków wyłączenia z oceny pracowników, co do których wygaś stosunek pracy lub pozostających na długotrwałych zwolnieniach lekarskich;
- nie funkcjonowała komisja dyscyplinarna i tym samym nie został spełniony wymóg art. 55 ust. 1 ustawy o instytutach badawczych;
- w obszarze umów najmu: stosowano niejednolite postanowienia w 2 badanych umowach; brak w przypadku 1 umowy potwierdzenia na fakturach daty ich odbiorów przez najemcę, co uniemożliwiało stwierdzenie terminowości płacenia czynszu; w przypadku 1 umowy termin zapłaty wskazany na fakturach był niezgodny z § 4 ust. 4 umowy;
- brak podpisu na protokole z rocznej kontroli okresowej obiektu budowlanego, co uniemożliwiało ustalenie czy roczna kontrola okresowa stanu technicznego obiektu została przeprowadzona zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt 1 Prawa budowlanego;
- niezamieszczenie w 2 książkach obiektu budowlanego informacji dotyczących m.in.: protokołu odbioru obiektu, pozwoleniu na użytkowanie, zarządcy obiektu, protokołu z kontroli okresowej stanu technicznego obiektu budowlanego, protokołu z przeglądu technicznego instalacji elektrycznej i odgromowej; kodu pocztowego w adresie obiektu; numeru książki wieczystej; spisu dokumentacji dołączonej do książki, co było niezgodne z § 2, § 5 ust. 1 pkt b)-d), § 5 ust. 2 i § 5 ust. 4 rozporządzenia książki obiektu;
- w 1 książce obiektu budowlanego wpisano błędny miesiąc przeprowadzenia kontroli rocznej i pięcioletniej.

4. Stan realizacji wybranych zaleceń i wniosków pokontrolnych wydanych przez Ministra Klimatu i Ministra Środowiska w poprzednich kontrolach

Kontrolą objęto realizację 35 zaleceń pokontrolnych sformułowanych w ramach poprzednich kontroli Ministra Środowiska²⁸⁷ oraz Ministra Klimatu²⁸⁸, w wyniku której ustalono, że:

- 1) zalecenie nr 1²⁸⁹ dotyczące zakończenia realizacji projektu pn. Zintegrowany system informatyczny PIG oparty o architekturę SOA²⁹⁰, zostało zrealizowane.

²⁸⁷ Wystąpienie pokontrolne z 7 października 2016 r., znak BKA-I.0941.4.2016.MN; Sprawozdanie z kontroli z 14 września 2017 r., znak BKA-I.0943.10.2016.AG; Sprawozdanie z kontroli z 15 września 2017 r., znak: BKA-I.0943.10.2016.MN; Sprawozdanie z kontroli z 14 września 2017 r., BKA-I.0941.13.2016.KZ; Wystąpienie pokontrolne z 28 lipca 2020 r., znak: BKA-I.0831.4.1.2020.

²⁸⁸ Wystąpienie pokontrolne z 16 stycznia 2020 r., znak: BKA-I.0945.1.2018.KZ.

²⁸⁹ Wystąpienie pokontrolne Ministra Środowiska z 7 października 2016 r., znak BKA-I.0941.4.2016.MN.

²⁹⁰ Poprzez dokonanie przeglądu stanu realizacji systemu ZSI i rozliczenie się PIG z dotychczas wykorzystanych środków, przekazanych przez NFOŚiGW na realizację projektu w ramach umowy dotacji.

PIG sporządził m.in. sprawozdanie końcowe z realizacji przedsięwzięcia, które zostało zaakceptowane przez Ministra Klimatu i Środowiska²⁹¹. Ponadto NFOSiGW uznał umowę dotacji nr 897/2023/WN-07/FG-GO-DN/D z 13 grudnia 2013 za wykonaną²⁹².

[Dowód: akta kontroli str. IV/56-57, IV/163-169]

- 2) zalecenie nr 24²⁹³ dotyczące przechowywania i archiwizowania dokumentów zgodnie z zarządzeniem Dyrektora nr 18 z 31 sierpnia 2010 r. w sprawie zasad, trybu postępowania i sposobu prowadzenia dokumentacji w Instytucie, zostało niezrealizowane.

Na podstawie przeprowadzonych oględzin 16 lutego 2023 r.²⁹⁴ w Archiwum Zakładowym ustalono²⁹⁵, że akta Biura Zamówień Publicznych obejmujące lata 1989-2015 nie zostały przekazane do archiwizacji, co było niezgodne z § 44 ust. 1²⁹⁶ Instrukcji kancelaryjnej z 4 stycznia 2021 r.²⁹⁷

Pracownik PIG wyjaśnił²⁹⁸, że dokumentacja jest przygotowywana do przekazania do archiwum zakładowego.

Ponadto ustalono w trakcie oględzin z 6 lutego 2023 r.²⁹⁹, że została przekroczona temperatura przechowywania akt o około 2°C, co było niezgodne z załącznikiem nr 1³⁰⁰ do Instrukcji archiwalnej³⁰¹.

[Dowód: akta kontroli str. I/315-316/AC, IV/58-59, IV/128-132, IV/148-151, IV/360-381, IV/391-399]

- 3) zalecenie nr 29³⁰² dotyczące wykonywania przez Radę Naukową wszystkich zadań Rady określonych w art. 29 ust. 2 ustawy o instytutach badawczych, zostało zrealizowane.

Ustalenia dotyczące realizacji zalecenia zostały opisane powyżej w części 2 pkt a) dotyczącym organizacji Instytutu.

[Dowód: akta kontroli str. IV/60-61, IV/152]

- 4) zalecenie nr 1³⁰³ dotyczące zawierania umów cywilnoprawnych z zastępcami Dyrektora oraz członkami Rady Naukowej wyłącznie w przypadkach szczególnie uzasadnionych, zostało zrealizowane.

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą nie były zawarte umowy cywilnoprawne z zastępcami Dyrektora, a jedynie 4 umowy zawarto z członkami Rady Naukowej³⁰⁴.

[Dowód: akta kontroli str. IV/62-63, IV/342-348]

²⁹¹ Pismo znak DNG-wnsg.2163.897.2013.PD z 23 listopada 2020 r.

²⁹² Zgodnie z pismem znak z 14 września 2021 r., znak NFOSiGW-DKU.3212.3.2021, NFOSiGW-21-256659.

²⁹³ Wystąpienie pokontrolne Ministra Środowiska z 7 października 2016 r., znak BKA-I.0941.4.2016.MN.

²⁹⁴ Protokół oględzin z 20 lutego 2023 r.

²⁹⁵ Karta oceny realizacji zalecenia pokontrolnego z 3 października 2022 r.

²⁹⁶ Zgodnie z którym dokumentację przekazuje się do archiwum zakładowego nie później niż po upływie pełnych dwóch lat kalendarzowych, licząc od pierwszego stycznia roku następującego po roku zakończenia spraw.

²⁹⁷ Stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia Dyrektora nr 1 z 4 stycznia 2021 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji kancelaryjnej, jednolitego rzeczowego wykazu akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwum zakładowego.

²⁹⁸ Karta oceny realizacji zalecenia pokontrolnego z 3 października 2022 r.

²⁹⁹ Protokół oględzin z 20 lutego 2023 r.

³⁰⁰ Dotyczącym warunków wilgotności i temperatury w pomieszczeniach magazynowych archiwum zakładowego.

³⁰¹ Stanowiącej załącznik nr 3 do zarządzenia Dyrektora nr 1 z 4 stycznia 2021 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji kancelaryjnej, jednolitego rzeczowego wykazu akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwum zakładowego.

³⁰² Wystąpienie pokontrolne Ministra Środowiska z 7 października 2016 r., znak BKA-I.0941.4.2016.MN.

³⁰³ Sprawozdanie z kontroli Ministra Środowiska z 14 września 2017 r., znak BKA-I.0943.10.2016.AG.

³⁰⁴ Z czego 2 umowy z pracownikami na wydanie opinii dorobku naukowego, w związku z toczącymi się postępowaniami o nadanie stopnia doktora habilitowanego oraz 2 umowy z osobami niebędącymi pracownikami - jedna na wydanie recenzji dorobku naukowego a druga na wydanie opinii do opracowania mapy hydrogeologicznej Polski.

- 5) zalecenie nr 2³⁰⁵ dotyczące podjęcia działań zmierzających do ograniczenia ogólnej liczby zawieranych umów cywilnoprawnych przez PIG³⁰⁶, zostało zrealizowane.

Ustalono, że w okresie 2018-2021 nastąpił spadek o 47 % średniorocznej liczby umów cywilnoprawnych w porównaniu do okresu 2013-2017 r.³⁰⁷ Ponadto ustalono, że w badanym okresie nie zawierano umów cywilnoprawnych na udział w Komisji Opracowań Geologicznych, natomiast w ZUZP określono wysokość dodatku funkcyjnego za udział w posiedzeniach ww. komisji³⁰⁸.

[Dowód: akta kontroli str. IV/64-65, IV/342-348]

- 6) zalecenie nr 2³⁰⁹ dotyczące rozważenia możliwości rozbudowania wewnętrznego systemu obiegu dokumentów o aplikację umożliwiającą automatyczne przysyłanie do właściwych jednostek organizacyjnych tzw. obiegowki do elektronicznego wypełnienia, zostało niezrealizowane.

Instytut nie wprowadził elektronicznego systemu wypełniania kart obiegowych³¹⁰. W latach 2020-2021 spośród 166 osób które odeszły z pracy, 42% osób nie rozliczyło się z kart obiegowych³¹¹, co było niezgodne z § 7 ust. 2 pkt 9 Regulaminu pracy³¹².

Na próbie 3 pracowników³¹³ którzy odeszli z pracy w badanym okresie ustalono, że w 1 przypadku³¹⁴ nie było karty obiegowej. W pozostałych 2 przypadkach³¹⁵ na kartach obiegowych były adnotacje o rozliczeniu z NAG, zaś z wydruku z ewidencji wniosków o wypożyczenie materiałów archiwalnych z NAG, przekazanego kontrolującym 9 lutego 2023 r.³¹⁶ wynika, że pracownicy nie zwrócili wypożyczonej dokumentacji, co było niezgodne z § 7 ust. 2 pkt 8 Regulaminu pracy³¹⁷. Tym samym adnotacje na ww. kartach obiegowych dotyczących NAG budzą wątpliwości, czy faktycznie miał miejsce zwrot wypożyczonych materiałów. Powyższe ustalenia świadczą również o braku spójności pomiędzy kartami obiegowymi a prowadzoną ewidencją wypożyczonych materiałów z NAG.

[Dowód: akta kontroli str. II/170-202, II/209-231, IV/66-67, IV/133-147, IV/153-154, IV/170-177]

- 7) zalecenie nr 3³¹⁸ dotyczące wprowadzenia monitoringu korzystania z wypożyczonej dokumentacji tj. sprawdzanie po ustalonym okresie np. po pół roku czy dokumentacja jest wypożyczającemu jeszcze potrzebna, zostało niezrealizowane.

Zgodnie z § 13 ust. 4 i 5 Zasad dostępu do informacji geologicznej z 28 sierpnia 2019 r.³¹⁹ wypożyczenie materiałów archiwalnych poza teren archiwum było dopuszczalne na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, a pracownicy mieli prawo kontroli stanu wypożyczonych materiałów.

³⁰⁵ Sprawozdanie z kontroli Ministra Środowiska z 14 września 2017 r., znak BKA-I.0943.10.2016.AG.

³⁰⁶ Poprzez rozszerzenie zakresów czynności pracowników PIG w ramach stosunku pracy bądź przydzielenie dodatku finansowego w przypadku stałego powierzania zadań wykraczających poza zakres czynności wynikający ze stosunku pracy.

³⁰⁷ Tj. spadek z 1 162 do 614 umów.

³⁰⁸ W skład której wchodziła również Komisja Opracowań Kartograficznych.

³⁰⁹ Sprawozdanie z kontroli Ministra Środowiska z 15 września 2017 r., znak: BKA-I.0943.10.2016.MN.

³¹⁰ Zgodnie w wyjaśnieniach na karcie oceny stanu realizacji zalecenia pokontrolnego z 3 października 2022 r.

³¹¹ Tj. 70 z 166 osób, zgodnie z tabelą osób zwolnionych w 2020 r. oraz tabeli osób zwolnionych w 2021 r. z 9 lutego 2023 r. wraz ze sprostowaniem e-mail z 12 maja 2023 r.

³¹² Zgodnie z którym, w przypadku rozwiązania stosunku pracy, pracownik ma obowiązek m.in. rozliczyć się z Instytutem poprzez uzyskanie odpowiednich wpisów w karcie obiegowej.

³¹³ Poz. 67 Tabeli osób zwolnionych w 2020 r. i poz. 90 i 93 Tabeli osób zwolnionych w 2021 r. z 9 lutego 2023 r.

³¹⁴ Dot. poz. 90 z zestawienia zwolnionych w 2021 r. z 9 lutego 2023 r.

³¹⁵ Dot. poz. 67 z zestawienia zwolnionych w 2020 r. oraz poz. 93 z zestawienia zwolnionych w 2021 r. z 9 lutego 2023 r.

³¹⁶ Ws. wypożyczonych w okresie 2020-2021 materiałów i niezwróconych, według stanu na 9 lutego 2023 r.

³¹⁷ Zgodnie z którym pracownik ma obowiązek najpóźniej w ostatnim dniu pracy zwrócić pobrane od pracodawcy m.in. materiały archiwalne, dokumenty, okazy skał i minerałów i skamieniałości.

³¹⁸ Sprawozdanie z kontroli Ministra Środowiska z 15 września 2017 r., znak: BKA-I.0943.10.2016.MN.

³¹⁹ Zarządzeniem Dyrektora nr 50 z 28 sierpnia 2019 r. w sprawie udostępniania informacji geologicznej, a następnie zarządzeniem Dyrektora nr 36 z 4 listopada 2021 r. w sprawie udostępniania informacji geologicznej.

Ustalono, że w latach 2020-2021 wystąpiły 183³²⁰ przypadki nieterminowego zwrotu wypożyczonych materiałów z NAG, a opóźnienia sięgały od 3 do 941 dni³²¹. Dodatkowo ustalono, że na 9 lutego 2023 r. było 131 przypadków³²² niezwrócenia wypożyczonych materiałów, z czego 85% stanowiły materiały wypożyczone na okres dłuższy niż rok³²³.

Na próbie 3 pracowników³²⁴ ustalono, że w okresie objętym kontrolą nie podejmowano skutecznych działań w celu wyegzekwowania od tych osób zwrotu wypożyczonych materiałów, w związku z upływem terminu zwrotu czy też planowanym odejściem z pracy³²⁵. Według stanu na 9 lutego 2023 r. opóźnienia wynosiły od 2 do 3 lat³²⁶.

Kierownik NAG wyjaśnił³²⁷, że z uwagi na pandemię, w okresie objętym kontrolą nie eskalowano monitów o zwrot materiałów archiwalnych, o ile nie były potrzebne innym osobom. Dodatkowo poinformował, że ostatnie zbiorcze maile w sprawie zwrotu/przedłużenia terminu wypożyczonych dokumentów zostały wysłane 29 września 2022 r. i 6 lutego 2023 r.

[Dowód: akta kontroli str. II/209-231, IV/68-69, IV/133-144, IV/155-156, IV/412-425]

- 8) zalecenie nr 6³²⁸ dotyczące wyeliminowania przypadków korzystania z dokumentów zawierających informację geologiczną pochodzącą z bieżącego dokumentowania przebiegu robót geologicznych w pokojach pracowników poprzez:

- rozważenie zmiany lokalizacji pomieszczenia pracy wydzielonej tak, by umiejscowić je bezpośrednio przy pomieszczeniu, w którym opracowania zawierające informacje geologiczne bieżącego dokumentowania (dalej: IGBD) są przechowywane - zalecenie jest w trakcie realizacji.

PIG nie zmienił lokalizacji pomieszczenia pracy wydzielonej.

Kierownik NAG wyjaśnił³²⁹, że na chwilę obecną nie ma możliwości zmiany lokalizacji pomieszczenia pracy wydzielonej z uwagi na brak w sąsiedztwie NAG pomieszczenia, które można by łatwo przystosować do wymogów pokoju pracy wydzielonej.

- wprowadzenie obowiązku przeszkolenia nowo zatrudnianych pracowników oraz osób posiadających zgodę na dostęp do materiałów zawierających IGBD w zakresie zasad dostępu i korzystania z dokumentacji geologicznej, w szczególności z materiałów zawierających IGBD – zalecenie niezrealizowane.

Na próbie 7 pracowników nowozatrudnionych od 1 kwietnia 2021 r.³³⁰ ustalono, że niniejsze osoby nie zostały przeszkolone z zakresu korzystania z informacji geologicznej, pomimo że zaraz po zatrudnieniu 28 kwietnia 2021 r. było organizowane w PIG szkolenie w ww. zakresie.

³²⁰ Z czego 148 w 2020 r. i 35 w 2021 r., zgodnie z zestawieniem z 8 lutego 2023 r. ws. wypożyczonych w okresie 2020-2021 materiałów i zwróconych po terminie.

³²¹ 62 % zwrotów dokonano w ciągu roku od upływu regulaminowego terminu zwrotu, 33 % w terminie od roku do 2 lat, a pozostałe 5 % po upływie od 2 do 3 lat.

³²² Z czego 65 z 2020 r. i 66 z 2021 r., zgodnie z zestawieniem z 9 lutego 2023 r. ws. wypożyczonych w okresie 2020-2021 materiałów i niezwróconych według stanu na 9 lutego 2023 r.

³²³ Tj. 55 % dotyczyło wypożyczonych materiałów w przypadku których termin opóźnienia wyniosło od 1 do 2 lat, a 30 % dotyczyło wypożyczonych materiałów w przypadku których opóźnienie wyniosło od 2 do 3 lat. 15% dotyczyło wypożyczonych materiałów w przypadku których opóźnienie wyniosło od roku.

³²⁴ Numer rewersu: 24/20, 70/20, 321/20 zestawieniem z 9 lutego 2023 r. ws. wypożyczonych w okresie 2020-2021 materiałów i niezwróconych według stanu na 9 lutego 2023 r.

³²⁵ Poz. 90 – odejście z pracy 31 marca 2021 r., poz. 93 – odejście z pracy 30 września 2021 r., poz. 67 – odejście z pracy 29 lutego 2020 r.

³²⁶ Tj. 2 lata i 11 miesięcy dotyczy rewersu nr 70/20 – data wypożyczenia 28 stycznia 2020 r., nr 20/24 – data wypożyczenia 15 stycznia 2020 r.; 2 lata dotyczy rewersu: nr 321/20 – data wypożyczenia 1 września 2020 r.

³²⁷ Wyjaśnienia mailowe z 8 lutego 2023 r.

³²⁸ Sprawozdanie z kontroli Ministra Środowiska z 15 września 2017 r., znak: BKA-I.0943.10.2016.MN.

³²⁹ Karta oceny stanu realizacji zalecenia pokontrolnego z 4 października 2022 r.

³³⁰ Poz. 13-19 Tabeli naborów na stanowiska naukowe przeprowadzonych w 2021 r., z czego co najmniej 3 osoby były zatrudnione na stanowiskach merytorycznych.

Kierownik NAG wyjaśnił³³¹, że szkolenia z zakresu korzystania z IGBD prowadzone są tylko dla osób zainteresowanych korzystaniem z materiałów archiwalnych, a z uwagi na fakt, że część osób zajmuje stanowiska niemerytoryczne, instruktaż z zasad korzystania z informacji geologicznej następuje na etapie wnioskowania o dostęp do takich materiałów.

- wprowadzenie obowiązku prowadzenia przez pracowników NAG kontroli sprawdzających, czy wypożyczona dokumentacja zawierająca IGBD znajduje się w pomieszczeniu pracy wydzielonej – zalecenie niezrealizowane.

W badanym okresie PIG nie przeprowadzał kontroli sprawdzających, czy wypożyczona dokumentacja zawierająca IGBD znajduje się w pomieszczeniu pracy wydzielonej. Zgodnie z § 13 ust. 5³³² Zasad dostępu do informacji geologicznej 28 sierpnia 2019 r.³³³ pracownikom NAG przysługiwało prawo kontroli stanu udostępnianych materiałów oraz sposobu ich zabezpieczenia w miejscu ich aktualnego przechowywania.

Kierownik NAG wyjaśnił³³⁴, że z powodu pandemii COVID-19 w latach 2020-2021 nie przeprowadzano kontroli sprawdzających czy wypożyczana dokumentacja IGBD znajduje się w pomieszczeniu pracy wydzielonej oraz pokojach służbowych pracowników.

[Dowód: akta kontroli str. II/209-231, IV/70-71, IV/159-161, IV/285-291]

- 9) zalecenie nr 7³³⁵ dotyczące wprowadzenia aktem wewnętrznym jednej procedury korzystania z materiałów zawierających IGBD odnoszącej się do wszystkich tematów realizowanych w PIG, zostało zrealizowane.

Ustalono, że w PIG 28 sierpnia 2019 r. wprowadzono Zasady dostępu do informacji geologicznej gromadzonej przez państwową służbę geologiczną w zasobach NAG oraz bazach danych geologicznych³³⁶ regulujące korzystanie z informacji geologicznej, w tym z informacji IGBD.

[Dowód: akta kontroli str. II/209-231, IV/72-73, IV/155-156]

- 10) zalecenie nr 8³³⁷ dotyczące dokonania całościowego przeglądu zawieranych umów o dzieło w celu ustalenia, które grupy z tych umów nie powinny w ogóle zawierać zapisów dotyczących praw autorskich np. wprowadzanie danych do istniejącej bazy, konserwacja rdzeni, korekta arkuszy mapy, zostało częściowo zrealizowane.

Główny specjalista ds. prawnych poinformował³³⁸, że Dział Spraw Pracowniczych oraz Biuro Prawne dokonały weryfikacji i analiz zawartych umów pod kątem praw autorskich.

Nie okazano kontrolującym dokumentów potwierdzających przeprowadzenie weryfikacji i analiz o których mowa w ww. wyjaśnieniach.

Na próbie 6 umów o dzieło³³⁹ ustalono, że w tych umowach zasadne było umieszczenie zapisów dotyczących praw autorskich.

³³¹ Zgodnie z kartą oceny stanu realizacji zalecenia pokontrolnego z 4 października 2022 r.

³³² Zgodnie z którym pracownikom NAG przysługuje prawo kontroli stanu wypożyczonych materiałów oraz sposobu ich zabezpieczenia w miejscu ich aktualnego przechowywania.

³³³ Zarządzeniem Dyrektora nr 50 z 28 sierpnia 2019 r. w sprawie udostępniania informacji geologicznej, a następnie zarządzeniem Dyrektora nr 36 z 4 listopada 2021 r. w sprawie udostępniania informacji geologicznej.

³³⁴ Wyjaśnienia mailowe z 8 lutego 2023 r.

³³⁵ Sprawozdanie z kontroli Ministra Środowiska z 15 września 2017 r., znak: BKA-I.0943.10.2016.MN.

³³⁶ Zarządzeniem Dyrektora nr 50 z 28 sierpnia 2019 r. w sprawie udostępniania informacji geologicznej, a następnie zarządzeniem Dyrektora nr 36 z 4 listopada 2021 r. w sprawie udostępniania informacji geologicznej.

³³⁷ Sprawozdanie z kontroli Ministra Środowiska z 15 września 2017 r., znak: BKA-I.0943.10.2016.MN

³³⁸ Karta oceny stanu realizacji zalecenia pokontrolnego z 4 października 2022 r.

³³⁹ Umowy nr: 78/2020 z 4 maja 2020 r., 80/2020 z 30 kwietnia 2020 r. 191/2020 z 11 sierpnia 2020 r, 07/2021 z 25 stycznia 2021 r., 08/2021 z 25 stycznia 2021 r. i 134/2020 z 17 lipca 2020 r.

[Dowód: akta kontroli str. IV/74-75, IV/337-341]

- 11) zalecenie nr 9³⁴⁰ dotyczące wprowadzenia rejestru umów o dzieło, których efektem rzeczowym jest utwór, co może zostać zrealizowane m.in. poprzez modyfikacje lub uzupełnienia w ewidencjach lub rejestrach prowadzonych w innych celach i stosowanie w tych umowach odpowiednich zapisów dotyczących praw autorskich, zostało zrealizowane.

W PIG od 2017 r. prowadzone były coroczne elektroniczne rejestry umów cywilnoprawnych przez Dział Spraw Personalnych, z wyszczególnieniem rodzaju umowy cywilnoprawnej, w tym umów z przeniesieniem praw autorskich. Na próbie 5 umów³⁴¹ ustalono, że zasadnie zamieszczono w nich postanowienia dotyczące praw autorskich. Ponadto stwierdzono, że ww. umowy zostały ujęte w rejestrze umów.

[Dowód: akta kontroli str. IV/76-77, IV/337-341]

- 12) zalecenie nr 10³⁴² dotyczące zapewnienia właściwego nadzoru prawnego nad zapisami zawieranych umów o dzieło, co może zostać zrealizowane poprzez wprowadzenie wymogu parafowania umów przez radcę prawnego lub wprowadzenie aktem wewnętrznym wzoru umowy lub kilku wzorów umów, których efektem rzeczowym jest utwór w rozumieniu prawa autorskiego, zostało zrealizowane.

Wzory umów o dzieło wprowadzono zarządzeniem Dyrektora nr 1 z 5 stycznia 2018 r.³⁴³ ws. wprowadzenia jednolitych wzorów umów o dzieło i świadczenia usług finansowanych z bezosobowego funduszu płac. Na próbie 5 umów o dzieło z przeniesieniem praw autorskich³⁴⁴ ustalono, że zostały sporządzone zgodnie z obowiązującymi w PIG wzorami umów oraz zaparafowane przez radcę prawnego, a także zawierały postanowienia dotyczące praw autorskich.

[Dowód: akta kontroli str. IV/78-79, IV/337-341]

- 13) zalecenie nr 11³⁴⁵ dotyczące wprowadzenia okresowych szkoleń we wszystkich oddziałach PIG dotyczących rzetelności naukowej, etycznych zasad publikacji naukowych z uwzględnieniem najczęstszych naruszeń, w tym autoplagiatów i nienależnego autorstwa, zostało niezrealizowane.

Zastępca Dyrektora ds. Badań i Rozwoju poinformował³⁴⁶, że wprowadzenie szkoleń we wszystkich oddziałach PIG nie zostało wdrożone. Dodatkowo poinformował, że opracowanie programu szkoleń i ich przeprowadzenie zaplanowano po powołaniu komisji dyscyplinarnej.

[Dowód: akta kontroli str. IV/80-81, IV/157-158]

- 14) zalecenie nr 1³⁴⁷ dotyczące zawierania umów ze służbami geologicznymi innych państw pod nadzorem Departamentu Nadzoru Geologicznego Ministerstwa Środowiska w porozumieniu z Departamentem Zrównoważonego Rozwoju i Współpracy Międzynarodowej, zostało zrealizowane.

Na próbie 4 umów ze służbami geologicznymi innych państw³⁴⁸ ustalono, że przedmiotowe umowy były zawierane pod nadzorem Departamentu Nadzoru

³⁴⁰ Sprawozdanie z kontroli Ministra Środowiska z 15 września 2017 r., znak: BKA-I.0943.10.2016.MN.

³⁴¹ Umowy nr: 78/2020 z 4 maja 2020 r., 80/2020 z 30 kwietnia 2020 r., 191/2020 z 11 sierpnia 2020 r., 07/2021 25 stycznia 2021 r., 08/2021 z 25 stycznia 2021 r.

³⁴² Sprawozdanie z kontroli Ministra Środowiska z 15 września 2017 r., znak: BKA-I.0943.10.2016.MN.

³⁴³ Zmienione zarządzeniem nr 8 z 22 marca 2018 r., a następnie zarządzeniami nr 22 z 13 lipca 2020 r. i nr 24 z 11 sierpnia 2020 r.

³⁴⁴ Umowy nr: 78/2020 z 4 maja 2020 r., 80/2020 z 30 kwietnia 2020 r., 191/2020 z 11 sierpnia 2020 r., 07/2021 25 stycznia 2021 r., 08/2021 z 25 stycznia 2021 r.

³⁴⁵ Sprawozdanie z kontroli Ministra Środowiska z 15 września 2017 r., znak: BKA-I.0943.10.2016.MN.

³⁴⁶ Zgodnie a kartą oceny stanu realizacji zalecenia pokontrolnego z 3 października 2022 r.

³⁴⁷ Sprawozdanie z kontroli Ministra Środowiska z 14 września 2017 r., znak: BKA-I.0941.13.2016.KZ.

³⁴⁸ Poz. 7, 16, 22, 50 zestawienia umów międzynarodowych, porozumień, memorandów i listów intencyjnych PIG z 24 stycznia 2023 r.

Geologicznego³⁴⁹ oraz w porozumieniu z Departamentem Zrównoważonego Rozwoju i Współpracy Międzynarodowej³⁵⁰.

[Dowód: akta kontroli str. IV/82-83, IV/163-169]

- 15) zalecenie nr 2³⁵¹ dotyczące formułowania precyzyjnych postanowień odnośnie terminu obowiązywania umów/porozumień międzynarodowych oraz trybu ich wypowiedzania, zostało zrealizowane.

Na próbie 4 umów międzynarodowych³⁵² ustalono, że w przedmiotowych umowach precyzyjne formułowano terminy ich obowiązywania oraz wypowiedzania.

[Dowód: akta kontroli str. IV/84-85, IV/163-169]

- 16) zalecenie nr 3³⁵³ dotyczące przechowywania oryginałów wszystkich umów/porozumień zawartych przez PIG z należytą starannością, zostało niezrealizowane.

Ustalono, że w 6³⁵⁴ na 18 skontrolowanych umów międzynarodowych³⁵⁵ brak było oryginałów w zasobach Centralnego Rejestru Umów, co było niezgodne z § 3 ust. 1 pkt 2 zarządzenia Dyrektora nr 32 z 20 lipca 2017 ws. prowadzenia centralnego rejestru umów w PIG³⁵⁶ oraz § 4 ust. 2 zarządzenia Dyrektora nr 17 z 23 lutego 2022 r. ws. prowadzenia centralnego rejestru umów w PIG³⁵⁷. Ponadto brakowało 2 protokołów z przekazania oryginałów 2 umów³⁵⁸ do zasobów rejestru.

Dyrektor wyjaśnił³⁵⁹, że nie jest w stanie oszacować, z jaką starannością umowy były przekazywane do Centralnego Rejestru Umów. Dodatkowo poinformował, że osoby zajmujące się jego obsługą w większości nie pracują już w PIG i pomimo prób wyjaśnienia sprawy, nie udało się ustalić przyczyn braku dokumentów.

[Dowód: akta kontroli str. IV/6-22, IV/86-87, IV/163-169, IV/400-411]

- 17) zalecenie nr 4³⁶⁰ dotyczące przeprowadzenia przed zawarciem nowych umów/porozumień międzynarodowych kwerendy dotychczasowych umów z danym partnerem, w celu oceny podstaw prawnych współpracy z danym krajem i rzeczywistą potrzebą związania się nowym porozumieniem lub umową, zostało zrealizowane.

Na próbie 4 umów międzynarodowych³⁶¹ ustalono, że w dniu ich zawarcia nie obowiązywały inne porozumienia z tymi samymi krajami i o tym samym przedmiocie. Dodatkowo ustalono, że umowy poprzedzające ww. umowy nie przewidywały ich przedłużania np. w formie aneksów.

[Dowód: akta kontroli str. IV/88-89, IV/163-169]

- 18) zalecenie nr 5³⁶² dotyczące formułowania treści umów i ich formy w celu uniknięcia ewentualnych nieporozumień odnośnie ich charakteru w kontaktach z partnerem zagranicznym, zostało zrealizowane.

³⁴⁹ A następnie Departamentu Nadzoru Geologicznego i Polityki Surowcowej.

³⁵⁰ A następnie Departamentem Spraw Międzynarodowych.

³⁵¹ Sprawozdanie z kontroli Ministra Środowiska z 14 września 2017 r., znak: BKA-I.0941.13.2016.KZ.

³⁵² Poz. 7, 10, 22, 50 zestawienia umów międzynarodowych, porozumień, memorandów i listów intencyjnych PIG z 24 stycznia 2023 r.

³⁵³ Sprawozdanie z kontroli Ministra Środowiska z 14 września 2017 r., znak: BKA-I.0941.13.2016.KZ.

³⁵⁴ Dotyczy poz. 3, 26, 34, 43 i 45-46 zestawienia umów międzynarodowych, porozumień, memorandów i listów intencyjnych PIG z 24 stycznia 2023 r.

³⁵⁵ Poz. 3-4, 8, 13, 16, 18, 20, 26-27, 29, 33-34, 38, 43-46, 49 zestawienia umów międzynarodowych, porozumień, memorandów i listów intencyjnych PIG z 24 stycznia 2023 r.

³⁵⁶ Zgodnie z którym kierownicy komórek organizacyjnych będących realizatorami umów zostali zobowiązani do przekazania najpóźniej do 31 sierpnia 2017 r. do rejestru w CRU wszystkich obowiązujących umów (...).

³⁵⁷ Zgodnie z którym umowy do CRU należy przekazywać w terminie 7 dni kalendarzowych od dnia zawarcia umowy.

³⁵⁸ Dotyczy poz. 45 i 47 zestawienia umów międzynarodowych, porozumień, memorandów i listów intencyjnych PIG z 24 stycznia 2023 r.

³⁵⁹ Pismo z 6 lutego 2023 r., znak NPA.091.1.2022.

³⁶⁰ Sprawozdanie z kontroli Ministra Środowiska z 14 września 2017 r., znak: BKA-I.0941.13.2016.KZ.

³⁶¹ Poz. 7, 10, 22, 50 zestawienia umów międzynarodowych, porozumień, memorandów i listów intencyjnych PIG z 24 stycznia 2023 r.

³⁶² Sprawozdanie z kontroli Ministra Środowiska z 14 września 2017 r., znak: BKA-I.0941.13.2016.KZ.

Na próbie 4 umów międzynarodowych³⁶³ ustalono, że postanowienia przedmiotowych umów były formułowane w sposób adekwatny do ich charakter, jak również uwzględniano opinie resortu spraw zagranicznych, czy też Biuro Prawne PIG było w stałym kontakcie z pracownikami MKiŚ podczas zawierania przedmiotowych umów.

[Dowód: akta kontroli str. IV/1-5, IV/90-91, IV/163-169]

- 19) zalecenie nr 6³⁶⁴ dotyczące zawierania w treści „Memorandum”, „Memorandum of Understanding”, „Memorandum o Porozumieniu” zapisów, które nie będą rodzić zobowiązań natury prawnomiędzynarodowej³⁶⁵, zostało zrealizowane.

Na próbie 4 umów międzynarodowych³⁶⁶ ustalono, że postanowienia memorandumów nie rodziły zobowiązań natury prawnomiędzynarodowej i stanowiły o niemożności interpretowania porozumień w sposób niezgodny lub niespójny z międzynarodowymi zobowiązaniami oraz prawem krajowym uczestników.

[Dowód: akta kontroli str. IV/1-5, IV/92-93, IV/163-169]

- 20) zalecenie nr 7³⁶⁷ dotyczące stosowania w Memorandach języka charakterystycznego dla porozumień niewiążących³⁶⁸ oraz zwracania szczególnej uwagi, iż nie powinny one również zawierać twardych zobowiązań lub nadania praw; ustanawiać organów, np. komisji; zawierać zobowiązań finansowych, zostało zrealizowane.

Na próbie 4 umów międzynarodowych³⁶⁹ ustalono, że postanowienia memorandumów zostały sformułowane w sposób charakterystyczny dla porozumień niewiążących. Ponadto nie było zwrotów określających twarde zobowiązania, nadania praw, ustanawiania organów, np. komisji. W memorandumach zawarto takie zwroty, jak: „uczestnicy”/„participants”, „will” oraz „jest skuteczne”/„is effective”.

[Dowód: akta kontroli str. IV/1-5, IV/94-95, IV/163-169]

- 21) zalecenie nr 8³⁷⁰ dotyczące dokonywania każdorazowej analizy zapisów umów i porozumień przed ich zawarciem, pod kątem zapisów rodzących zobowiązania, które mogą być interpretowane jak zobowiązania o charakterze prawnomiędzynarodowym, zostało zrealizowane.

Na próbie 4 umów międzynarodowych³⁷¹ ustalono, że PIG przed ich zawarciem dokonał analizy pod kątem postanowień rodzących zobowiązania o charakterze prawnomiędzynarodowym.

[Dowód: akta kontroli str. IV/1-5, IV/96-97, IV/163-169]

- 22) zalecenie nr 9³⁷² dotyczące uporządkowania podstaw prawnych współpracy z Czeską Służbą Geologiczną oraz współpracy na podstawie bezterminowej umowy ramowej uzupełnianej o aneksy szczegółowo określające zakres wspólnych prac albo na podstawie umów terminowych – w tej sytuacji należy wygasić umowę ramową, zostało zrealizowane.

³⁶³ Poz. 7, 10, 22, 50 zestawienia umów międzynarodowych, porozumień, memorandumów i listów intencyjnych PIG z 24 stycznia 2023 r.

³⁶⁴ Sprawozdanie z kontroli Ministra Środowiska z 14 września 2017 r., znak: BKA-I.0941.13.2016.KZ.

³⁶⁵ Np. umieszczanie akapitu o brzmieniu „This Memorandum is not intended to create any binding obligations under international law” lub równoważnym.

³⁶⁶ Poz. 7, 10, 22, 50 zestawienia umów międzynarodowych, porozumień, memorandumów i listów intencyjnych PIG z 24 stycznia 2023 r.

³⁶⁷ Sprawozdanie z kontroli Ministra Środowiska z 14 września 2017 r., znak: BKA-I.0941.13.2016.KZ.

³⁶⁸ W celu wyeliminowania wątpliwości, czy Memorandum nie stanowi umowy międzynarodowej w rozumieniu ustawy z 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych: „Uczestnicy” (Participants), a nie „Strony” (Parties); czas przyszły („will”), a nie teraźniejszy („shall”); „Jest skuteczne” („is effective”), a nie „obowiązuje/wchodzi w życie” („enters into force”).

³⁶⁹ Poz. 7, 10, 22, 50 zestawienia umów międzynarodowych, porozumień, memorandumów i listów intencyjnych PIG z 24 stycznia 2023 r.

³⁷⁰ Sprawozdanie z kontroli Ministra Środowiska z 14 września 2017 r., znak: BKA-I.0941.13.2016.KZ.

³⁷¹ Poz. 7, 10, 22, 50 zestawienia umów międzynarodowych, porozumień, memorandumów i listów intencyjnych PIG z 24 stycznia 2023 r.

³⁷² Sprawozdanie z kontroli Ministra Środowiska z 14 września 2017 r., znak: BKA-I.0941.13.2016.KZ.

Ustalono, że współpraca z Czeską Służbą Geologiczną odbywa się jedynie na podstawie bezterminowego porozumienia z 18 czerwca 2002 r.³⁷³, zaś druga umowa wygasta 26 lipca 2021 r.³⁷⁴ i nie była przedłużona.

[Dowód: akta kontroli str. IV/1-5, IV/98-99, IV/163-169]

- 23) zalecenie nr 1³⁷⁵ dotyczące podjęcia działań mających na celu wyeliminowanie przypadków udzielania zamówień niezgodnie z wewnętrznymi regulacjami oraz po faktycznym wykonaniu przedmiotu zamówienia, zostało częściowo zrealizowane.

Szczegółowe ustalenia zostały zawarte powyżej w części 1 pkt d).

[Dowód: akta kontroli str. I/1-489/AC, IV/102-103, IV/162]

- 24) zalecenie nr 2³⁷⁶ dotyczące podjęcia działań mających na celu wyeliminowanie przypadków braku pełnej dokumentacji realizowanych umów zlecenia oraz odbioru przedmiotu umowy przez osoby, które nie miały wiedzy o tym, jaka praca została zlecona, zostało zrealizowane.

Na próbie 10 umów³⁷⁷ ustalono, że: kierowano zapytania ofertowe do co najmniej 3 wykonawców, a w przypadku odstąpienia od kierowania zapytań i wybrania konkretnego wykonawcy, informacje z uzasadnieniem takiego postępowania znajdowały się w uzasadnieniach do wniosków; do wniosków załączano szczegółowe opisy czynności do wykonania w ramach umów; do odbioru robót wyznaczani byli pracownicy komórek merytorycznych z zakresu przedmiotu realizowanej umowy; umowy przechowywane były chronologicznie według numerów umów zgodnie z rejestrem umów Instytut przechowywał zawarte umowy; do umów dołączone były analizy rynku, sporządzone w formie notatek służbowych lub korespondencji mailowej, uzasadniającej dokonany wybór wykonawcy lub cel umowy; przechowywano rachunki.

[Dowód: akta kontroli str. IV/104-105, IV/354-359]

- 25) zalecenie nr 3³⁷⁸ dotyczące podjęcia działań mających na celu wyeliminowanie przypadków zawierania umów cywilnoprawnych w zakresie wpisującym się w zakres działania komórek organizacyjnych PIG, zostało niezrealizowane.

Ustalono, że przedmiot 10 umów cywilnoprawnych³⁷⁹ pokrywał się z zadaniami NAG, a przedmiot 5 umów³⁸⁰ pokrywał się zadaniami Zespołu Controllingu, co zostało szczegółowo opisane w części 1 pkt c).

[Dowód: akta kontroli str. I/SP/6-9, I/SP/11-181, I/SP/302-349, IV/106-107, IV/354-359]

³⁷³ Poz. 8 zestawienia umów międzynarodowych, porozumień, memorandów i listów intencyjnych PIG z 24 stycznia 2023 r.

³⁷⁴ Poz. 9 zestawienia umów międzynarodowych, porozumień, memorandów i listów intencyjnych PIG z 24 stycznia 2023 r.

³⁷⁵ Wystąpienie pokontrolne Ministra Klimatu z 16 stycznia 2020 r., znak: BKA-I.0945.1.2018.KZ.

³⁷⁶ Wystąpienie pokontrolne Ministra Klimatu z 16 stycznia 2020 r., znak: BKA-I.0945.1.2018.KZ.

³⁷⁷ Umowy nr: 04/2020 z 29 stycznia 2020 r., 13/2020 z 6 lutego 2020 r., 191/2020 z 11 sierpnia 2020 r., 245/2020 z 13 listopada 2020 r., 262/2020 z 16 listopada 2020 r. oraz 5 umów z 2021 r. o numerach: 27/2021 z 25 lutego 2021 r., 52/2021 z 4 marca 2021 r., 76/2021 z 1 kwietnia 2021 r., 219/2021 z 30 czerwca 2021 r., 386/2021 z 22 marca 2021 r.

³⁷⁸ Wystąpienie pokontrolne Ministra Klimatu z 16 stycznia 2020 r., znak: BKA-I.0945.1.2018.KZ.

³⁷⁹ Umowy: 71/2020 z 1 czerwca 2020 r., 01/2021 z 4 stycznia 2021 r., 76/2021 z 1 kwietnia 2021 r., 287/2021 z 1 października 2021 r., 397/2021 z 31 grudnia 2021 r.; 202/2020 z 1 października 2020 r., 02/2021 z 4 stycznia 2021 r., 77/2021 z 1 kwietnia 2021 r., 286/2021 z 1 października 2021 r. i 398/2021 z 31 grudnia 2021 r.

³⁸⁰ Umowy: 02/2020 z 7 stycznia 2020 r., 49/2020 z 1 kwietnia 2020 r., 245/2020 z 13 listopada 2020 r., 78/2021 z 1 kwietnia 2021 r., 251/2021 z 9 sierpnia 2021 r.

26) zalecenie nr 4³⁸¹ dotyczące podjęcia działań doprowadzających do wdrożenia zaleceń i wniosków pokontrolnych z kontroli przeprowadzonych w tym:

- w odniesieniu do zalecenia z wystąpienia pokontrolnego z 13 października 2017 r. znak P/17/015, dotyczącego zapewnienia realizacji zadania sprawdzania poboru próbek z wykonania robót geologicznych, zgodnie z zakresem kompetencji i wymogów określonych w Prawie geologicznym i górniczym ustalono, że w planie prac PSG na 2020 r. w ramach zadania sprawdzenia prawidłowości poboru próbek z wykonania robót geologicznych zaplanowano jedynie etap pilotażowy sprawdzania prawidłowości³⁸², a na realizację zadania pozyskano środki z NFOŚiGW³⁸³, które wstępnie miało być realizowane do 31 grudnia 2021 r. Natomiast pismem z 20 kwietnia 2021 r.³⁸⁴ Departament Nadzoru Geologicznego i Polityki Surowcowej MKiŚ poinformował PIG, że w związku z trwającymi pracami nad nowelizacją ustawy Prawo geologiczne i górnicze, podjęta została decyzja o usunięciu z katalogu zadań PSG zadania dotyczącego poboru próbek oraz zalecił skrócenie terminu realizacji do 30 czerwca 2021 r.³⁸⁵ Do zakończenia czynności kontrolnych nadal obowiązywały zapisy ustawy Prawo geologiczne i górnicze dotyczące sprawdzenia prawidłowości poboru próbek, zgodnie z art. 162 ust. 1 pkt 11 ww. ustawy;

[Dowód: akta kontroli str. IV/100-101, IV/292-334, IV/426-429]

- zalecenie nr 3 wystąpienia pokontrolnego z 15 września 2015 r., znak KSI.411.001.01.2015, S/15/001 dotyczące podjęcia działań zapewniających rzetelne prowadzenie dokumentacji zlecenia realizacji zadań na podstawie umów cywilnoprawnych zostało częściowo zrealizowane.

Na próbie 10 umów³⁸⁶ ustalono, że w dokumentacjach do tych umów były protokoły odbioru oraz notatki z analizy rynku i potrzeb. Ponadto ustalono, że: przelew środków następował po złożeniu faktur przez wykonawców; protokoły odbioru sporządzane były po zakończeniu świadczenia usługi; przedmioty umów były zgodne z wnioskami; poprawki na umowach opatrzone były datą i czytelnym podpisem; wnioski zawierały termin realizacji zlecenia; nie stwierdzono braków lub błędów na wnioskach o zawarcie umów; nie stwierdzono niespójności w datach dotyczących sporządzania i rejestracji wniosku, sprawdzenia wniosku, zatwierdzenia zamówienia do realizacji i zawarcia umowy.

Natomiast ustalono, że na wszystkich zweryfikowanych umowach nie było parafy Głównej Księgowej, co uniemożliwia służbom finansowym dokonanie oceny zaangażowania środków finansowych ujętych w planie finansowym Instytutu na wydatki bezosobowe.

³⁸¹ Wystąpienie pokontrolne Ministra Klimatu z 16 stycznia 2020 r., znak: BKA-I.0945.1.2018.KZ, dotyczy zaleceń wydanych w ramach kontroli:

- Najwyższej Izby Kontroli:
 - I. Wystąpienie pokontrolne z 15 września 2015 r., znak KSI.411.001.01.2015, S/15/001, zalecenie nr 3 i 4.
 - II. Wystąpienie pokontrolne z 13 października 2017 r. znak P/17/015.
- Ministerstwa Środowiska:
 - I. Wystąpienie pokontrolne z 7 października 2016 r., znak BKA-I.0941.4.2016.MN, zalecenie nr 1.
 - II. Sprawozdanie z kontroli z 14 września 2017 r., znak BKA-I.0943.10.2016.AG, zalecenie nr 1 i 2.
 - III. Sprawozdanie z kontroli z 15 września 2017 r., znak: BKA-I.0943.10.2016.MN, zalecenie nr 2, 3, 6 i 7.

³⁸² M.in. przeprowadzenie co najmniej 5 kontroli terenowych w ciągu roku a efektem tych prac miały być protokoły z przeprowadzonych kontroli terenowych, opracowanie roboczej procedury kontroli.

³⁸³ Podpisując umowę nr 1100/2020/Wn-07/FG-go-dn/D z 8 maja 2020 r.

³⁸⁴ Znak DNGS-WPN.4751.1100.2020.PD.

³⁸⁵ Aneks nr 3 z 23 czerwca 2021 r. do ww. umowy o dofinansowanie w formie dotacji zmniejszono liczbę zaplanowanych kontroli terenowych z 5 do co najmniej 1 oraz skrócono termin realizacji do 30 czerwca 2021 r. Zgodnie ze sprawozdaniem końcowym z realizacji ww. przedsięwzięcia z 20 września 2021 r., zrealizowano 1 kontrolę terenową.

³⁸⁶ Umowy nr: 04/2020 z 29 stycznia 2020 r., 13/2020 z 6 lutego 2020 r., 191/2020 z 11 sierpnia 2020 r., 245/2020 z 13 listopada 2020 r., 262/2020 z 16 listopada 2020 r. oraz 5 umów z 2021 r. o numerach: 27/2021 z 25 lutego 2021 r., 52/2021 z 4 marca 2021 r., 76/2021 z 1 kwietnia 2021 r., 219/2021 z 30 czerwca 2021 r., 386/2021 z 22 marca 2021 r.

- zalecenie nr 4 wystąpienia pokontrolnego z 15 września 2015 r., znak KSI.411.001.01.2015, S/15/001 dotyczące opracowania i wdrożenia procedur zapewniających dokumentowanie poszczególnych działań w procesie zlecania realizacji zadań na podstawie umów cywilnoprawnych umożliwiających ustalenie celowości i efektywności dokonanych wydatków ze środków publicznych, zostało niezrealizowane.

Nie została opracowana i wdrożona procedura zapewniająca dokumentowanie poszczególnych działań w procesie zlecania realizacji zadań, na podstawie umów cywilnoprawnych, umożliwiających ustalenie celowości i efektywności dokonywanych wydatków ze środków publicznych.

[Dowód: akta kontroli str. IV/52-55, IV/354-359]

- zalecenie nr 1 wystąpienia pokontrolnego z 7 października 2016 r., znak BKA-I.0941.4.2016.MN zostało zrealizowane, a ustalenia zostały opisane powyżej w pkt 1 zaleceń;
- zalecenie nr 1 sprawozdania z kontroli z 14 września 2017 r., znak BKA-I.0943.10.2016.AG zostało zrealizowane, a ustalenia zostały opisane powyżej w pkt 4 zaleceń;
- zalecenie nr 2 sprawozdania z kontroli z 14 września 2017 r., znak BKA-I.0943.10.2016.AG zostało zrealizowane, a ustalenia zostały opisane powyżej w pkt 5 zaleceń;
- zalecenie nr 2 sprawozdania z kontroli z 15 września 2017 r., znak BKA-I.0943.10.2016.MN zostało niezrealizowane, a ustalenia zostały opisane powyżej w pkt 6 zaleceń;
- Zalecenie nr 3 sprawozdania z kontroli z 15 września 2017 r., znak BKA-I.0943.10.2016.MN zostało niezrealizowane, a ustalenia zostały opisane powyżej w pkt 7;
- zalecenie nr 6 sprawozdania z kontroli z 15 września 2017 r., znak BKA-I.0943.10.2016. MN zostało niezrealizowane, a ustalenia zostały opisane powyżej w pkt 8 zaleceń;
- zalecenie nr 7 sprawozdania z kontroli z 15 września 2017 r., znak BKA-I.0943.10.2016.MN zostało zrealizowane, a ustalenia zostały opisane powyżej w pkt 9 zaleceń;

[Dowód: akta kontroli str. IV/56-57, IV/62-73, IV/133-147, IV/153-177, IV/285-291]

- 27) zalecenie nr 5³⁸⁷ dotyczące podjęcia działań mających na celu wzmocnienie nadzoru nad aktualnością zakresów obowiązków pracowników, zostało niezrealizowane.

Szczegółowe ustalenia zostały zawarte powyżej w części 3 pkt c).

[Dowód: akta kontroli str. III/15-16, III/20, III/82-99, III/178, III/181-182, III/510-525, IV/180-182, IV/238-284, IV/430]

- 28) zalecenie nr 1³⁸⁸ dotyczące udzielania zamówień zgodnie z wewnętrznymi regulacjami zostało niezrealizowane.

Na wybranej próbie zamówień publicznych ustalono, że zamówienia publiczne były udzielane niezgodnie z Regulaminem zamówień, co zostało szczegółowo opisane powyżej w części 1 pkt d).

³⁸⁷ Wystąpienie pokontrolne Ministra Klimatu z 16 stycznia 2020 r., znak: BKA-I.0945.1.2018.KZ.

³⁸⁸ Wystąpienie pokontrolne Ministra Środowiska z 28 lipca 2020 r., znak: BKA-I.0831.4.1.2020.

[Dowód: akta kontroli str. IV/112-113, IV/162]

- 29) zalecenie nr 2³⁸⁹ dotyczące gromadzenia pełnej dokumentacji realizowanych umów zlecenia oraz umów na dostawy/usługi/roboty³⁹⁰, zostało częściowo zrealizowane.

Ustalenia dotyczące zalecenia w m.in. dokumentowania protokołów odbioru, notatek z analizy rynku zostały opisane powyżej w pkt 26 zaleceń.

[Dowód: akta kontroli str. IV/114-115, IV/349-353]

- 30) zalecenie nr 5³⁹¹ dotyczące wzmocnienia nadzoru nad aktualnością zakresów obowiązków pracowników, zostało niezrealizowane.

Szczegółowe ustalenia zostały zawarte powyżej w części 3 pkt c).

[Dowód: akta kontroli str. III/15-16, III/20, III/82-99, III/178, III/181-182, III/510-525, IV/180-182, IV/238-284, IV/431]

- 31) zalecenie nr 5³⁹² dotyczące przeprowadzania inwentaryzacji zbiorów bibliotecznych i muzealnych, zgodnie z wewnętrznymi procedurami oraz przepisami rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie sposobu ewidencji materiałów bibliotecznych, zostało zrealizowane.

Ustalono, że inwentaryzacja zbiorów bibliotecznych za 2020 r. i 2021 r. została przeprowadzona zgodnie z Regulaminem skontrum zbiorów bibliotecznych Biblioteki Geologicznej PIG z 10 listopada 2020 r.³⁹³ oraz rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 29 października 2008 r. w sprawie sposobu ewidencji materiałów bibliotecznych³⁹⁴.

[Dowód: akta kontroli str. IV/118-119, IV/349-353]

- 32) zalecenie nr 6³⁹⁵ dotyczące weryfikacji kompletności, przekazywanych przez osoby odchodzące z pracy, dokumentów określonych m.in. w porozumieniach w sprawie rozwiązania stosunku pracy, zostało niezrealizowane.

Na próbie 29 osób które odeszły z pracy w badanym okresie ustalono, że 27³⁹⁶ pracowników nie rozliczyło się z kart obiegowych. Ponadto ustalono, że na 26 zawartych porozumień o rozwiązaniu stosunku pracy: w 3³⁹⁷ uregulowano tylko kwestię rozliczenia karty obiegowej, z której się nie rozliczyło 2 pracowników; w 19³⁹⁸ uregulowano kwestię rozliczenia z karty obiegowej i opisu stanu zaawansowania spraw prowadzonych przez pracownika, zaś PIG nie przedłożył dokumentów potwierdzających wywiązanie się pracownika z ww. obowiązków; w 4³⁹⁹ nie przewidziano żadnych obowiązków związanych z odejściem pracownika.

Powyższe ustalenia świadczą o braku jednolitych zasad rozliczania pracowników w związku z ustaniem stosunku pracy.

[Dowód: akta kontroli str. IV/170-177, IV/186-220, IV/335-336, IV/432]

³⁸⁹ Wystąpienie pokontrolne Ministra Środowiska z 28 lipca 2020 r., znak: BKA-I.0831.4.1.2020.

³⁹⁰ Z wyłączeniem weryfikacji spełnienia wymogu § 16 ust. 2 pkt 1 i 7 Instrukcji kancelaryjnej PIG.

³⁹¹ Wystąpienie pokontrolne Ministra Środowiska z 28 lipca 2020 r., znak: BKA-I.0831.4.1.2020.

³⁹² Wystąpienie pokontrolne Ministra Środowiska z 28 lipca 2020 r., znak: BKA-I.0831.4.1.2020.

³⁹³ Wprowadzonym zarządzeniem Dyrektora nr 40/2020 z 10 listopada 2020 r.

³⁹⁴ Dz. U. z 2008 r. nr 205 poz. 1283.

³⁹⁵ Wystąpienie pokontrolne Ministra Środowiska z 28 lipca 2020 r., znak: BKA-I.0831.4.1.2020.

³⁹⁶ Dotyczy poz. 3, 19, 21, 28, 30, 44, 53, 56 i 66 Tabeli osób zwolnionych w 2020 r. z 9 lutego 2023 r. oraz poz. 10, 12, 14, 24, 25, 28, 30, 36, 42, 46, 50, 52, 54, 57, 64, 77, 86 i 92 Tabeli osób zwolnionych w 2021 r. z 9 lutego 2023 r.

³⁹⁷ Poz. 7, 42, 50 Tabeli osób zwolnionych w 2021 r. z 9 lutego 2023 r.

³⁹⁸ Dotyczy poz. 28, 30, 44, 53, 56 i 66 Tabeli osób zwolnionych w 2020 r. z 9 lutego 2023 r. oraz poz. 10, 12, 14, 24, 28, 30, 36, 52, 54, 58, 64, 77 i 92 Tabeli osób zwolnionych w 2021 r. z 9 lutego 2023 r.

³⁹⁹ Poz. 19, 21 Tabeli osób zwolnionych w 2020 r. z 9 lutego 2023 r. oraz poz. 25, 57 Tabeli osób zwolnionych w 2021 r. z 9 lutego 2023 r.

- 33) zalecenie nr 7⁴⁰⁰ dotyczące podjęcia działań mających na celu rozliczenie umowy o dzieło nr 04/2019 z 30 stycznia 2019 r.

Roszczenie zgodnie z kodeksem cywilnym przedawniło się z końcem 2021 r. Zgodnie z opinią prawną w zawartej umowie nie określono kryteriów umożliwiających weryfikację wykonania umowy.

[Dowód: akta kontroli str. IV/122-123, IV/349-353]

- 34) zalecenie nr 11⁴⁰¹ dotyczące przestrzegania obowiązujących formularzy, określonych w zarządzeniach Dyrektora w sprawie podstawowego miejsca pracy oraz wykonywania dodatkowego zatrudnienia w ramach stosunku pracy, zostało niezrealizowane.

Szczegółowe ustalenia zostały zawarte powyżej w części 3 pkt c).

[Dowód: akta kontroli str. III/213-214, IV/221-228, IV/237, IV/433]

- 35) zalecenie nr 12⁴⁰² dotyczące podjęcia działań doprowadzających do wyboru komisji dyscyplinarnej w Instytucie, zostało częściowo zrealizowane.

Szczegółowe ustalenia zostały zawarte powyżej w części 3 pkt d).

[Dowód: akta kontroli str. 155, 157, III/238-244, III/250-253, III/473-474, IV/434]

W zakresie oceny realizacji wniosków pokontrolnych ustalono, że na 35 zaleceń sformułowanych w poprzednich kontrolach (lata 2016-2020), 11 zaleceń nie zostało jeszcze wdrożonych.

Biorąc pod uwagę powyższe oceny, uwagi i wnioski wnoszę o:

1. Podjęcie działań zapewniających przestrzeganie ustawy z 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych oraz wewnętrznych regulacji, w celu wyeliminowania przypadków:
 - nieterminowego przekazywania uchwał Rady Naukowej do ministra nadzorującego;
 - opiniowania planów finansowych wraz z korektami po ich zatwierdzeniu;
 - wykonywania przez pracowników dodatkowego zatrudnienia lub działalności gospodarczej, bez uzyskania wcześniejszej zgody Dyrektora.
2. Podjęcie działań w celu m.in.:
 - wyeliminowania przypadków umów cywilnoprawnych noszących znamiona stosunku pracy w rozumieniu art. 22 § 1 Kodeksu pracy lub tożsamy z zadaniami komórek organizacyjnych PIG;
 - podpisywania umów przez osoby wskazane do reprezentowania PIG;
 - dokumentowania odbioru prac zgodnie z postanowieniami umów;
 - parafowania umów przez Główną księgową celem potwierdzenia dostępności środków finansowych.
3. Realizacja udzielania zamówień publicznych zgodnie z zapisami ustawy z 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych oraz procedurami wewnętrznymi PIG.
4. Podjęcie działań mających na celu zaopiniowanie przez zakładowe organizacje związkowe obowiązującego regulaminu organizacyjnego Instytutu.
5. Podjęcie działań zapewniających przestrzeganie Statutu w zakresie odpowiedniego składu osobowego Rady Naukowej Instytutu, określonego w § 7 Statutu.

⁴⁰⁰ Wystąpienie pokontrolne Ministra Środowiska z 28 lipca 2020 r., znak: BKA-I.0831.4.1.2020.

⁴⁰¹ Wystąpienie pokontrolne Ministra Środowiska z 28 lipca 2020 r., znak: BKA-I.0831.4.1.2020.

⁴⁰² Wystąpienie pokontrolne Ministra Środowiska z 28 lipca 2020 r., znak: BKA-I.0831.4.1.2020.

6. Podjęcie działań mających na celu sporządzanie kierunkowych planów tematycznych badań naukowych i prac rozwojowych oraz ich zaopiniowanie przez Radę Naukową zgodnie z art. 29 ust. 2 pkt 5 ustawy z 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych.
7. Podjęcie działań mających na celu rzetelne sporządzanie zakresów obowiązków pracowników Instytutu, m.in. poprzez wskazanie zadań i uprawnień w zakresach pracowników, którym powierzono funkcje kierownicze/koordynacyjne, a także bieżącą aktualizację zakresów.
8. Stosowanie mechanizmów ograniczających ryzyko wystąpienia podległości służbowej osób, o których mowa w art. 39 ust. 2 ustawy z 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych.
9. Podjęcie działań zapewniających przestrzeganie wewnętrznych regulacji w zakresie powoływania komisji konkursowych i dokumentowania zamieszczania ogłoszeń na stanowiska naukowe na stronie internetowej Instytutu oraz stronie Komisji Europejskiej w europejskim portalu dla mobilnych naukowców przeznaczonym do publikacji ofert pracy naukowców.
10. Dostosowanie obowiązującego regulaminu konkursu na stanowiska naukowe do aktualnej struktury organizacyjnej PIG (Statut, regulamin organizacyjny).
11. Podjęcie działań zapewniających przestrzeganie zakładowego układu zbiorowego pracy w zakresie ustalania wynagrodzeń zasadniczych oraz spełniania wymogów formalnych przez nowo zatrudnione osoby.
12. Podjęcie działań zapewniających przestrzeganie rozporządzenia ws. dokumentacji pracowniczej, w celu wyeliminowania przypadków braków w dokumentacji pracowniczej, m.in. oświadczeń, kart oceny dorobku naukowego.
13. Podjęcie działań zapewniających przestrzeganie regulaminu oceny pracowników, poprzez m.in. wyłączenie pracowników z procesu oceny własnego dorobku naukowego.
14. Podjęcie działań w celu realizacji zalecenia pokontrolnego z kontroli Ministra Środowiska z 28 lipca 2020 r., znak: BKA-I.0831.4.1.2020, wskazującego na konieczność powołania komisji dyscyplinarnej w Instytucie.
15. Podjęcie działań zmierzających do przestrzegania rozporządzenia ws. przetargu środków trwałych.
16. Podjęcie działań zapewniających przestrzeganie ustawy z 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane w zakresie przeprowadzania kontroli okresowych stanu technicznego budynków, zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2.
17. Podjęcie działań zapewniających prowadzenie ksiąg obiektów budowlanych zgodnie z § 2, § 5 ust. 1 pkt b-d, ust. 2, ust. 4 rozporządzenia ws. książki obiektu budowlanego.
18. Podjęcie działań zapewniających dochowanie należytej staranności przy sporządzaniu i egzekwowaniu postanowień umów najmu w zakresie m.in. zabezpieczenia interesów Instytutu i terminów płatności.
19. Podjęcie działań w celu realizacji zalecenia pokontrolnego z kontroli Ministra Środowiska z 7 października 2016 r., znak BKA-I.0941.4.2016.MN, dotyczącego przestrzegania wewnętrznych regulacji w celu wyeliminowania przypadków nieterminowego przekazywania dokumentacji do archiwum zakładowego oraz niezachowania warunków przechowywania akt w pomieszczeniach archiwum.
20. Podjęcie działań w celu realizacji zalecenia pokontrolnego z kontroli Ministra Środowiska z 15 września 2017 r., znak: BKA-I.0943.10.2016.MN, dotyczącego rozważenia możliwości rozbudowania wewnętrznego systemu obiegu dokumentów o

aplikację umożliwiającą automatyczne przesyłanie do właściwych jednostek organizacyjnych „obiegówki” do elektronicznego wypełnienia, w celu wyeliminowania przypadków nierozliczania się pracowników odchodzących z pracy.

21. Podjęcie działań zapewniających przestrzeganie przez pracowników zasad dostępu do informacji geologicznych, w celu wyeliminowania przypadków niezwracania w terminie wypożyczonej dokumentacji. Ponadto podjęcie skutecznych działań w celu bieżącego monitoringu korzystania z wypożyczonej dokumentacji oraz odzyskania od byłych pracowników wypożyczonej dokumentacji.
22. Podjęcie działań w celu realizacji zalecenia pokontrolnego z kontroli Ministra Środowiska z 15 września 2017 r., znak: BKA-I.0943.10.2016.MN, dotyczącego wprowadzenia obowiązku przeszkolenia nowo zatrudnianych pracowników oraz osób posiadających zgodę na dostęp do materiałów zawierających informacje geologiczne bieżącego dokumentowania w zakresie zasad dostępu i korzystania z dokumentacji geologicznej, w szczególności z materiałów zawierających informacje geologiczne bieżącego dokumentowania.
23. Podjęcie działań w celu realizacji zalecenia pokontrolnego z kontroli Ministra Środowiska z 15 września 2017 r., znak: BKA-I.0943.10.2016.MN, dotyczącego przeprowadzania przez pracowników Narodowego Archiwum Geologicznego kontroli przechowywania dokumentacji zawierającej informacje geologiczne bieżącego dokumentowania w pomieszczeniach pracy wydzielonej.
24. Podjęcie działań w celu realizacji zalecenia pokontrolnego z kontroli Ministra Środowiska z 15 września 2017 r., znak: BKA-I.0943.10.2016.MN, dotyczącego okresowych szkoleń odnośnie rzetelności naukowej, etycznych zasad publikacji naukowych z uwzględnieniem najczęstszych naruszeń, w tym autoplagiatów i nienależnego autorstwa.
25. Podjęcie działań mających na celu wyeliminowanie przypadków braku oryginałów umów/porozumień międzynarodowych w zasobach Centralnego Rejestru Umów oraz protokołów z przekazania oryginałów umów do zasobów ww. rejestru.
26. Dokonanie przeglądu wszystkich obowiązujących umów, memorandumów i innych porozumień międzynarodowych, pod kątem posiadania przez Instytut oryginałów tych dokumentów.
27. Podjęcie działań w celu realizacji zalecenia pokontrolnego z kontroli Najwyższej Izby Kontroli z 15 września 2015 r., znak KSI.411.001.01.2015, S/15/001, dotyczącego opracowania i wdrożenia procedur zapewniających dokumentowanie poszczególnych działań w procesie zlecania realizacji zadań, na podstawie umów cywilnoprawnych, umożliwiających ustalenie celowości i efektywności dokonywanych wydatków ze środków publicznych.
28. Podjęcie działań w celu realizacji zalecenia pokontrolnego z kontroli Ministra Środowiska z 28 lipca 2020 r., znak: BKA-I.0831.4.1.2020, dotyczącego weryfikacji kompletności przekazywanych przez osoby odchodzące z pracy dokumentów określonych m.in. w porozumieniach w sprawie rozwiązania stosunku pracy.
29. Podjęcie działań zmierzających do zmiany lokalizacji pomieszczenia pracy wydzielonej tak, by umiejscowić je bezpośrednio przy pomieszczeniu, w którym opracowania zawierające informacje geologiczne bieżącego dokumentowania są przechowywane.

Przedstawiając powyższe wystąpienie pokontrolne z kontroli, proszę Pana Dyrektora o złożenie pisemnej informacji w sprawie sposobu wykorzystania wyników kontroli oraz o podjętych działaniach zmierzających do realizacji zaleceń pokontrolnych **w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego.**

W przypadku realizacji zaleceń pokontrolnych, której efektem będzie zmiana wewnętrznych regulacji lub innych dokumentów, proszę o przesłanie ich kopii potwierdzonych za zgodność z oryginałem, wraz z powyższą informacją.

Anita Sowińska
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Pani Magdalena Piątkowska - Dyrektor Departamentu Nadzoru Geologicznego i Polityki Surowcowej